

КУРС КІТАБЫ

МАХІМUM компаниясының зерттеу және әзірлеу департаментті тарапынан
дайындалған кітап

© ООО "ЮМАКС", 2019

Құқық иеленушінің жазбаша рұқсатынсыз коммерциялық мақсаттарда көшіруге, таратуға және пайдалануға жол берілмейді.

Курс кітабын авторлар ұжымы дайындады:

Н. Метелица, Е. Первушина, Е. Рыбина, А. Сайфутдинов, С. Саржанова,
В. Сенатор, Д. Тетушкин, Е. Чурзина

Е. Провозён басшылығымен

Мазмұны

Кіріспе	5
1. Бөлім. Ежелгі және орта ғасырлардағы Қазақстан	8
Тас дәуірі	8
Қола дәуірі	14
Қазақстандағы скиф-сақ тайпалары	19
Үйсін және Қаңлылардың әлеуметтік-экономикалық тарихы	24
Қазақстанның аумағындағы ерте орта ғасырлық мемлекеттер	29
Дамыған орта ғасырлардағы Қазақстан (VI- XIII ғғ.)	34
XIII-XVII ғғ. Қазақстан аумағындағы этникалық процестер	39
Қазақстан тарихындағы моңғол кезеңі	42
Ноғай Ордасы, Ақ Орда, Әбілхайыр Хандығы	51
Темір мемлекеті	58
Шағатай, Мағолстан мемлекеттері	62
2. Бөлім. Қазақ хандығының құрылуы. Жоңғарлардың шапқыншылығы	67
Қазақ хандығының қалыптасуы	67
XVI–XVII ғғ. қазақ хандығының нығаюы	73
VI–XVII ғғ. Қазақстан мәдениеті	78
Жоңғар шапқыншылығы	84
3. Бөлім. Жаңа кезеңдегі Қазақстан тарихы. Қазақстанды Ресей империясының отарлауы.	89
Кіші жүздің Ресейге қосылуы	89
Ресейдің Қазақстанның Отарлауы	97
Қазақтардың 1773–1775 жылдардағы шаруа соғысына қатысуы	102
Кіші жүз қазақтарының көтерілісі 1783–1797 жж.	107
XIX ғасырдың бірінші жартысында Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық дамуы	111
Хан билігін жою және 1830–1840 жылдардағы көтеріліс	116
Реформалар 1860–1890 жж.	122
Ресей империясының Қазақстанды отарлауының аяқталуы және зардаптары	127
Қазақстанның XIX ғ. екінші жартысындағы әлеуметтік-экономикалық дамуы	132
1860–1870 жылдары қазақ халқының азаттық күресі	136
XVIII — XIX ғғ. Қазақстандағы мәдениет	142
XX ғасырдың басындағы ұлттық-азаттық қозғалыстар	148
4. Бөлім. Кеңестер дәуіріндегі Қазақстан	154
1917 жылғы революция және Азаматтық соғыс	154
Қазақ АКСР аумағын қалыптастыру және 1920 жылдардағы ашаршылық	159
Қазақстанның 1920–1930 жылдардағы әлеуметтік-экономикалық дамуы: «әскери коммунизмі», ЖЭС, ұжымдастыру, индустрияландыру	163

Қазақстанның 1920–1930 жылдардағы әлеуметтік-саяси өмірі	168
Ұлы Отан соғысы жылдарындағы Қазақстан	172
Қазақстанның 1950-1980 жылдардағы әлеуметтік-саяси өмірі	177
Қазақстанның XX ғ. 1950–1980 ж. әлеуметтік-экономикалық дамуы	180
5. Бөлім. Тәуелсіз Қазақстан тарихы	184
Қазіргі заманғы Қазақстан	184
XX ғ. Қазақстан мәдениеті	189

Кіріспе

Құрметті оқушы!

Қазақстан тарихы бойынша бірыңғай ұлттық тестілеуді сәтті тапсыру үшін екі құрамдас бөлікті дұрыс біріктіруді талап етеді: теорияны жетік білу мен жаттығуларды шешуге негізделген тапсырмаларды тиянақты орындау. Қазақстан тарихы курсының теориясын жақсы меңгергенде ғана ҰБТ тапсырмаларды еш қиналмай орындай аласыз. Сіз қолыңызда ұстап отырған кітап теория мен тапсырмалар курсын біріктіріп, Сіздің Қазақстан тарихы курсынан ҰБТ тапсырмаларын жоғары деңгейде тапсыруыңызға негізделген.

Бұл кітапта тапсырмалар кездейсоқ іріктелмеді. Құрастырушылар ұжымының соңғы жылдардағы Қазақстан тарихы курсынан берілген тапсырмаларды талдау, жүйелеу нәтижесінде аталмыш еңбек жазылды. Курста қабылдаудың қызықты және тез есте сақтауға бағытталған жеңіл әдістерді пайдала отырып, аз мерзім аясында тиянақты білім алуға негізделген оқу материалдары жинақталды.

Осы себептерге байланысты кітаптағы тапсырмаларға жаттықтыру тапсырмалары ретінде қарауға болмайды. Сізге берілетін үй жұмыстары түрлі тапсырмалардан тұрады және олар сіздің іс жүзінде алған біліміңіздің құзыретін анықтайды. Кітапты оқу барысында Қазақстан тарихы курсынан ҰБТ тапсыруға керекті білімді өз деңгейінде аласыз.

Сәттілік!

ТАРИХ

1. БӨЛІМ.

ЕЖЕЛГІ ЖӘНЕ ОРТА ҒАСЫРЛАРДАҒЫ ҚАЗАҚСТАН

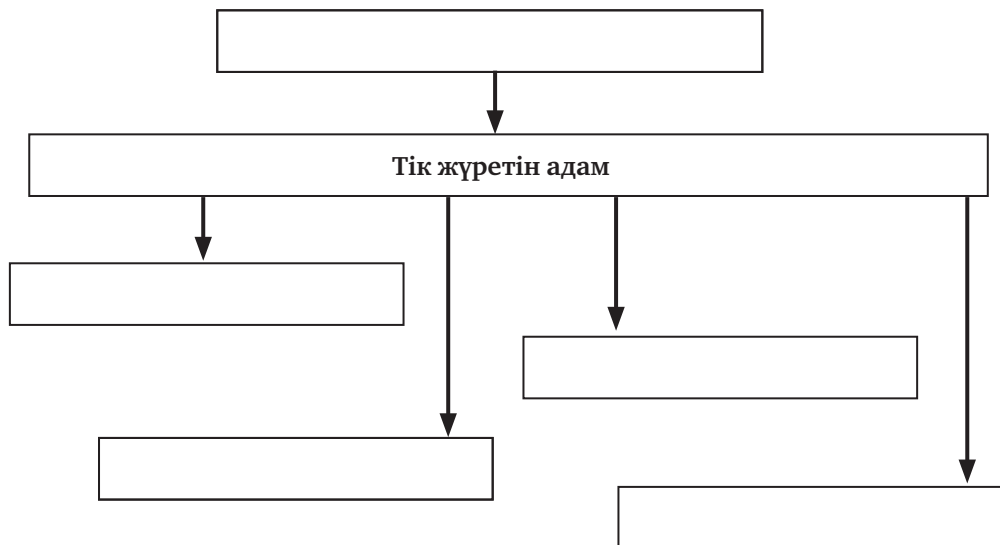
Тас дәуірі

2,5 млн. жыл б. – 200 мың жыл б.	Ерте палеолит	Адам _____, Тік жүретін адам _____, Питекантроп	Алғашқы қауымдық табыр		Чоппер Шабатын Қыратын құралдар
200 – 40 мың жыл бұрын	Орта палеолит	Неандерталец Соңғы _____		Тұтынушы қауым	
_____ мың жыл бұрын	Кейінгі палеолит		_____ қауым		
_____ мың жыл бұрын	_____				
_____ мың жыл бұрын	Неолит	Адам _____	Кейінгі рулық қауым	_____ революция	
4–3 мың жыл бұрын	_____		_____ қауым	шаруашылық	

1. Ежелгі тарихтың кезеңдерінің археологиялық негіздері?
 - A) Антропогенез негізінде
 - B) Еңбек құрал-жабдықтары дайындалған материал негізінде
 - C) Әлеуметтік ұйымның ерекшеліктері негізінде
 - D) Климаттың өзгеруі негізінде
 - E) Шаруашылықты жүргізу ерекшеліктері негізінде
2. Кейінгі палеолиттің хронологиялық негізі?
 - A) Б.з.д.140–40 мың жылдар.
 - B) Б.з.б.80–40 мың жылдар.
 - C) Б.з.б.25–5 мың жылдар
 - D) Б.з.б.200–10 мың жылдар
 - E) Б.з.б.40–10 мың жылдар
3. Қандай тарихи кезеңде мұздықтар ери бастады?
 - A) Ежелгі палеолит
 - B) Мезолит
 - C) Неолит
 - D) Энеолит
 - E) Қола дәуірі

Жаттықтыру тапсырма

Сызбаны толтырыңыз «Адам эволюциясы»



4. Саналы адамның арғы тегі:
- A) Епті адам
 - B) Тік жүретін адам
 - C) Синантроп
 - D) Австралопитек
 - E) Неандерталь адамы
5. Францияда Кро-Маньон үңгірінен табылған адам:
- A) Тік жүретін адам
 - B) Үңгір адамы
 - C) Аңшы адам
 - D) Саналы адам
 - E) Епті адам
6. Мустье археологиялық мәдениетінде өмір сүрген адам:
- A) Саналы адам
 - B) Неандарталь адамы
 - C) Епті адам
 - D) Австралопитек
 - E) Тік жүретін адам
7. Қай археологиялық кезеңде нәсілдер қалыптасты?
- A) Ерте палеолит
 - B) Орта палеолит
 - C) Кейінгі палеолит
 - D) Қола дәуір
 - E) Энеолит

Жаттығу тапсырма

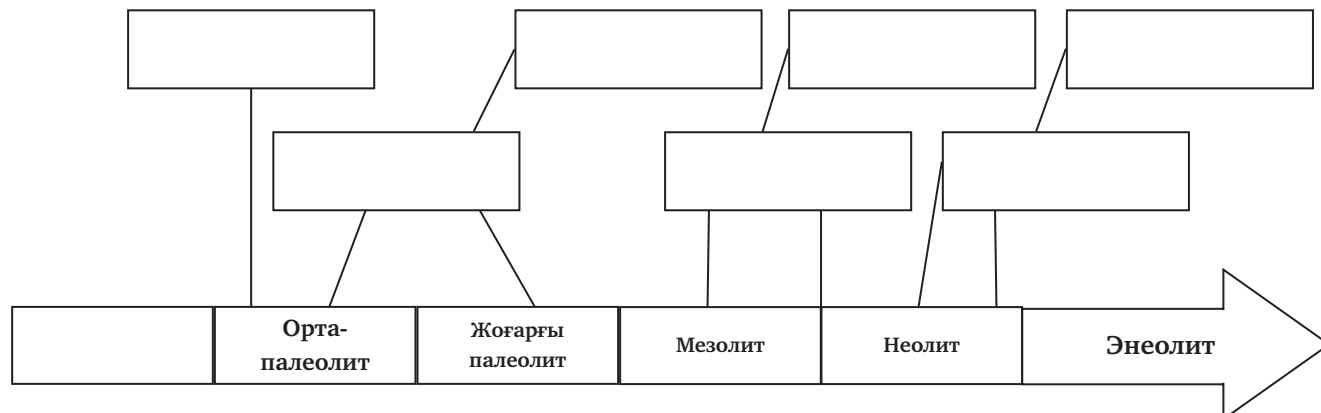
Кестені толтырыңыз «Адамзат ұжымын әлеуметтік ұйымдастыру эволюциясы»

Кезең	Социальная организация	Характеристика
Ерте палеолит		Алғашқы адамдар ұжымы
Орта палеолит		Рулық қатынастардың алғашқы түрі
Жоғарға палеолит	Ерте қауымдық құрылыс	
Мезолит	Рулық қауым	
Неолит		Өндіру шаруашылығының пайда болуымен еркектер рөлі өсті
Энеолит	Разложение родовой общины	

8. Алғашқы адамдар табырға бірігу себебі:
- A) Малды бірігіп қолға үйрету мақсатында
 - B) Жанұяны сақтау үшін
 - C) Еңбек құралдарын бірігіп дайындау үшін
 - D) Бірігіп жер өңдеу мақсатында
 - E) Бірігіп жыртқыш аңнан қорғану үшін
9. Неолит кезеңіндегі рулық қауым көрінісі:
- A) Үлкен қауым
 - B) Матриархатқа негізделген ру
 - C) Көрші қауымдар
 - D) Аралас қауым
 - E) Патриархалды ру
10. Адамзат тарихының қай кезеңінде ана руы орнына ата руы келді?
- A) Темір дәуірі
 - B) Палеолит
 - C) Мезолит
 - D) Неолит
 - E) Қола дәуірі
11. Қауымдағы ер адамның рөлінің жоғарлауына не себеп болды?
- A) Ерте мал шаруашылығы
 - B) Миграция
 - C) Садақ пен жебенің пайда болуы
 - D) Термешілік
 - E) Аң аулау

Жаттығу тапсырма

Таспаны толтырыңыз «Ежелгі кезеңде ашылған маңызды жаңалықтар»



12. Ежелгі адамдар шаруашылығының негізгі түрі?
- Қолөнер
 - Тоқу
 - Сауда
 - Термешілік
 - Құю ісі
13. Үйкелеу арқылы от жағу пайда болды:
- Мезолита
 - Ерте палеолита
 - Орта палеолита
 - Энеолита
 - Кейінгі палеолита
14. Палеолит соңында адамдар өмір сүрді:
- Үңгірлерде
 - Табиғи тар үңгір
 - Жер астындағы үңгірлер
 - Терең емес үңгір
 - Салынған үйлерде
15. Неолит дәуірінде жоғары температурада саз балшықтан жасалған бұйымдар:
- Әйнек
 - Фарфор
 - Петроглифтар
 - Мозаика
 - Балшықтан жасалған бұйымдар
16. Чоппер қай кезеңде пайда болды?
- Кейінгі палеолит
 - Орта палеолит
 - Неолита
 - Мезолита
 - Төменгі палеолит

17. Қаптау әдісін пайдаланып дайындаған ірі еңбек құрал-жабдықтары:

- A) Найза
- B) Бифастар
- C) Макролит
- D) Микролит
- E) Нуклеус

18. Мезолит кезеңінде қарудың ұшы ретінде пайдаланған бөлшек:

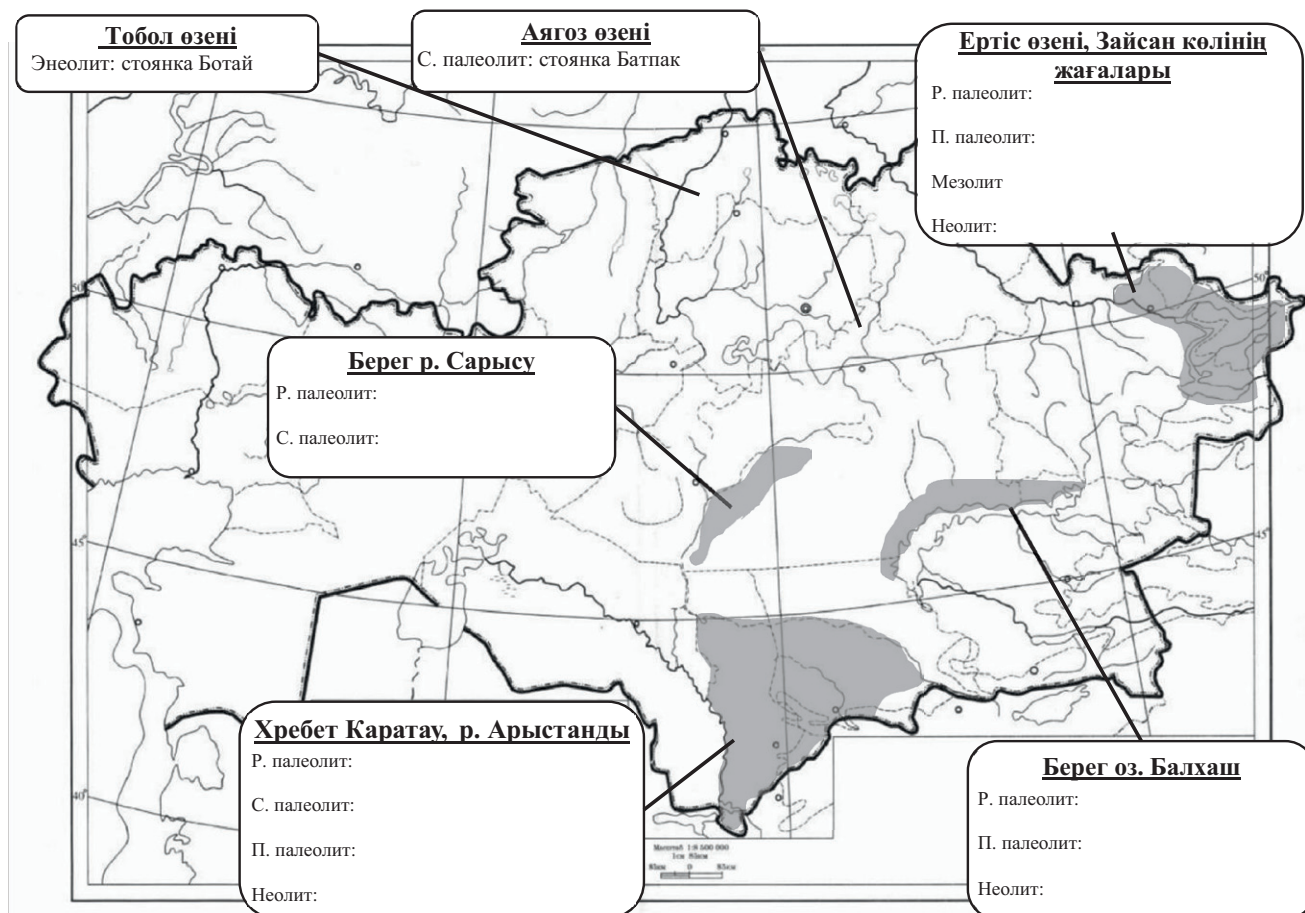
- A) Микролит
- B) Чоппинг
- C) Чоппер
- D) Нуклеус
- E) Бифастар

19. Адамдар мал және егін шаруашылығымен айналыса бастады:

- A) Неолитта
- B) Палеолитта
- C) Мезолитта
- D) Энеолитта
- E) Қола дәуірінде

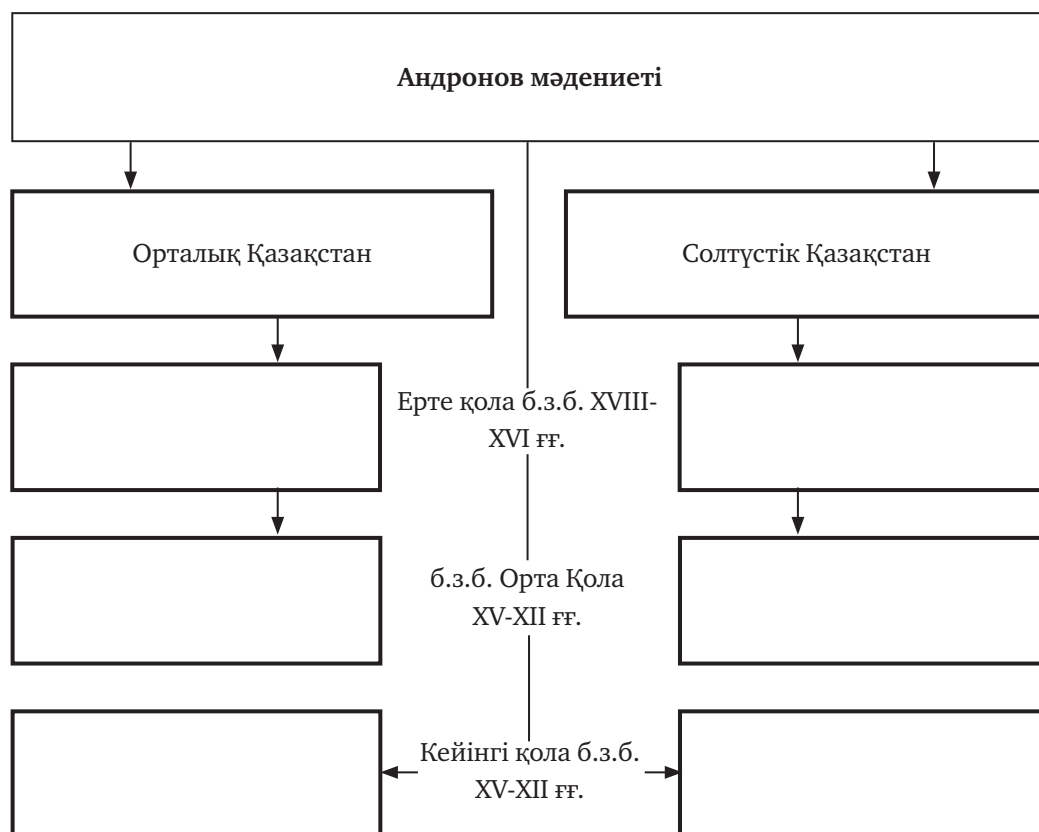
Жаттығу тапсырма

Картада археологиялық ескерткіштердің атауларын көрсетіңіз



20. Палеолит кезеңінің тұрақтары Қазақстанның қай өңірінен ашылды?
- A) Сырдария өзенінің бассейнінен
 - B) Ертіс өзенінің бассейнінен
 - C) Орталық Қазақстаннан
 - D) Маңғышлақтан
 - E) Каратау тауының жоталарынан
21. Қазақстан территориясынан ашылған алғашқы адам тіршілігінің қалдықтары қай кезеңге жатады?
- A) Темір дәуірі
 - B) Қола дәуірі
 - C) Орта палеолит
 - D) Төменгі палеолит
 - E) Мезолит
22. Карасу тұрағынан табылған 15 мың тас құралдары қай кезеңге жатады:
- A) Орта палеолит
 - B) Ерте палеолит
 - C) Мезолит
 - D) Энеолит
 - E) Қола дәуірі
23. Мустье кезеңінің жақсы зерттелген ескерткіші:
- A) Үшбұлақ
 - B) Батпақ
 - C) Арыстанды
 - D) Қызылрыспек
 - E) Тоқалы
24. Бөріқазған тұрағы қай кезеңге жатады:
- A) Ерте палеолит
 - B) Неолит
 - C) Орта палеолит
 - D) Қола дәуірі
 - E) Кейінгі палеолит
25. Тас дәуірінің Иман-бурлик мен Қаратомар ескерткіштері ұай жерден табылды?
- A) Солтүстік Қазақстан
 - B) Орталық Қазақстан
 - C) Шығыс Қазақстан
 - D) батыс Қазақстан
 - E) Оңтүстік Қазақстан

Қола дәуірі



1. Қола дәуірінің хронологиялық шеңбері:

- A) б.з.д. XV — VIII ғ.ғ.
- B) б.з.д. XVIII — басы VIII ғғ.
- C) б.з.д. X-IX ғғ.
- D) VIII ғ. — VII ғ.
- E) б.з.д. IX-X ғғ.

2. Орталық Қазақстандағы орта қола дәуірі ескерткіші қалай аталады?

- A) Атасу
- B) Нұра
- C) Бегазы-Дәндібай
- D) Андронов
- E) Тасмола

3. Солтүстік Қазақстандағы орта қола дәуірі ескерткіші қалай аталады?

- A) Нұра
- B) Федоров
- C) Кесу мәдениеті
- D) Алакөл
- E) Қарасу

Андронов мәдениетінің белгілері және андронов тайпаларының ерекшеліктері

1. Жерлеу рәсімі —

2. Қыштан жасалған ыды-саяқ —

3. Металдан жасалған зергерлік бұйымдар —

4. Антропологиялық түрі және тілі —

5. шаруашылығы —

4. Андронов мәдениетінің ерте кезеңінде неліктен өлген адам денесін өртеді?:

- A) Рулық қауымның ыдырауынан
- B) Аруақтың рухына табыну
- C) Отқа табыну
- D) Көшпелі мал шаруашылығының пайда болуымен
- E) Патриархаттың тұрақтануымен

5. Дандыбай-Беғазы мәдениетінің басым бөлігінің этнографиялық ерекшеліктеріне жатады:

- A) Қорғандар
- B) Күлдердің қалдығы
- C) Зираттар
- D) Кішігірім қорғандар жүйесі
- E) Қабірлер жүйесі

6. Қыш ыдыстарда қандай ою-өрнектер түрі басым?

- A) Нүктелі
- B) Гүлдер бейнеленген
- C) Аң стилі
- D) Геометриялық
- E) Дөңгелектер түріндегі

7. Андронов мәдениетінің археологиялық символдарына не жатады?

- A) Сырға мен бойтұмар
- B) Шаштарақ
- C) Қыштан жасалған ыдыс-аяқ
- D) Орақ пен балға
- E) Айна

Жаттықтыру тапсырма

«Мал шаруашылығының түрі» кестесін толтырыңыз

Кезеңі	Мал шаруашылығының түрі	Сипаттамасы
Ерте қола дәуірі		Мал қоныс маңында жайылады (отырықшы)
Орта қола дәуірі	Жайлау	
Кейінгі қола дәуірі	Көшпелі	

Өзгеріс
себептері

1. Арилену — _____

2. Өндіріс күштерінің дамуы _____ жылқы малын қозғалыс күші ретінде және шаруашылықта пайдалану

3. Мал басының өсуі мынадай жайттарға әкелді _____

8. Көшпелі мал шаруашылығының пайда болуы төмендегідей мал түрлерінің көбеюіне алып келді:

- A) Сиыр және жылқы
- B) Қой және шошқа
- C) Жылқы және шошқа
- D) Сиыр және түйе
- E) Қой және жылқы

9. Қоғамдағы ер адамның рөлінің күшеюіне қандай факторлар әсер етті?

- A) Қоланың пайда болуы
- B) Мал шаруашылығына өту
- C) Әскери қақтығыстар
- D) Аруақтарға табыну нәтижесінде
- E) Жанұяда бала басының азаюынан

10. Екінші қоғамдық еңбек бөлісіне не жатады?

- A) Мал шаруашылығының егін шаруашылығынан бөлінуі
- B) Егін шаруашылығынан қолөнердің бөлінуі
- C) Сауданың егін шаруашылығынан бөлінуі
- D) Сауданың қолөнерден бөлінуі
- E) Өнердің қолөнерден бөлінуі.

11. Андронов қоғамында рулық ұжымдық меншік орнына келді:

- A) Жеке меншік жанұя меншігі
- B) Тайпалық меншік
- C) Қауымдық меншік
- D) Ұжымдық меншік

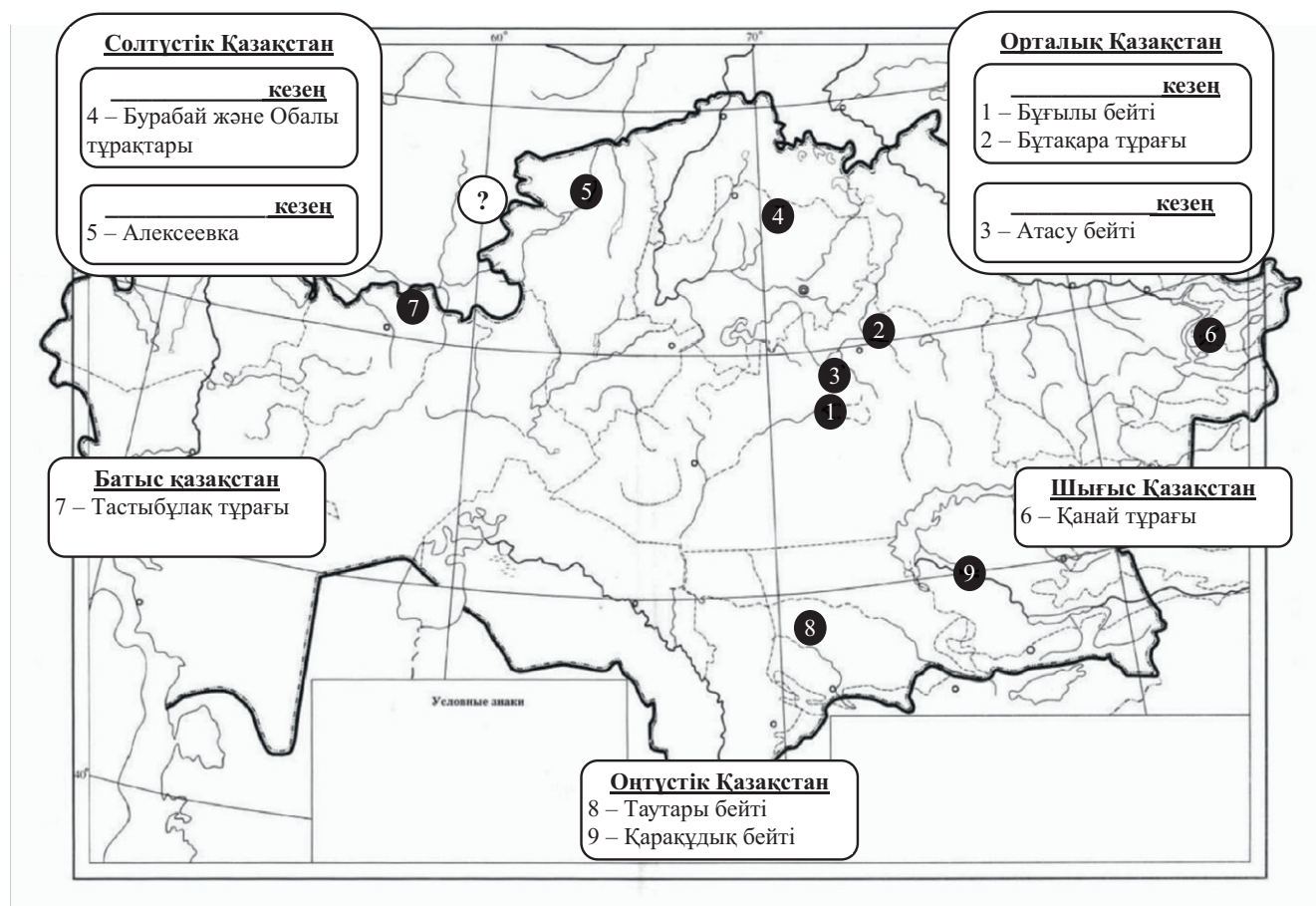
Е) Жеке меншік

12. Мүліктік теңсіздік қай дәуірде пайда болды?

- A) Неолит
- B) Орта палеолит
- C) Мезолит
- D) Қола дәуірі
- E) Ерте палеолит

Жаттықтыру тапсырма

«Қола дәуіріндегі андронов ескерткіштері» сызбасын толтырыңыз және сұрақтарға жауап беріңіз



Қостанай және Челябинск облыстарының шекарасында орналасқан орта қола дәуірінің ескерткіші қалай деп аталады? _____

13. Андронов мәдениетінің ескерткіші алғаш рет қай жылы ашылды?

- A) 1930 ж.
- B) 1914 ж.
- C) 1889 ж.
- D) 1845 ж.
- E) 1991 ж.

14. Андронов мәдениетінің ескерткіші табылған территория:
- A) Волга мен Лена өзендерінің аралығында
 - B) Оралдан Енисейге дейінгі аралық
 - C) Обь өзенінен Енисейге дейінгі аралық
 - D) каспий теңізінен Обь өзеніне дейінгі аралық
 - E) Орта Азия территориясы
15. Қола дәуірінің ескерткіштері алғашқы рет ашылған Андронов селосының орналасқан жері:
- A) Оңтүстік Оралда
 - B) Каспий маңында
 - C) оңтүстік Сібірде
 - D) Балқаш маңында
 - E) Ертіс маңында
16. Андронов мәдениетін зерттеген белгілі қазақ энциклопедист ғалымы:
- A) Марғұлан
 - B) Алпысбаев
 - C) Грязнов
 - D) Байпақов
 - E) Андронов
17. Андронов тайпаларының тасқа қашап салған суреттері шоғырланған территория:
- A) Орталық Азияда
 - B) Орталық Қазақстанда
 - C) Ертіс бойында
 - D) Жетісу мен Орталық Қазақстан территориясында
 - E) Арал маңында
18. Қола дәуірі кезіндегі балқыту пештары табылған жер:
- A) Ақтөбе ауданында
 - B) Талас өзенінің алқабында
 - C) Атасу өзенінің алқабында
 - D) Шу өзенінің алқабында
 - E) Арал маңында

Жаттықтыру тапсырмасы

Терминдерді орнына қойыңыз

_____ — тастан жасалған шабу құралдары және балғаны қолдану арқылы метал өндіру әдісі.

_____ — метал өндеудің қыздырып алып су шашу әдісін анықтайтын термин.

Қазақстандағы скиф-сақ тайпалары

1. «Әскермен бірге сақ еліне, шетелге шығып, сақтардың бір бөлігін сындырдым, мен бір бөлігін өзім алдым, ал екінші бөлік маған әкелінді, ал ең үлкені — Сқунха атымен — маған әкелінді. Сақтар атеист болып шықты, ал мен Ахурамаздаға ғибадат етемін, маған айтылған нәрсені орындадым» — бұл сөздер кімге тиесілі?
- A) Томирис
 - B) Ксерокс
 - C) Дариус I
 - D) Ши Хуанди
 - E) Александр Македонский
2. «Парсылар барлық скифтерді сақ деп атайды», осы сөздердің авторы кім?
- A) Страбон
 - B) Ксерокс
 - C) Геродот
 - D) Қытай қайнар көздері
 - E) Гиппократ
3. Қандай қайнар көздерде сақ халықтар туралы ақпарат жиі табылды?
- A) ежелгі Қытай
 - B) Қытай
 - C) Грек және Парсы
 - D) Жапон және Парсы
 - E) Қытай және Жапон
4. Сақтар Қазақстан мен Орталық Азияны қай кезеңде мекендеді?
- A) б.з.д 2 мың жыл
 - B) б.з.д 5 мың жыл
 - C) б.з.д 1 мың жыл
 - D) б.з.д 3 мың жыл
 - E) б.з.д 4 мың жыл
5. Сақ көшбасшыларының билігі қалай берілетін?
- A) халықтық дауыс беруі арқылы
 - B) элитаның дауыс беруі арқылы
 - C) дін қызметкерлерінің дауыс беруі арқылы
 - D) бұйрық бойынша
 - E) мұра бойынша

Жаттығу тапсырмасы

Кестені толтырыңыз:

Ұқсас элементтер	Сақ мәдениеті	Андрон тайпаларының мәдениеті
Тұрғын үйлер		
Көшпелі мәдениет		
Киім		
Металлургия		
Егіншілік		

6. Бұл сөздер кімге тиесілі? «Солтүстік мемлекеттердің атақты халықтары скифтер немесе номадтар деп аталады.»?
- A) Страбон
 - B) Геродот
 - C) Үлкен Плиний
 - D) ақын Хэрил
 - E) Дарий
7. «Скиф туқымды сақтар қойларды бағып, Азияда тұрады» — бұл сөздер кімге тиесілі?
- A) Омар Хаям
 - B) Дариус I
 - C) ақын Хэрил
 - D) Сыма Цян
 - E) Джан Цян
8. Кім савроматтарды скиф халықтарына жатқызды?
- A) Дионисий
 - B) Диодор
 - C) Геродот
 - D) Страбон
 - E) Гипократ

Жаттығу тапсырмасы

Персылар сақтардың үш қауымдастығын біледі. Көрсетілген сипаттама негізінде дұрыс қауымдастықты көрсетіңіз.

Скифтерге ұқсас, теңіздің ар жағында өмір сүретін сақтар	Хаоманы (сусын) құрметтейтін сақтар	Шошақ бөрік киетін сақтар

9. Сақ тайпалары қай өзеннің аймағында тұрды?

- A) Амудария
- B) Сырдария
- C) Ертіс
- D) Ішім
- E) Талас

10. Екі жарым мың жыл бұрын қалдырылған «Бехистун» тарихи жазбаның авторы кім?

- A) Ксерокс I
- B) Дарий I
- C) Соғды I
- D) Дарий II
- E) Дарий III

11. Сақ тайпаларының қанша қауымдастығы бар?

- A) 2
- B) 1
- C) 4
- D) 3
- E) 5

Жаттығу тапсырмасы

Бос жерлерді толтырыңыз

а. Үлкен Плиний: « _____ арғы жағында скиф тайпалары өмір сүреді. Парсылар әдетте оларды сақтар деп атайды ... Скиф халықтарының саны шексіз ... Ең танымалдары - Сақтар, Массagetтер, Дай, Исседондар, Аримаспылар.

б. Геродоттың айтуынша, «Саврамматтар ежелден бері бұрмаланған _____ тілінде сөйлейді.»

в. Геродот «Массagetтер ханшайымы _____ Жерорта теңізіне дейін барлық елдерді басып алып, Ахеменидтардың күшті билік құрған Парсы патшасы Кирды (550–530) жеңгені туралы айтады».

Жаттығу тапсырмасы

Картада сақ, скиф, массагеттер аумағын, оның ішінде олардың қауымдастықтарын (Сақ — Тиграхауда, Сақ — Парадарайя, Сақ — Хоумаварга) белгілеңіз.



Кестені толтырыңыз

Аймақтар	Мәдениет ескерткіштері
Солтүстік Қазақстан	
Шығыс Қазақстан	
Батыс Қазақстан	
Орталық Қазақстан	
Оңтүстік Қазақстан. Жетісу	

12. Геродоттың айтуынша, Кирді қандай сақ патшасы жеңді?
- A) Амастрис
 B) Томирис
 C) Артемизия
 D) Барсина
 E) Зарина
13. б.з.д 519–518 жылдары сақтарға қарсы жорықты кім ұйымдастырды?
- A) Кир
 B) Дарий I
 C) Соғды I
 D) Дарий II
 E) Дарий III
14. Сақ халқының таңғажайып ерлігі мен батылдығы туралы әңгіменің басты кейіпкері кім?
- A) Кир
 B) Шырақ
 C) Полиэн
 D) Помпей
 E) Узда
15. Александр Македонский сақтардың астанасын қай жылы басып алды?
- A) б.з.д 340–337 ж.
 B) б.з.д 330–327 ж.
 C) б.з.д 337–325 ж.
 D) б.з.д 350–340 ж.
 E) б.з.д 355–347 ж.

Жаттығу тапсырмасы

Кестені толтырыңыз (Сақ қоғамының әлеуметтік топтары туралы. Мысалы, сарбаздар, егіншілер, малшылар, шамандар және т.б.)

Әлеуметтік топ	Ерекшеліктері	Киім түсі

Үйсін және Қаңлылардың әлеуметтік-экономикалық тарихы

1. Үйсін тайпалары келді?...
 - A) Шығыс Азиядан
 - B) Солтүстік Азиядан
 - C) Орталық Азиядан
 - D) Батыс Азиядан
 - E) Оңтүстік Азиядан
2. Үйсін билеушісінің атағы қандай болды?
 - A) Хан
 - B) Князь
 - C) Король
 - D) Би
 - E) Гуньмо
3. Үйсін мемлекетінің аумағы кімнің жерінде болды?
 - A) Тигрохуда сақтардың
 - B) Парадарайя сақтардың
 - C) Хоумаварга сақтардың
 - D) Ғұндардың
 - E) Массagetтердің
4. Үйсіндердің негізгі экономикалық шаруашылығы қандай болды?
 - A) Бақ өсірушілік
 - B) Қолөнер
 - C) Мал шаруашылығы және ауыл шаруашылығы
 - D) Зергерлік
 - E) Аң аулау
5. Үйсін мемлекеті қанша бөлікке бөлінді?
 - A) 5
 - B) 4
 - C) 3
 - D) 2
 - E) 6
6. Қандай уақыттан бастап қытайлық дереккөздерден «үйсін» сөзін кездестіруге болады?
 - A) б.з.д II ғ.
 - B) б.з.д VI. ғ.
 - C) б.з.д IV ғ.
 - D) б.з.д VII ғ.
 - E) б.з.д III ғ.

Жаттығу тапсырмасы

Бұл сипаттамалар қандай тарихи тұлғаларға тиісті болып табылады?

- а. Қытай саяхатшысы және дипломат, тарихи мәліметтерді б.з. II ғасырда Орталық Азияда мекендеген халықтар туралы «Даванның әңгімесі» еңбегінде жазған — _____.
- б. Ханәулетінің мұрагері, жазушысы, астроном. «Ши-ци» — Қытай тарихын мифтік ата-бабалардан қазіргі заманға дейін сипаттайтын керемет жұмыс шығарушысы ретінде танымал — _____.



7. Қандай қала Үйсіндердің астанасы болды?
- A) Бәбіш-Молда
 B) Чигушен
 C) Ұджайын
 D) Сокал
 E) Сака
8. «Үлкен билеуші» қандай лауазымға ие болды?
- A) Король
 B) Хан
 C) Шанүй
 D) Кунбек
 E) Князь
9. Әскери басшылардың көмекшілері қандай атаққа ие болды?
- A) Кунбек
 B) Шаме
 C) Дарту
 D) Синго
 E) Усунго
10. Үйсін шатқалдары қанша топқа бөлінген?
- A) 3
 B) 4
 C) 6
 D) 8
 E) 2

11. Үйсіндердің егін шаруашылығымен айналысатындығын қандай қоңыс дәлелдейді?
- A) Ақтас
B) Шаш
C) Арқаиым
D) Сайран
E) Шірік-Рабат
12. Үйсін әйелдінің әшекейі — алтын диадема қайдан табылды?
- A) Алатау тауларында
B) Сырдария даласында
C) Қарғалы шатқалында
D) Сарыарқа даласында
E) Сақ жерінде
13. Үйсін мемлекеттің астанасы?
- A) Чинучен
B) Шаш
C) Ақтас
D) Битян
E) Арқаиым

Жаттығу тапсырмасы

Салыстырмалы кестені толтырыңыз:

Шаруашылық	Үйсіндердің ерекшеліктері	Тиграхауда сақтарының ерекшеліктері
Мал шаруашылығы		
Егіншілік		
Кәсіп		
Сауда		

14. Қайнар көздеріне сәйкес, Қаңлы халық саны жетті ...?
- A) 700 мың адам
B) 800 мың адам
C) 550 мың адам
D) 960 мың адам
E) 500 мың адам
15. Қандай материалдан құрал-саймандар мен қару-жарақтар жасалған?
- A) темір
B) мыс
C) қола
D) күміс
E) алтын

16. Қаңлы билеушісінің атағы қандай болды?

- A) Хан
- B) Гунмо
- C) Король
- D) Шанүй
- E) Би

Жаттығу тапсырмасы

Статистикалық көрсеткіштерін және олардың дұрыс тұжырымдарын таңдаңыз:

1. 188 800 сарбаз	A. қаңлы әскерлерінің саны
2. 600 000 адам	B. үйсін халқының саны
3. 630 000 адам	C. қаңлы халқының саны
4. 120 000 сарбаз	D. үйсін әскерлерінің саны

17. Қытайдың жазба көздерінде алғаш рет қаңлы термині аталып өтті?

- A) б. з. д. I ғ.
- B) б. з. д. II ғ.
- C) б. з. д. IV ғ.
- D) б. з. д. VII ғ.
- E) б. з. д. III ғ.

18. Қытай императоры Уди қай жылы князь Чжан Цянь бастаған сауда елшілігін Батыс елдеріне жіберді?

- A) 138 ж.
- B) 128 ж.
- C) 118 ж.
- D) 133 ж.
- E) 136 ж.

19. Қаңлы мемлекетінің астанасын атаңыз?

- A) Ақтас
- B) Шаш
- C) Битян
- D) Шірік-Рабат
- E) Чигушен

Хронология мен оқиғаларды дұрыс тәртіппен қойыңыз:

46–36 жж. б. з. д	Қаңлы Қытайға ғұндармен күресте әскери көмек көрсетті.
II ғ. б. з. д	Жетісу жерінен Тиграхуд сақтарды Үйсіндердің ығыстыруы.
107 ж. б. з. д	Қаңлы мемлекетінің пайда болған уақыты.
III ғ. б. з. д	Үйсін билеушісінің қытайлық ханшайымға үйленуі.

20. Ақсүйек өкілдерін тасымалдайтын көлік құралының атау қандай болды?
- A) Кинк
 - B) Канк
 - C) Конг
 - D) Кунг
 - E) Конч
21. Қаңлы мемлекетінің қандай мәдени ескерткіші ең жақсы зерттелген?
- A) Ақтас
 - B) Ақтөбе
 - C) Қостөбе
 - D) Шаштөбе
 - E) Көкмардан
22. Бірінші мыңжылдықтың бірінші жартысында қалалық елді мекен қайда ашылды?
- A) Қостөбе
 - B) Ақтөбе
 - C) Ахайтөбе
 - D) Пушық-Мардан
 - E) Шөлтөбе

Қазақстанның аумағындағы ерте орта ғасырлық мемлекеттер

Ерте және дамыған орта ғасыр мемлекеттері (VI–XIII ғғ.)

	Мемлекет	Өмір сүрген жылдар	Астанасы	Территориясы	Халық	Тіл	Белгілі билеушілер
Ерте орта ғасыр кезеңі (VI–X ғғ.)							
1	Түрік қағанаты			Қазақстан, Орталық Азия, Кавказ, Алтай, Моңғолия, Солтүстік Қытай	Түріктер, денелер, қыпшақтар, хазардар, Енисей қырғыздары, соғдиалықтар		
2		603–704		Қазақстан, Орталық Азия, Кавказ, Шығыс Түркістан, Қырым, Еділ облысы	Түріктер, қыпшақтар, хазарлар, үсіндер, қаңлы, түркештер	Түрік тілі	
3	Түркеш қағанаты	704–756	Суяб		Түріктер		
4			Суяб, Баласағұн	Оңтүстік Қазақстан, Жетісу	Қарлұқтар	Қарлұқ тілі	
5	Қимақ қағанаты		Хакан-Қимақ		Кимақ, қыпшақ		
6	Оғыз мемлекеті	756–1055		Батыс Қазақстан, Арал теңізі		Түрік тілі	

Жаттығу тапсырмасы

Дәйексөзді толықтырыңыз

«Көк аспан үстінде, қоңыр жер төменде пайда болғанда, олардың екеуі арасында адам жандары құрылды. Менің ата-бабаларым _____ — Қаған мен Иштеми-Қаған адамдарды биледі. Патшалыққа қоныстанған олар мемлекетті қорғап, түркі халықтарының заңдарын бекітті»

1. Византия мен Түрік қағанатының арасындағы Иранға (Парсы) қарсы жасасқан одағының салдарын көрсетіңіз
- A) Оңтүстік Қазақстандағы қалалық мәдениеттің құлдырауы
 - B) Буржуазиялық қатынастардың дамуы
 - C) Ұлы Жібек жолының дамуы
 - D) Орталық Азиядан келетін сауда керуендерінің үлесін азайтуы
 - E) Византия мен Қытай арасындағы қатынастардың нашарлауы
2. Түрік қағанатындағы тайпалардың негізгі шаруашылығы
- A) Көшпелі мал бағу
 - B) Жер шаруашылығы
 - C) Табиғи шаруашылық
 - D) Аң аулау, балық аулау
 - E) Сауда және қолөнер

Түрік қағанатының әлеуметтік құрылысы	
Бектер — _____	_____ — отырықшы диқаншылар, қолөнершілер мен саудагерлер
_____ — көшпенділердің басым бөлігі	
_____ — әскери тұтқындар	

3. Қандай қағанның тұсында Түрік қағанаты Орталық Азиядағы үлкен саяси беделге ие болды?
- A) Бұмын
 - B) Мұқан
 - C) Чегу
 - D) Үшелік
 - E) Сақал
4. Түрік қағанатының әлсіреуінің себептерінің бірі
- A) Бұмын қағанның өлімі
 - B) Моңғол шапқыншылығы
 - C) Азаматтық соғыстар
 - D) Византиямен соғыс
 - E) Ресеймен соғыс

Түрік қағанатының құлдырауының себептері

1.

2.

3.

Түрік қағанаты _____ және _____ болып бөлінді

5. 744 жылы қандай қағанат құлдырады?

- A) Шығыс түрік
- C) Түрік
- C) Батыс түрік
- D) Қарлұқ
- E) Түркеш

6. Он алты жылдық тайпалық соғыс болды

- A) 620–636 жж.;
- B) 630–647 жж.;
- C) 640–657 жж.;
- D) 650–666 жж.;
- E) 660–678 жж.

7. Батыс түрік қағанатының астанасы мен қысқы орталығы

- A) Суяб
- B) Баласағұн
- C) Испиджаб
- D) Отырар
- E) Тараз

8. Батыс түрік қағанатында «қанды борыш» міндеттемесі болды, оған сәйкес адамдар бөлінді

- A) кек алу үшін
- B) әскери қызмет үшін
- C) сот туралы шешімдер шығару үшін
- D) Қағанға қызмет ету үшін
- E) елшілікте жұмыс істеу үшін

9. Батыс түрік қағанатында қоныстанған тұрғындар аталды:

- A) селифгер
- B) қара бұдұн
- C) байгуш
- D) иктадар
- E) таты

10. Ерте феодалдық мемлекеттің қауымдастық — малшылар
- A) селифтер
 - B) қара бұдұн
 - C) бек
 - D) шаруа
 - E) таты
11. Мавераннахрда (705–706 жж.) араб әскерлерін талқандады
- A) Түркеш мен соғдылардың аралас күштері
 - B) Қимақ-қыпшақ күштері
 - C) Наймандар мен керейіттер
 - D) Қарақытайлықтар және ұйғырлар
 - E) Қарлұқ пен қыпшақтың біріккен әскерлері
12. Кімнің тұсында Түркештер үлкен күшке қол жеткізіп, 723 жылы арабтарды үлкен жеңіліске жеткізді?
- A) Чегу
 - B) Сақал
 - C) Мұқан
 - D) Сүлік
 - E) Үшлік
13. 8-ші ғасырдың ортасында Түркеш мұрасы үшін арасында күрес басталды
- A) Оғыздар және қыпшақтар
 - B) Қыпшақтар мен қарлұқтар
 - C) Наймандар мен керейіттер
 - D) Қарлұқтар мен ойраттар
 - E) Қарлұқтар мен және оғыздар
14. Жетісудағы 756 жылы Түркеш қағанатының құлдырауының нәтижесінде билікке келді
- A) Қарлұқтар
 - B) Оғыздар
 - C) Түркештер
 - D) Қыпшақтар
 - E) Қимақтар
15. Карлұқ тайпаларының көшбасшысының атағы
- A) Жабғу
 - B) Қаған
 - C) Елтебер
 - D) Гунмо
 - E) Гурхан
16. Араб географы Ибн Хабал былай деп жазды: «Олардың жерлерін өту үшін 30 күн қажет болды»
- A) Қараханидтердің
 - B) Қыпшақтардың
 - C) Түркештердің
 - D) Қарлұқтардың
 - E) Қарақытайлардың

17. Кимак тайпалары VII ғасырдың басында пайда болып, мына жерде және өмір сүрді
- A) Солтүстік-Батыс Монғолия
 - B) Батыс Түрік қағанаты
 - C) Қарлұқ қағанаты
 - D) Шығыс Түрік қағанаты
 - E) Оңтүстік Моңғолия
18. Қимақтардың ең үлкен күшті кезеңі
- A) XI ғасырға қарай
 - B) IX ғасырдың аяғы — X ғасырдың басы
 - C) VIII ғасырға қарай
 - D) X соңы — XI ғасырдың басы
 - E) VII ғасыр
19. Қимақ қағанаты құлады
- A) 980 ж.
 - B) XII ғасырда
 - C) XI ғасырдың басы
 - D) X соңы — XI ғасырдың басы
 - E) 1055 ж.
20. Сырдария аймағынан шығарылған тайпалар
- A) Соғдылар
 - B) Керейіттер
 - C) Қырғыздар
 - D) Оғыздар
 - E) Қараханидтер
21. XIX ғасырда Оғыз мемлекеті Хазар Қағанаты мен Еділ Болгарияға қарсы кімдермен одақтасып жорыққа шықты?
- A) Қарлұқтармаен
 - C) Половецтармен
 - C) Киев Русімен
 - D) Қимақтармен
 - E) Печенегтармен

Дамыған орта ғасырлардағы Қазақстан (VI- XIII ғғ.)

Дамыған орта ғасырлардағы мемлекеттер (X ғ.соңы — XIII ғғ.)							
	Мемлекеттер	Өмір сүрген кезеңі	астанасы	Территория	Халқы	тілі	Белгілі басшылары және олардың титулы
1	Қыпшақ мемлекеті		Сыгнак, Отрар		Қыпшақтар		
2	Қарахан мемлекеті		Баласағұн	Жетісу, Шығыс Түркістан, Мәуеренахр	Қарахандықтар, қарлұқтар		
3	Найман хандығы	1210–1218		Жетісу		Қарлұқ	
4	Керейттер хандығы		Урга		Керейттер		
5	Жалаиырлар						
6	Қарақытай хандығы		Баласағұн	Жетісу, Шығыс Түркістан, Мәуеренахр	Қарлұқ, қарақытай	Қарлұқ	

Көшпелі қоғамның ерекшеліктері

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Жаттығу тапсырма



Контур картада белгілеңіз

1. Сырдария өзені
2. Ұлы Жібек жолы
3. Жетісу, Оңтүстік Қазақстан, Кавказ, Арал төңірегі
4. қалалар Суяб, Баласағұн, Испиджаб, Отрар, Тараз

1. Ортағасырлар кезеңінде неғұрлым көп шоғырланған өңір
 - A) Солтүстік Қазақстан
 - B) Шығыс Қазақстан
 - C) Батыс Қазақстан
 - D) Оңтүстік Қазақстан
 - E) Орталық Қазақстан

2. Қазақстан территориясында ерте орта ғасырлардағы қала мәдениетінің гүлденуіне не себеп болды?
 - A) Араб халифатының құрылуы
 - B) Көшпелі шаруашылыққа көшу
 - C) Монғол империясының құлдырауы
 - D) Түрік қағанатының құрылуынан
 - E) Ұлы Жібек жолы бойындағы сауданың дамуынан

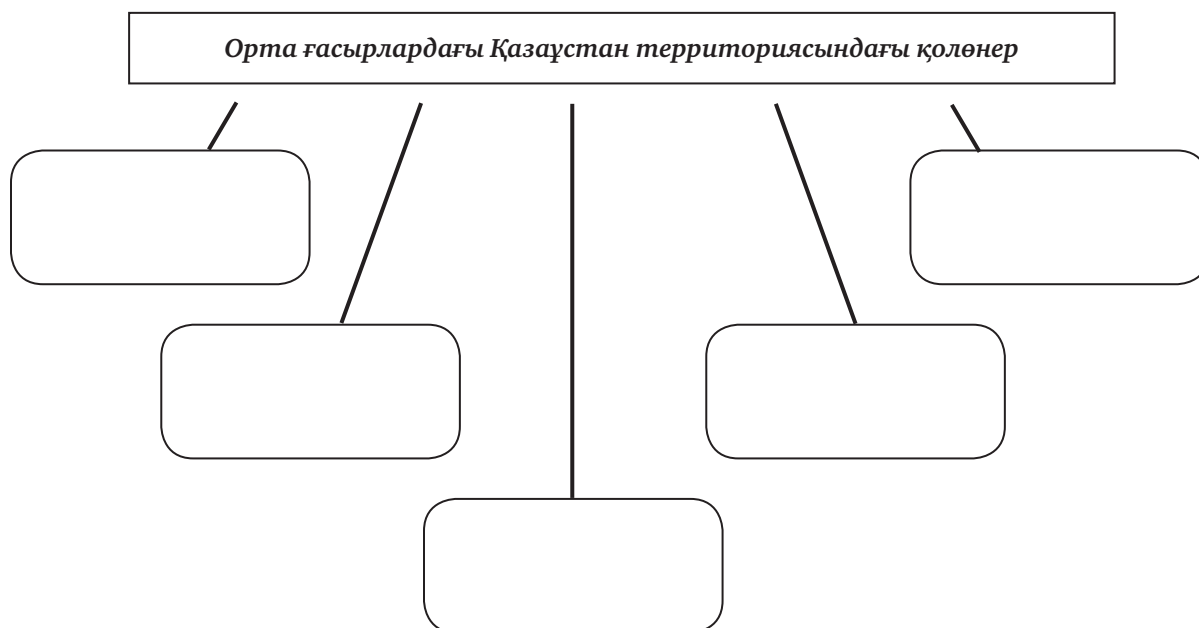
3. X — XII ғғ. Қазақстан территориясындағы ірі қалалар;
 - A) Алмалық, Талхиз
 - B) Суяб, Күнгіт
 - C) Испиджаб, Отырар
 - D) Қарақорым, Қашғар
 - E) Шаш, Самарқан

Орта ғасырлардағы қалалардың ерекшеліктері

- 1.
- 2.
- 3.

4. Қыпшақ мемлекетінің қоғамдық құрылымының ерекшеліктері
- A) Барлық лауазымды қызметкерлер тағайындалады
 - B) Басқарушы хан руы — елбөрі
 - C) Хан билігі мен діни қызметкерлер лауазымы тең дәрежеде
 - D) Буржуазиялық қарым-қатынастардың пайда болуы
 - E) Құлдар институтының болмауы
5. Араб деректерінде қыпшақ мемлекеті қалай атанды?
- A) Мафазат аль-гуз
 - B) Қыпшақ ұлысы
 - C) Дешт-и-Кипчак
 - D) Қыпшақ қағанаты
 - E) Қыпшақ хандығы
6. XII ғасырда пұтқа табынатын қыпшақ тайпасы қай территорияда орналасты?
- A) Жент пен Фараб арасында
 - B) Ертіс пен Орал арасында
 - C) Ертіс пен Ембі арасында
 - D) Сырдария мен Амудария арасында
 - E) Сығанақ пен Ашнас арасында
7. Орыс жылнамаларында қыпшақтар қалай атанды?
- A) Хазарлар
 - B) Ойраттар
 - C) Половцылар
 - D) Печенегтер
 - E) Кумандар
8. Қыпшақтар тарихы мына тайпамен тығыз байланысты
- A) Керей
 - B) Қимақ
 - C) Оғыз
 - D) Найман
 - E) Қарлұқ
9. Қыпшақтар мен Хорезмдіктердің қарсылығы толығымен аяқталды
- A) Ногай Ордасы жаулап алғаннан кейін
 - B) Қарахан мемлекеті жаулап алғаннан кейін
 - C) Монғолдар жаулап алғаннан кейін
 - D) Моғолстан жаулап алғаннан кейін
 - E) Оғыздар жаулап алғаннан кейін
10. Қарахан мемлекетінің негізін салушы;
- A) Мұса Байташ Бугра-хан
 - B) Харун Бугра-хан
 - C) Хасан Әли I
 - D) Шамс аль мульк
 - E) Сатұқ Боғра-хан

11. В XI–XII ғғ. Қарахан мемлекеті екі иеліктен тұрды, Шығыс хандық территориясына енді
- A) Манғышлақ және Мәуеренахр
 B) Мәуеренахр
 C) Батыс Қазақстан және Жетісу
 D) Жетісу және Шығыс Түркістан
 E) Солтүстік Қазақстан және Жетісу
12. 960 жылы ислам дінін мемлекеттік дін ретінде жариялаған хан;
- A) Білге-хан
 B) Малік-шах
 C) Мұхаммет-шах
 D) Наркеш Даян
 E) Мұса
13. Қарахан мемлекетінің ерекшеліктерінің бірі — қалаларда
- A) Дынов
 B) Балбал тастар орнатты
 C) Шіркеу салды
 D) Кайраков
 E) Монша салды



14. 1007 жылдан бастап керейлер қандай дінді уағыздады?
- A) Ислам
 B) Тәңіршілдік
 C) Христиан
 D) Иудаизм
 E) Буддизм

15. 1201 жылы найман және меркіттердің Құрылтай шақыруының себебі
- A) Ляо мемлекетіне ену шарттарын анықтау
 - B) Жоңғарлар тарапынан төнген қауіптен қорғану
 - C) Шыңғыс хан тарапынан төнген қауіптен қорғану
 - D) Ойраттармен одао құру
 - E) Мемлекеттік бірлестік туралы келісім жасау
16. Найман, керей және жалаиыр хандарының әскері
- A) Шерби
 - B) Нөкер
 - C) Атабек
 - D) Сьюбаши
 - E) Барунгар
17. XII 30-шы жылдары Жетісуға басып алған кімдер?
- A) Қарақытайлар
 - B) Қарахандар
 - C) Наймандар
 - D) Қыпшақтар
 - E) Оғыздар
18. Қарақытай мемлекетінің басшысының титулы
- A) Гуньмо
 - B) Гурхан
 - C) Елтебер
 - D) Қаған
 - E) Жабғы

XIII-XVII ғғ. Қазақстан аумағындағы ЭТНИКАЛЫҚ процестер

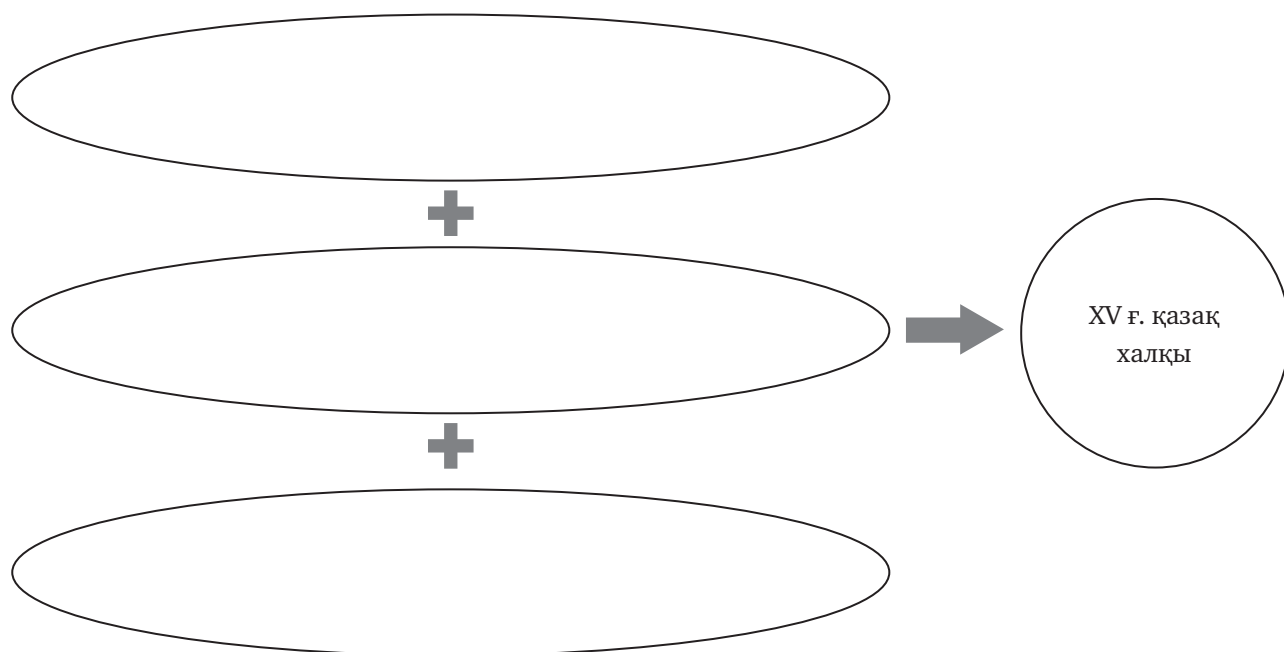
Қазақ халқының пайда болуының негізгі кезеңдері

	Кезең	Сипаттама
1	Б. з. д. V–III ғ.	
2	I мыңжылдық орт.	
3	IX ғ.	
4	XI–XII ғ. басы	
5	XIII ғ.	
6	XIV ғ.	
7	XIV соңы–XV ғ. басы	

1. Қазақ халқының қалыптасуында қандай мемлекеттер үлкен рөл атқарды?

- A) Алтын Орда мен Әбілхайыр Хандығы
- B) Қытай
- C) Мавероннахр және Сібір хандығы
- D) Қазақ хандығы
- E) Жоңғар және Моғолстан

Қазақ халқының қалыптасу алғышарттары



2. Қазақ халқын біріктірудің ұзақ кезеңі қандай Оқиғалармен аяқталады?
- A) Қазақ хандығының құрылуымен
 - B) Шаруашылықтың дамуымен
 - C) Қазақстан қалаларының қарқынды өсуімен
 - D) Сыртқы агрессияның ауыр зардаптарының аяқталуымен
 - E) Орталық Азиядағы тайпалардың көші-қонымен
3. “Қазақ” сөзінің мағынасы туралы былай деп айтқан кім? “Қазақ деген — қызықты оқиғаларды іздеп жүретін, өз мемлекетінен, тайпасынан, руынан бөлініп кеткен адам”
- A) М. Х. Дулати
 - B) Ибн-Рузбихан
 - C) К. Жалаири
 - D) В. Бартольд
 - E) Ш. Уалиханов
4. XII–XV ғғ. түркі тілдес деректер бойынша «қазақ» деген сөзі нені білдіреді?
- A) әскери адам
 - B) көшпелі адам
 - C) бос адам
 - D) ақылды адам
 - E) жомарт
5. Қай жазба дереккөзінде «қазақ» термині алғаш рет қолданылған:
- A) түрік-араб сөздігі
 - B) кодекс куманикус
 - C) Тарихи-Рашид
 - D) Араб-қыпшақ сөздігі
 - E) Қуатгу билиг

6. М. Тынышпаев «қазақ» терминің аңыз бойынша қандай жануармен байланыстырды?

- A) қасқыр
- B) алтын Бүркіт
- C) ақ қаз
- D) қар барысы
- E) сұңқар

7. Жүз — бұл:

- A) жеке мемлекет
- B) жеке ұлт
- C) тарихи және іскери аудан
- D) мемлекеттің әскери бөлімі
- E) саяси одақ

Жаттығу тапсырмасы

Қазақ жүздерінің аумағын картада белгілеңіз.



8. Үш жүздің негізгі ерекшелігі неде?

- A) әр түрлі мәдениет
- B) әр түрлі саяси құрылғы
- C) қоғам
- D) географиялық орналасуы, климаты
- E) әр түрлі экономикалық жүйелер

9. «Түріктердің, қазақтардың және Хан әулеттерінің шежіресі» кітабының авторы:

- A) А. Құнанбаев
- B) Ш. Уәлиханов
- C) В. Бартольд
- D) Ш. Құдайбердіұлы
- E) М. Дулатов

Қазақстан тарихындағы моңғол кезеңі

1. Шыңғыс ханның әскери феодалдық мемлекеті қай кезде пайда болды?

- A) X ғасырдың аяғында
- B) XII ғасырдың басында
- C) XI ғасырдың аяғында
- D) XIII ғасырдың басында
- E) XIII ғасырдың аяғында

Алтын Орданың тарихындағы негізгі кезеңдері

Жыл	Оқиға	Ескертулер
1206		
1218		
1218 жаз		
1221		
1224		
1227		
1236–1242		
1242		
1251		
1266		
1320		
1359–1379		
1380		

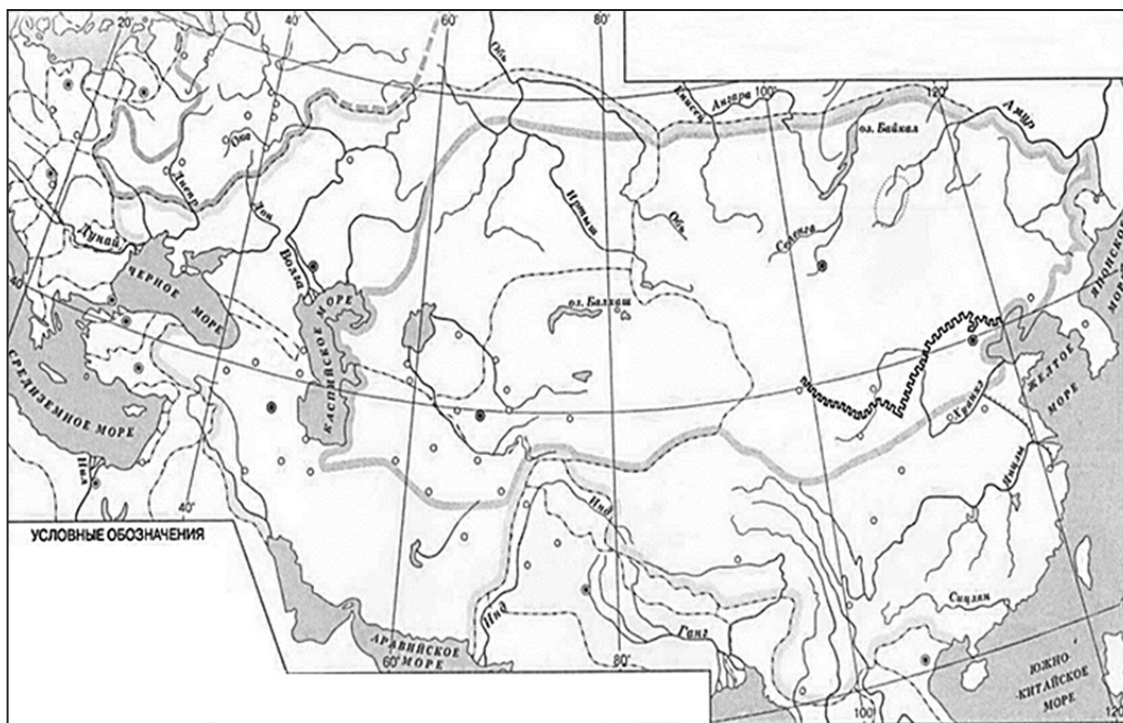
2. Шыңғысхан кезінде Монғол империясының астанасы болды:
- A) Сарай-Бату
 - B) Сарай-Берке
 - C) Сарай
 - D) Қарақорым
 - E) Сығанақ
3. Сарапшылардың пікірінше, моңғолдар армиясы:
- A) 200 мың адамға дейін және 1 миллион жылқыға дейін
 - B) 400 мың адамға дейін және 1 миллион жылқыға дейін
 - C) 600 мың адамға дейін және 1 миллион жылқыға дейін
 - D) 700 мың адамға дейін және 1 миллион жылқыға дейін
 - E) 900 мың адамға дейін және 1 миллион жылқыға дейін
4. Моңғол қоғамы қандай сатыларға бөлінді?
- A) Ходжы және байғошы
 - B) Султандар және консылар
 - C) Нойондар және араттар
 - D) Баилар және шаруалар
 - E) Бектер и дехкандар
5. Моңғол мемлекеті құрылған сәттен бастап жақындағы жерлерді жаулап алуды көздейді. Моңғол сапарларының негізгі себептері:
- A) Мемлекеттің шекарасын кеңейту қажеттілігі.
 - B) жайылым жерлерін кеңейту қажеттілігі.
 - C) Жаңа халықтарды жаулап алу — соғыстарды жүргізу үшін құрмет пен әскери резервке жаңа салық төлеушілері.
 - D) көшпелі асыл дүниенің талаптарын қанағаттандыру, ішкі келіспеушіліктерді және азаматтық жан-жалдарды болдырмау.
 - E) Жоғарыда аталғандардың барлығы.

Жаттығу тапсырмасы

Карта 1

Картадан белгілеңіз:

1. Моңғолияның әскери іс-қимылдарының бағыттары мен мерзімдері.
2. Моңғолдармен соғысқан мемлекеттердің (тайпалардың) аумақтары.
3. Шыңғыс хан ұлдарының ұлыстары.



6. Қазақстанға шабуыл алдында Шыңғыс хан қандай мемлекеттерді басып алды?
 - A) Ресей мен Үндістан
 - B) Түркия және Кавказ
 - C) Орталық Азия және Ауғанстан
 - D) Иран мен Пәкістан
 - E) Якутс, Бурят, Енисей қырғыздарын
7. Қазақстан аумағында моңғолдардың алғашқы келуі және Хорезмшах Мохаммед әскерлерімен алғашқы әскери қарсыласуы:
 - A) 1216 ж.
 - B) 1218 ж.
 - C) 1219 ж.
 - D) 1221 ж.
 - E) 1224 ж.
8. Шыңғыс ханд Жетісу халықтарын өз жағына тарту үшін қандай әрекет жасады?
 - A) салықтарды жойды
 - B) тонау және союды тыйым салды
 - C) жергілікті феодалдармен қарым-қатынас жасады
 - D) толық еркіндікке уәде берді
 - E) тек жергілікті феодалдарға салық салды

9. Моңғолдар Орталық Азияны жаулап алды:

- A) 1222 жылы
- B) 1223 жылы
- C) 1225 жылы
- D) 1224 жылы
- E) 1221 жылы

10. 1219 жылы Орталық Азиядағы Шыңғысханның басып кіруін қандай оқиға тездетті?

- A) Хорезмшах Мохаммедтің Шыңғыс ханмен бейбітшілік келісімін жасағысы келмеуі.
- B) 1218 жылы Отырарда Шыңғысханның («Отырар апаты») жіберген сауда керуенінің қайтыс болуы.
- C) Мавераннахр тұрғындарын өз еркімен Моңғолия азаматтығын қабылдаудан бас тарту.
- D) Шыңғысханның вассалы ұйғырлары мен Қарлұқ жауынгерлерінің жергілікті тұрғындарға қарсы соғысқа қатысудан бас тартуы.
- E) Шыңғыс ханның шекараны кеңейту деген ықыласы.

11. Қазақстан аумағы Шыңғысхан империясының құрамына кірді:

- A) 1219–1224 жж.
- B) 1218–1223 жж.
- C) 1220–1225 жж.
- D) 1221–1226 жж.
- E) 1222–1225 жж.

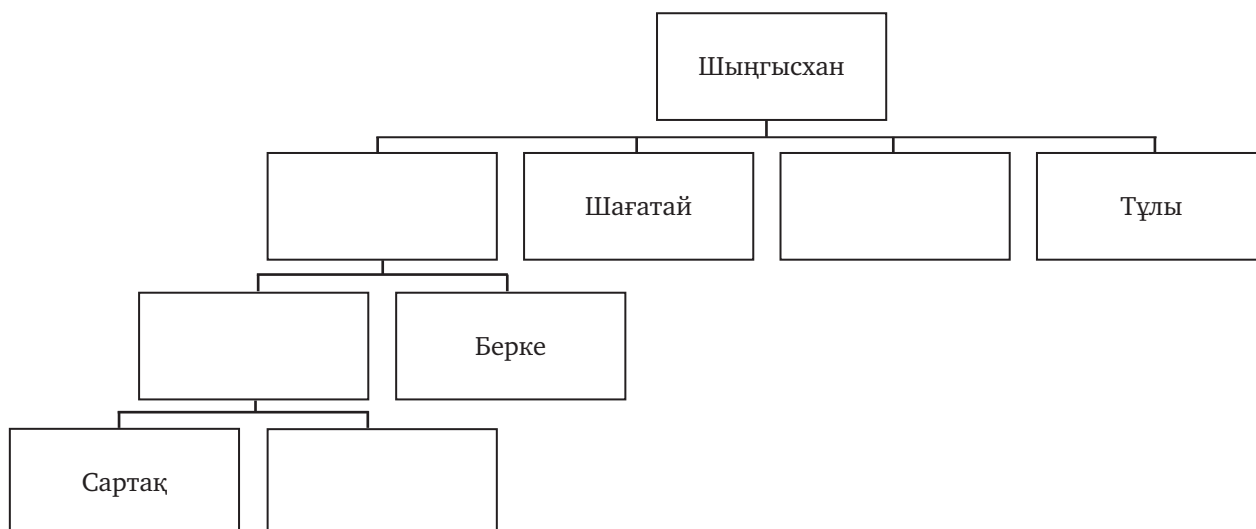
12. Жетісуда Наймандар хандығын жеңген кім?

- A) Шыңғыс хан
- B) Жебе
- C) Жошы;
- D) Субадеи
- E) Хубилай

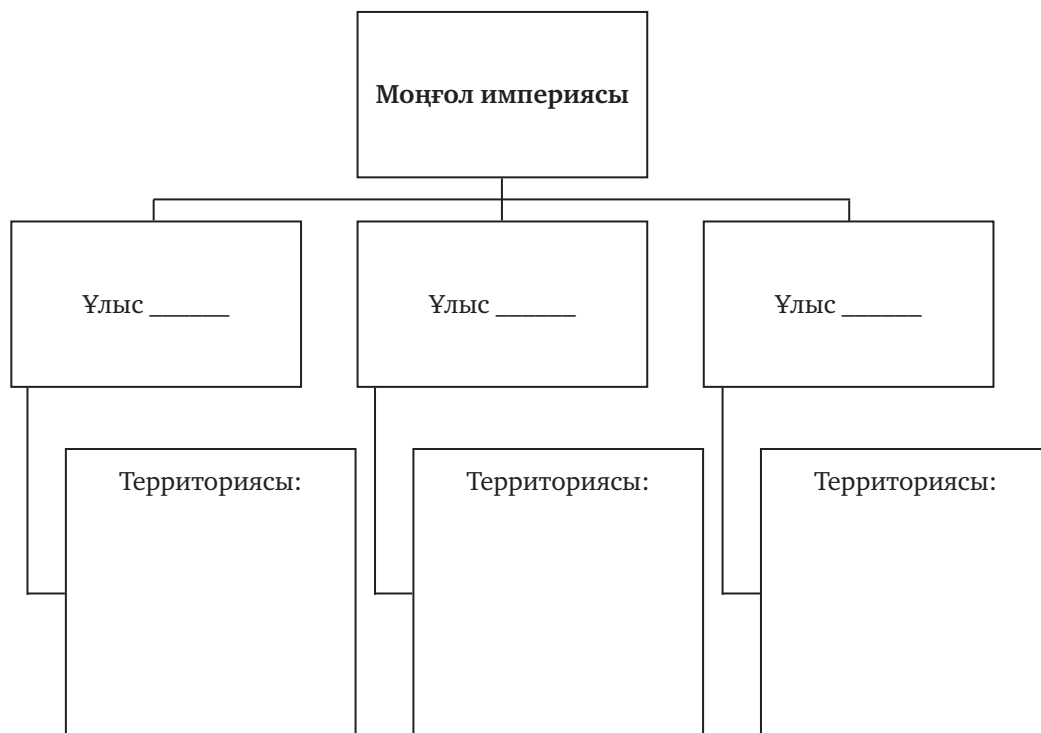
Моңғол жаулап алғаннан кейінгі жерді иелену түрлері



Бірінші чингизидтердің отбасылық сағашы



Моңғол ұлыстары



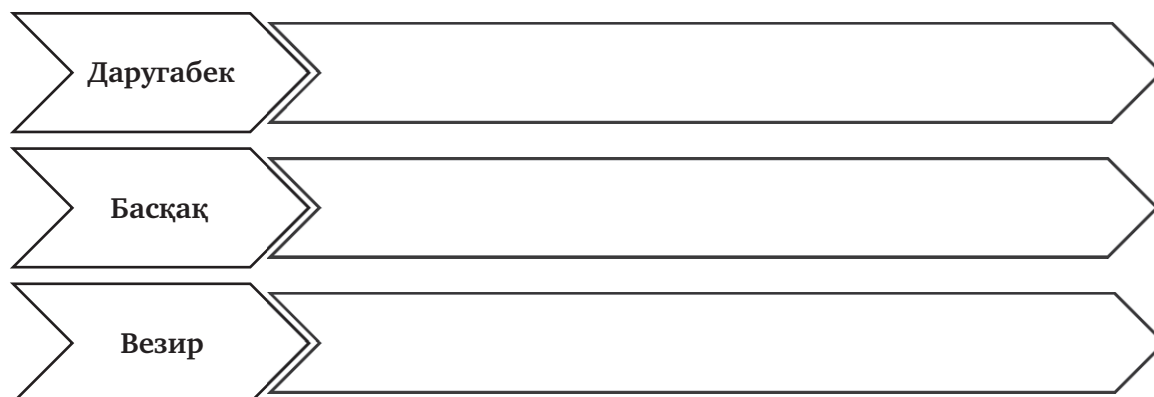
13. Барлық жеңілген аумақ Шыңғыс ханның ұлдары арасында ұлысқа бөлінді. Оңтүстік Қазақстан мен Жетісудың көпшілігі:
- A) Жошы
 - B) Тұлу
 - C) Шағатай
 - D) Құбылай
 - E) Үгедей
14. Үгедейді ұлысы жойылды:
- A) В 1251 ж.
 - B) В 1261 ж.
 - C) В 1270 ж.
 - D) В 1350 ж.
 - E) В 1321 ж.
15. Батыйдың басшылығымен Шығыс Еуропаға жаңа жорық өткізу туралы шешім қай жылы қабылданды?
- A) 1235 ж.
 - B) 1240 ж.
 - C) 1227 ж.
 - D) 1242 ж.
 - E) 1230 ж.
16. Батый Хан кімнің ұлы болды:
- A) Шыңғысханның
 - B) Жошының
 - C) Шағатайдың
 - D) Үгедейдің
 - E) Тұлуның
17. Алтын Орда қай жылы құрылды?
- A) 1235 ж.
 - B) 1260 ж.
 - C) 1243 ж.
 - D) 1254 ж.
 - E) 1224 ж.
18. Бату хан әскерлерінің негізін қандай тайпалар құрды?
- A) наймандар
 - B) татарлар
 - C) моңғолдар
 - D) арғындар
 - E) қыпшақтар

Жаттығу тапсырмасы

Картада Алтын Орданың территориясын көрсетіңіз



Алтын Орда мемлекеттік басқару жүйесі



19. Басқақ — бұл:
- A) Бату ханның ұрпағы
 - B) Моңғол әскерінің көшбасшысы
 - C) Шыңғыс ханның ұрпағы
 - D) Салық жинаушысы
 - E) Мемлекет басшысы
20. Диуани қандай билік болды?
- A) Заңнамалық
 - B) Атқарушы
 - C) Сот
 - D) Жергілікті басқару
 - E) Әскери
21. Жеңіске жеткен халықтарға әскери бақылау жүргізілді:
- A) Басқақ
 - B) Бахадр
 - C) Даруғабек
 - D) Беккер Бек
 - E) Нойондар
22. Алтын Ордадағы негізгі тіл қандай тіл болды?
- A) Шағатай тілі
 - B) Оғыз тілі
 - C) Қыпшақ тілі
 - D) Моңғол тілі
 - E) Парсы тілі
23. Қанда хан тұсында Алтын Орда Моңғол империясынан толық бөлінді?
- A) Батый
 - B) Берке
 - C) Мөңке
 - D) Тоқтамыш
 - E) Жәнібек
24. «Үлкен қиындықтар» дәуірінде Алтын Орданың Хан тағында қанша хан өзгерді?
- A) 15-ден астам хандар
 - B) 18-ден астам хандар
 - C) 20-дан астам хандар
 - D) 25-тен астам хандар
 - E) 29-дан астам хандар
25. 1380 жылы Алтын Ордадағы билікті жаулап алды:
- A) Темір
 - B) Бердібек
 - C) Тоқтамыш
 - D) Едіге
 - E) Мамай

26. Алтын Орда қашан құлдырады?

- A) XV ғасырдың басында.
- B) XIV ғасырдың аяғында.
- C) XV ғасырдың ортасында.
- D) XV ғасырдың аяғында.
- E) XVI ғасырдың басында.

27. Осы сөздің авторы кім: «жеңіп алған елдерде моңғол үстемдігін орнатқаннан кейін қалаларға әскерлердің кіруіне кедергі келтірмеу үшін қабырғалар мен қақпаларға рұқсат берілмеді»?

- A) Плано Карпини
- B) Марко Поло
- C) Вильгельм Рубрук
- D) Мұхаммед Хайдар Дулати
- E) Қадырғали Жалайыры

Алтын Орданың құлдырауы



28. Алтын Орданың күйрегенінде пайда болған мемлекеттер тізімінде қатені табыңыз:

- A) Ақ Орда;
- B) Түрікмен қағанаты
- C) Ноғай Ордасы
- D) Қырым хандығы
- E) Сібір хандығы

29. Моңғолдар түркі тайпаларын қабылдады?

- A) мәдениетті
- B) дінді
- C) дәстүрді
- D) тілдерді
- E) жоғарыда аталғандардың барлығы

Ноғай Ордасы, Ақ Орда, Әбілхайыр Хандығы

Территориясы	Географиясы	Хронологиясы	Астанасы	Негізін салушы	Этникалық құрамы
Ақ Орда					
Ноғай ордасы					
Өзбек хандығы					

Ақ Орда

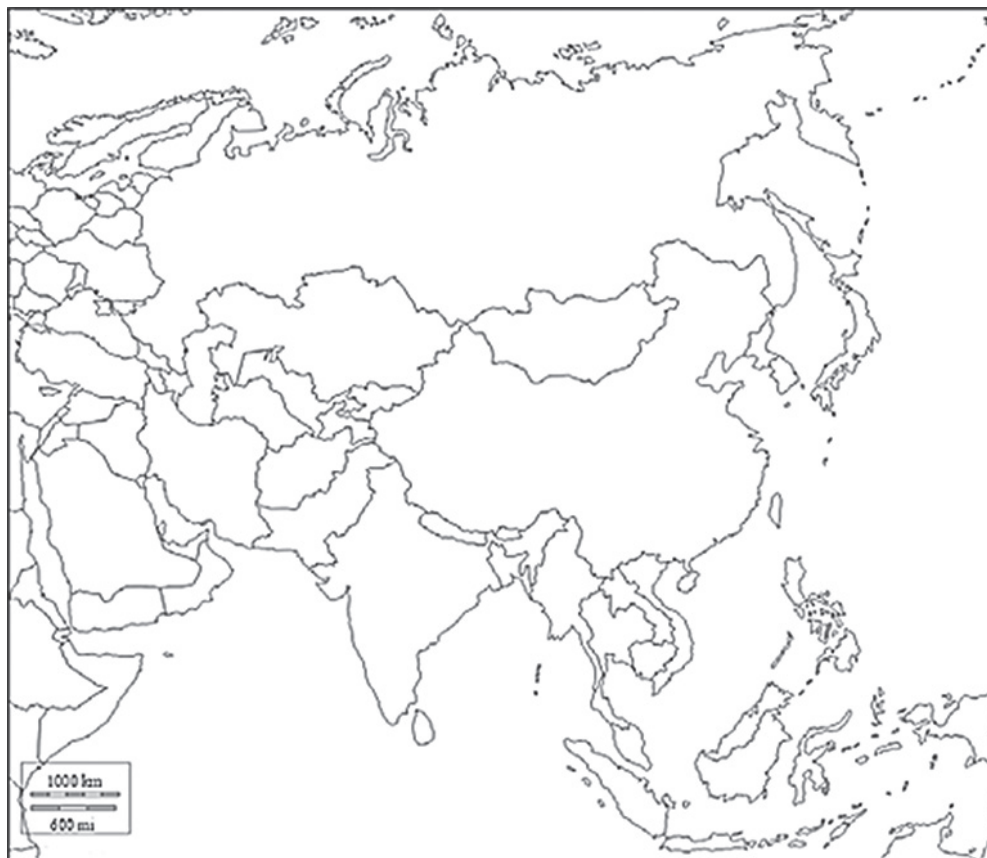
1. Ақ Орданың тайпалары тұрды:
 - A) монғол тілдестерден
 - B) түркі тілдестерден
 - C) Иран тілдестерден
 - D) Арабтардан
 - E) роман тілдестерден

2. Ақ Орданың басында әулетінің ханы тұрды:
 - A) Жошы
 - B) Шағатай
 - C) Ежен
 - D) Шайбани
 - E) Барақ

3. Ресми түрде сайланған Ақ Орданың бірінші Ханы:
 - A) Мубарак-Ходж
 - B) Орден Ежен
 - C) Ержен
 - D) Батый
 - E) Сазы-Бұқ

Жаттығу тапсырмасы

Карта 1



Картадан белгілеңіз:

1. Ақ Орда.
2. Ақ Орданың астанасы.
3. Ақ Ордамен шекаралас мемлекеттер

4. Ақ Орданың астанасы :

- A) Отырар
- B) Сығанақ
- C) Сайрам
- D) Тараз
- E) Алмалық

5. 1423–1428 жылдары билеген Ақ Орданың соңғы Ханы:

- A) Ұрыс Хан
- B) Сазы-Буг
- C) Мубарак-Ходжа
- D) Тоқтамыш
- E) Барақ хан

6. Ненің нәтижесінде Ақ Орданың жағдайы нашарлады?

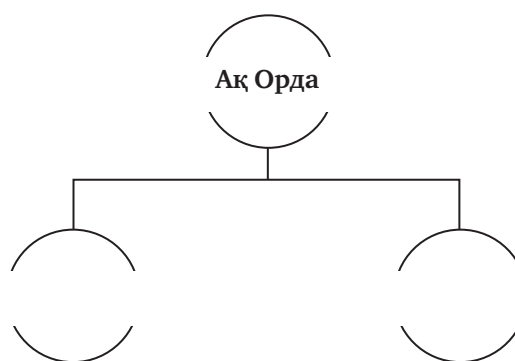
- A) Әмір Темірдің жорықтары
- B) Жоңғар жорықтары

- C) ішкі соғыс
- D) экономикалық дағдарыс
- E) Алтын Орда хандарының жорықтары

7. Ақ Орда жерлерінің құлдырауының нәтижесінде төмендегілер пайда болды:

- A) Әбілхайыр хандығы және Ноғай Ордасы
- B) Моғұлыстан және Сібір хандығы
- C) Көк Орда және Алтын Орда
- D) Ноғай Ордасы және Моғулистан
- E) Астрахань хандығы мен Өзбек хандығы

1420-е жж. Алтын Орданың құлдырауы



Ноғай Ордасы

8. Ноғай Ордасында үстем болған тайпасы:

- A) Дулат
- B) Алшын
- C) Мәңгі
- D) Адай
- E) Қарлұқ

9. Тарихи дереккөздердегі Ноғай Ордасын былай атаған:

- A) Маңғыт Юрт
- B) Яйк киіз
- C) Еділ-Орал боз үйі
- D) мәңгіттер
- E) Ноғайлықтар

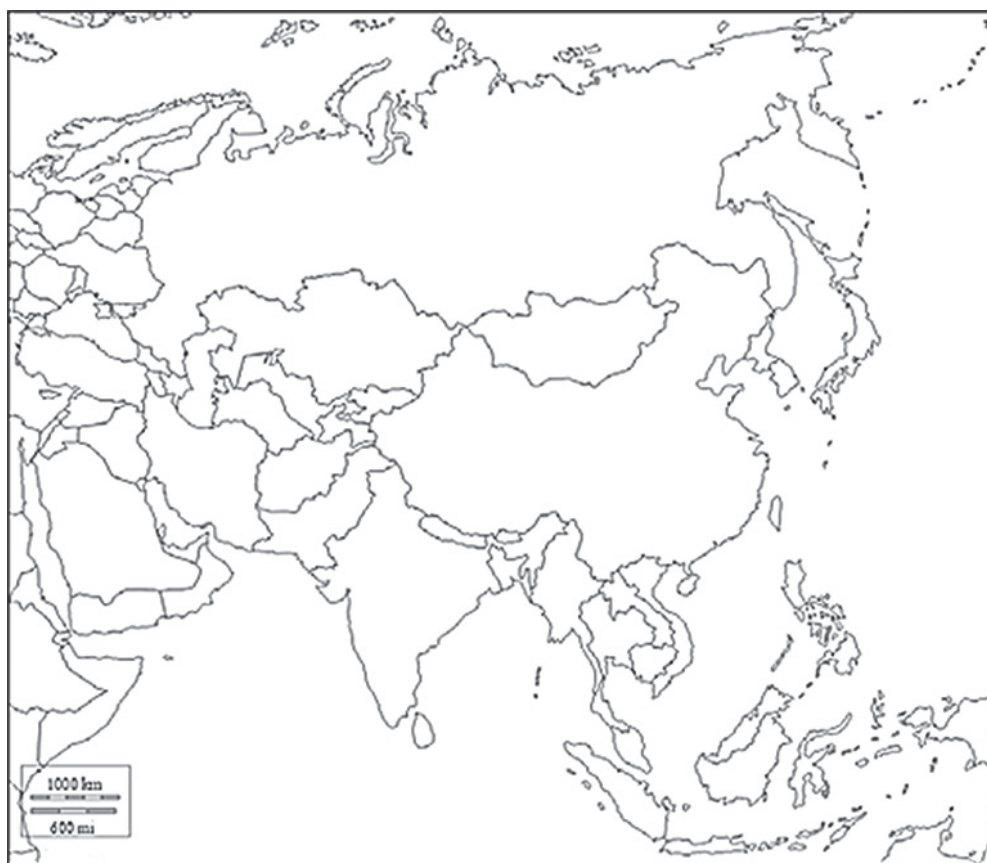
10. Едіге хан Ноғай Ордасында билікті қанша жы бойы қолында ұстап тұрды:

- A) 5 жыл
- B) 10 жыл
- C) 15 жыл
- D) 20 жыл
- E) 25 жыл

11. Қай ханның тұсында Ноғай Ордасы Алтын Ордадан бөлініп кетті?
- A) Едігн Хан
 - B) Мұса Мырза
 - C) Жанбурчи Хан
 - D) Нұр Ад-дин Хан
 - E) Уақкас Би

Жаттығу тапсырмасы

Карта 2



Картадан белгілеңіз:

1. Ноғай Ордасының аумағы.
2. Ноғай Ордасының астанасы.
3. Ноғай Ордасы шекаралас мемлекеттер.

12. Ноғай Ордасының Аумағы:
- A) Еділ мен Жайық өзендері
 - B) Жетісу
 - C) Сырдария және Арал маңы бассейні
 - D) Шу және Талас өзендерінің алқабы
 - E) Ертіс және Есіл өзендері

13. Ноғай Ордада билеушілерінің титулы атаңыз
- A) Хан
 - B) Князь
 - C) Сұлтан
 - D) Әмір
 - E) Мырза
14. Ноғай Ордасында мұра бойынша өтетін әскери, дипломатиялық және әкімшілік билік кімде болды?
- A) Мурза
 - B) Ханзада
 - C) Хан
 - D) Сұлтан
 - E) манжа
15. Князь атағын алған бірінші ноғай адамы кім болды?
- A) Уаккас Би
 - B) Мұса Мырза
 - C) Мұсса Мырза
 - D) Жамбурчи
 - E) Іштерек Мырза
16. Қажет болған кезде Ноғай Ордасы қанша сарбаз қоя алатын?
- A) 30 мыңға дейін
 - B) 100 мыңға дейін
 - C) 300 мыңға дейін
 - D) 10 мыңға дейін
 - E) 500 мыңға дейін
17. Ноғай Ордасы XVI ғасырда қандай бөліктерге бөлінді?
- A) Үлкен Ноғай және Кіші Ноғай
 - B) Жоғарғы Ноғай және Төменгі Ноғай
 - C) Оң жақ және Сол жақ Ноғай
 - D) Үлкен Ноғайлық және Кіші Ноғайлық
 - E) Ноғай мен Фар Ноғай маңы

Әбілхайыр хандығы (Өзбек хандығы)

18. Әбілхайыр ханның билеген жылдары:
- A) 1428–1468 жж.
 - B) 1438–1464 жж.
 - C) 1410–1455 жж.
 - D) 1445–1475 жж.
 - E) 1510–1540 жж.

19. Тарихи хроникаларда кездесетін Әбілхайыр Хандығының басқа атауы:

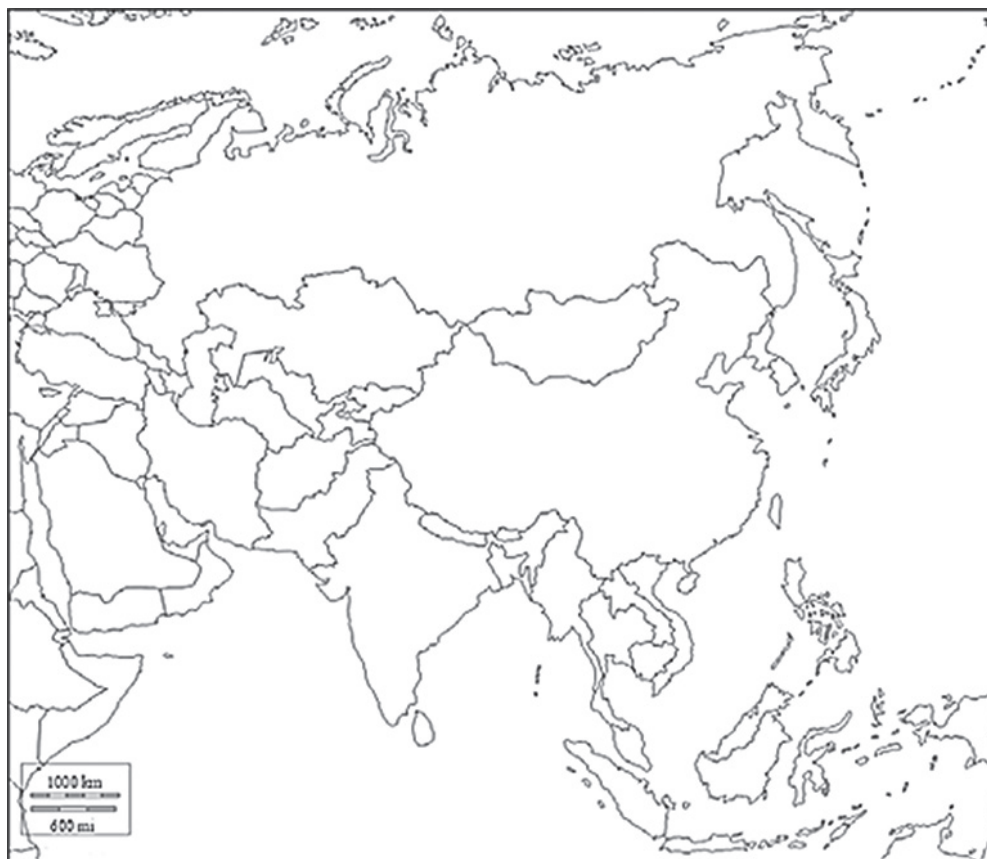
- A) Әбілхайыр хандығы
- B) көшпелі қазақтардың хандығы
- C) Өзбек-қазақтардың хандығы
- D) Өзбек хандығы
- E) көшпелі өзбектердің хандығы

20. Әбілхайыр хандығының аумағы:

- A) Еділден Яикке дейін (Орал)
- B) батысындағы Яиктен шығысқа қарай Балқашқа дейін
- C) батысында Еділден шығысқа қарай Алакөлге дейін
- D) батыста Еділден шығыстағы Жоңғар тауларына дейін
- E) Амудариядан Сырдарияға дейін

Жаттығу тапсырмасы

Карта 3



Картадан белгілеңіз:

1. Өзбек хандығының аумағы.
2. Өзбек хандығының астанасы.
3. Әбілхайырмен соғысқан мемлекеттердің (тайпалардың) аумақтары.

21. Қай жылы Әбілхайыр хан қиыншылықпен бейбітшілік орнатып, ойраттардан қатал жеңіліске ұшырады?
- A) 1430 ж.
 - B) 1417 ж.
 - C) 1457 ж.
 - D) 1551 ж.
 - E) 1455 ж.
22. Көшпелі өзбектердің орталығы болды:
- A) Алмалық
 - B) Тараз
 - C) Сығанақ
 - D) Сауран
 - E) Сарайшық
23. Сырдария маңындағы қандай қаланы Хан Әбілхайыр басып алған жоқ?
- A) Үзгенд
 - B) Сайрам
 - C) Сығанақ
 - D) Аққорған
 - E) Созақ
24. Әбілхайырдың жаулап алынған қалалары оны қолдағандарға таратылды:
- A) тайпалық бастықтарға
 - B) әскери бастықтарға
 - C) Шабанидтердің өкілдеріне
 - D) Еген әулетінің өкілдеріне
 - E) Шағатай әулетінің өкілдері
25. Әбілхайырдың немересі Мұхаммед Шайбани Сығанақ маңында кімнің әскерінен жеңіліске ұшырады?
- A) Ойраттардың
 - B) Есен-Бұғаның
 - C) Әмір Темірдің
 - D) Қасым ханның
 - E) Хакназардың
26. Дешті-Қыпшақ ауданындағы Абулхай руынан шыққан Шайбанилардың билігі қашан тоқтады?
- A) Ақ Орданың қалыптасуымен
 - B) Ойраттардың басып алынуымен
 - C) Ноғай Ордасының қалыптасуымен
 - D) Қазақ хандығының қалыптасуымен
 - E) Моғулистанның қалыптасуымен
27. Абулхайр хандығының құлдырауының себебі неде:
- A) Мемлекеттің жекелеген бөліктері арасындағы мықты байланыстардың болмауы
 - B) аумақты бөлуге қатысты тұрақты азаматтық даулар және династикалық қақтығыстар
 - C) қарапайым көшпенділердің қысымшылыққа ұшырауына және олардың басқа өңірлерге кетуінде
 - D) сыртқы саясаттың істен шығуы
 - E) жоғарыда аталғандардың барлығы

Темір мемлекеті

1. Ұлы Темір қай жылы дүниеге келді?
 - A) 1336 ж.
 - B) 1334 ж.
 - C) 1327 ж.
 - D) 1339 ж.
 - E) 1335 ж.

2. Темірдің әкесі Мұхаммед Тарағай кім болды?
 - A) ғалым
 - B) сарбаз
 - C) дәрігер
 - D) патша
 - E) саудагер

3. Әмір Темір неліктен Шыңғыс әулетінде хан тағына отыра алмады?
 - A) аурушаң болғандықтан
 - B) ғалым болмауынан
 - C) ол Шыңғыс ханның тұқымы болмауынан
 - D) өз деңгейінде тәжірибесі болмады
 - E) әскери өнерді игермегендіктен

4. Темірдің саяси мансабының басталған жылын көрсетіңіз.
 - A) 1361 ж.
 - B) 1365 ж.
 - C) 1367 ж.
 - D) 1357 ж.
 - E) 1351 ж.

5. Темір қай жылы Мәуеренахрды жаулап алды?
 - A) 1375 ж.
 - B) 1373 ж.
 - C) 1369 ж.
 - D) 1370 ж.
 - E) 1368 ж.

Әмір Темір жорықтарының тарихи зардаптарын баяндаңыз

а. Әмір Темірдің Алтын Орда жерлеріне шабуылдары.

б. Әмір Темірдің Моғолстан мемлекетіне шабуылдары.

6. Әмір Темір қай ғасырда Орта Азиядағы мықты мемлекеттің — Темір империясының негізін салды?
- A) XIV ғасырдың екінші жартысында
 - B) XIV ғасырдың бірінші жартысында
 - C) XIII ғасырдың екінші жартысында
 - D) XIII ғасырдың бірінші жартысында
 - E) XV ғасырдың екінші жартысында
7. Темір империясының астанасы қай қала болды?
- A) Чирик-Рабат
 - B) Битянь
 - C) Самарқанд
 - D) Шаш
 - E) Ақтас
8. Жоғары лауазымдарға Темір қанша адамды сайлады?
- A) 310
 - B) 315
 - C) 300
 - D) 310
 - E) 305
9. Қай жылы Бағдат қаласы шабуылмен алынды?
- A) 1405 ж.
 - B) 1403 ж.
 - C) 1402 ж.
 - D) 1404 ж.
 - E) 1401 ж.
10. Одақтастар мен вассалдардың көмегімен құрылған қосымша жасақ атауы
- A) Сардар
 - B) Әмір
 - C) Минг-башы
 - D) Фауджи
 - E) Хашар
11. Родосс рыцарлары иеленген Смирнаны қай жылы Әмір Темір жаулап алды?
- A) 1402 ж.
 - B) 1398 ж.
 - C) 1401 ж.
 - D) 1397 ж.
 - E) 1403 ж.

Жаттығу тапсырмасы

Әмір Темірдің жаулап алу шапқыншылықтары туралы кестені толтырыңыз

Жыл	Оқиға
1371–1372 жылдар	
	Әмір Темір Моғолстан ханы Қамар ад-динға қарсы 30 мың әскер аттандырды. Іскерді қыпшақ әмірі Сасы-Бұға басқарды.
1371–1390 жылдар	
	Темір Моғолстанды толығымен жаулап алды.

12. Темір қай жылы Қашқарды жаулап алды?
- A) 1385 ж.
B) 1389 ж.
C) 1379 ж.
D) 1380 ж.
E) 1381 ж.
13. Темір қай жылы Парсы мемлекетін жаулап алды?
- A) 1385 ж.
B) 1389 ж.
C) 1379 ж.
D) 1380 ж.
E) 1381 ж.
14. Әмір Темір қай жылы Тоқтамысты Киев Русінің оңтүстік шекараларына дейін қуып барып, Тоқтамыс әскерін жеңіп, өзін тақтан тайдырды?
- A) 1388 ж.
B) 1390 ж.
C) 1389 ж.
D) 1392 ж.
E) 1391 ж.
15. Қай жылы Темір әскері Үндістан территориясын жаулап алып, Дели қаласына кірді?
- A) 1395 ж.
B) 1398 ж.
C) 1399 ж.
D) 1389 ж.
E) 1393 ж.

16. Темір империясының сот жүйесі қанша сатыдан тұрды?
 А) 2
 В) 4
 С) 5
 D) 3
 E) 6
17. Темір Дамаск қаласын қай жылы жаулап алды?
 А) 1400 ж.
 В) 1398 ж.
 С) 1401 ж.
 D) 1399 ж.
 E) 1402 ж.
18. Темір әскеріндегі мыңдық қолбасшысы қалай аталды?
 А) Минг-башы
 В) Әмір
 С) Юз-башы
 D) Он-башы
 E) Сардар
19. Месопатамия мен Грузия қай жылы Темірдің қол астына өтті?
 А) 1400 ж.
 В) 1398 ж.
 С) 1395 ж.
 D) 1397 ж.
 E) 1394 ж.
20. Ұлы Темір қай жылы аурудан қайтыс болды?
 А) 1402 ж.
 В) 1403 ж.
 С) 1406 ж.
 D) 1407 ж.
 E) 1405 ж.

Жаттықтыру тапсырма

Хронологиялық кестені толтырыңыз:

Оқиғас	Жыл
Әмір Темір Мәуераннахрды жаулап алып, онда 35 жыл билік құрды.	
	1390–1395 жж.
Темір ислам дінін қабылдап, көптеген мешіттер, кесенелер салды. Түркістан қаласында Қожа Ахмет Иассауи кесенесін салдырды.	
	1395 ж.
Оңтүстік Қазақстан арқылы Қытайға әскер жіберіп, өзі Отырар қаласында дүниеден өтті.	

Шағатай, Мағолстан мемлекеттері

Жаттықтыру тапсырмалары

Шыңғыс хан ұлдарының территорияларын көрсет:

Үгедей	Шағатай	Жошы

1. Ирана мен Кавказ территориясын қамтыған Шыңғыс ханның немересі Хулагу ұлысы қашан пайда болды?
 - A) XIII ғ. 50-ші жж.
 - B) XIII ғ. 30-шы жж.
 - C) XIII ғ. 20-шы жж.
 - D) XIII ғ. 40-шы жж.
 - E) XIII ғ. 60-шы жж.
2. Шағатай Шыңғыс ханның нешінші ұлы еді?
 - A) Бірінші
 - B) Үшінші
 - C) Бесінші
 - D) Екінші
 - E) Төртінші
3. Шағатай ағаларымен бірге әкесінің Қытайға қарсы жорығына қатысты?
 - A) 1211–1218 жж.
 - B) 1211–1216 жж.
 - C) 1211–1219 жж.
 - D) 1214–1216 жж.
 - E) 1213–1216 жж.
4. Шағатай ұлысының астанасы қай қала болды?
 - A) Шаш
 - B) Ақтас
 - C) Чирик-Рабак
 - D) Самарқан
 - E) Алмалық
5. Шағатайдың бұйрығымен тау ағаштарынан қанша көпір салынды?
 - A) 50
 - B) 45
 - C) 49
 - D) 51
 - E) 48

6. Шағатайдың жаздық резиденциясы орналасқан жер қалай деп аталды?
- A) Куяш
 B) Мераузик-Ила
 C) Самарқан
 D) Хабаш-Амид
 E) Кутлуг
7. Шағатайдың қыстық резиденциясы орналасқан жер қалай аталды?
- A) Мераузик-Ила
 B) Куяш
 C) Кутлуг
 D) Улуг-Иф
 E) Хабаш-Амид
8. Алғашқы Шыңғыс ұрпақтарының Ордасы (резиденция) қай жерде орналасты?
- A) Мераузик-Ила
 B) Куяш
 C) Кутлуг
 D) Улуг-Иф
 E) Хабаш-Амид
9. Шағатай Отчигин ағайымен бірге Үгедейді ұлы хан тағына қай жылы көтерді?
- A) 1225–1229 жж.
 B) 1224–1229 жж.
 C) 1228–1231 жж.
 D) 1229–1230 жж.
 E) 1228–1229 жж.
10. Үгедей қай жылы қайтыс болды?
- A) 1242 ж.
 B) 1243 ж.
 C) 1245 ж.
 D) 1241 ж.
 E) 1246 ж.

Жаттығу тапсырма

Кестені толтырыңыз:

- а) _____ жылы Монғол империясының негізін қалаған Шыңғыс хан империяны төртке бөліп, екінші ұлы Шағатайға Орта Азия территориясы мен оңтүстік Қазақстанды берді.
- б) Шағатай иелігі _____ Тянь-Шань тауларының оңтүстігіне дейін жетті. Олар өз иеліктерін _____ немесе _____ деп атады.
- в) Шағатай ұлысының орталығы Алмалық қаласының батысында, Жетісуда орналасты. Ол _____ деген атпен белгілі. _____ алқабында Алмалық қаласы орталығында орналасты. Бұл жер «Иль-аларгу» или «Иль-Аларгузи» деп аталды.

11. Шағатай ұлысы қашан ыдырады?
 А) XIV ғ.
 Б) XVI ғ.
 С) XIII ғ.
 D) XV ғ.
 E) XII ғ.
12. Моғолстанның алғашқы басқарушысы кім?
 А) әмір Пулатшы
 Б) хан Дува
 С) хан Уртубу
 D) әмір Хату
 E) хан Ұзак
13. 1348 жылы мемлекеттің тағына кім отырды?
 А) әмір Пулатшы
 Б) хан Уртубу
 С) Тоглук-Тимур
 D) әмір Марұқ
 E) Көкше-Теңіз
14. Мемлекет құрамына қай территориялар енді?
 А) Оңтүстік Қазақстан
 Б) Оңтүстік Қазақстан және Сырдария
 С) Солтүстік Қазақстан
 D) Батыс Қазақстан
 E) Оңтүстік Қазақстан және Жетісу

Жаттығу тапсырма

Моғолстан мемлекетінің негізгі ерекшеліктерін көрсете отырып, кестені толтырыңыз.

Мемлекеттің этникалық құрамы	
Моғолстанның ішкі және сыртқы жағдайы	

15. 1370 жылы Мәуеренахрды жаулап алған Әмір Темір, Моғолстанға қарсы алғашқы жаулап алу шапқыншылығын қашан бастады?
 А) 1372–1373 жж.
 Б) 1371–1373 жж.
 С) 1372–1374 жж.
 D) 1372–1375 жж.ы
 E) 1371–1372 жж.

16. Моғолстан қай жылы екіге бөлінді?

- A) 1462 ж.
- B) 1463 ж.
- C) 1460 ж.
- D) 1465 ж.
- E) 1468 ж.

17. Моғолстанның қай ханы Жәнібек пен Керейге Шу және Талас өңірінен жер берді?

- A) Хизр-Қожа
- B) Иляс-Қожа
- C) Есен Бұға
- D) Сұлтан-Хаид
- E) Сұлтан-Уаис

18. Есен Бұға ханның билік құрған жылдарын көрсетіңіз

- A) 1429–1462 жж.
- B) 1418–1421 жж.
- C) 1415–1417 жж.
- D) 1423–1428 жж.
- E) 1431–1435 жж.

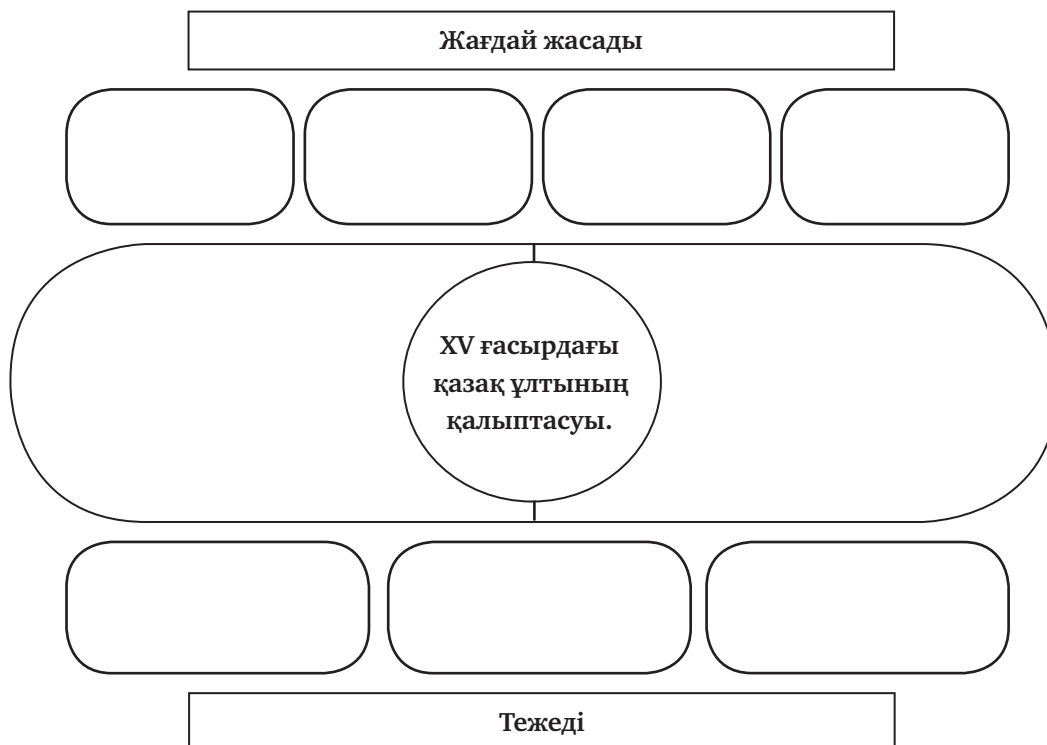
Салыстырмалы кестені толтырыңыз.

Саяси тарихы	Моғолстан	Әмір Темір мемлекеті
Сыртқы саясат		
Ішкі саясат		

Шаруашылығы	Моғолстан	Әмір темір мемлекеті
Мал шаруашылығы		
Егін шаруашылығы		
Қолөнер		
Сауда		

2. БӨЛІМ. ҚАЗАҚ ХАНДЫҒЫНЫҢ ҚҰРЫЛУЫ. ЖОНҒАРЛАРДЫҢ ШАПҚЫНШЫЛЫҒЫ

Қазақ хандығының қалыптасуы



1. Қазақ халқының қалыптасуының қашан басталды?

- A) VII–IX ғғ.
- B) XIV–XV ғғ.
- C) б.з.д II–I мыңжылдық
- D) б.з.д III–II ғғ.
- E) б.з.д I ғғ.

Жаттығу тапсырма

Қазақ этносы екі ірі этникалық топтан тұрды: Орталық, Солтүстік және Оңтүстік Қазақстан рулары _____, оңтүстік-шығыс Қазақстан рулары _____

Бұл екі топтың құрамына кіретін көптеген _____ және _____ тайпалары, оның ішінде Үйсін, Қаңлы, Дулат, Найман, Керей, Жалайыр және тағы басқалар қазақтың _____ үлес қосты.

2. Дешті-қыпшақтағы қазақ халқының қалыптасу негізі:
- A) Ноғайлықтар мен моңғолдар
 - B) Қыпшақтар мен моңғолдар
 - C) Наймандар және оғыздар
 - D) Қыпшақтар мен үйсіндар
 - E) Керейлер мен арғындар
3. Қазақ ұлтының этникалық қалыптасуында қай мемлекеттің тайпаларында басты рөл болды?
- A) Ақ Орда
 - B) Сібір хандығы
 - C) Ноғай Орда
 - D) Моғұлыстан
 - E) Көк Орда
4. Ибн Рузбихан Исфохани «үш халықты» — пуибандидтерді, қыпшақтарды, мангіттерді кімдерге жатқызды?
- A) ойраттарға
 - B) монғолдарға
 - C) татарларға
 - D) өзбектерге
 - E) түрікмендерге
5. XIV ғасырдан бастап «қазақ» сөзі:
- A) Түркі тілінде алғаш рет пайда болады
 - B) жазбаша қайнар көздерде пайда болады
 - C) этникалық мағынаға ие болады
 - D) «Моңғол» деген этнонимнің орнына қолданды
 - E) әлеуметтік сипатта болады

Жаттығу тапсырмасы

- _____ жж. Қазақтардың «Ұлы көшпенділерінің» себептері
- 1.
 - 2.
 - 3.
 - 4.

6. XV ғасырдың бірінші жартысында Әбілхайыр Шайбанид мемлекетінің құрамына кірген тайпалардың қандай этносаяси атауы белгілі болды?
- A) қазақтар
 B) өзбектер
 C) ноғайлықтар
 D) қырғыздар
 E) қырғыз-қайсақтар
7. Шайбанид Әбілхайыр ойраттардан қай жылы жеңілді?
- A) 1511
 B) 1457
 C) 1422
 D) 1377
 E) 1480
8. XX ғасырдағы Қазақ хандығының қалыптасуы мына екі мемлекеттің ішкі саяси жағдайымен байланысты:
- A) Ноғай Ордасы мен Мавераннахр
 B) Моғұлыстан және Хайду мемлекеті
 C) Ақ Орда және Сібір хандығы
 D) Өзбек хандығы мен Моғұлыстан
 E) Бухара және Ақ Орда

Жаттығу тапсырмасы

_____ жж. _____ және _____ Сұлтандар _____ қоныс аударып, _____ аумағында _____ тәуелсіз мемлекетінің негізін қалаған.



Хан _____ қазақ сұлтандарын мейіріммен қабылдап, _____ өзен алқаптарында қоныс аудару үшін жер бөлді.



_____ Ханның қазақ тайпаларына мүмкіндік берудегі жеке мақсаттары

- 1.
- 2.
- 3.

9. Қандай ортағасырлық дерек көзінде Қазақ хандығының қалыптасуы туралы ақпарат бар?
- A) «Құтадғу білік» Ж. Баласағұни
 B) «Тарихи Рашиди» Мухаммад Хайдар Дулати
 C) «Түрік тіліндегі сөздіктер» М. Кашгари
 D) «Диваний хикмат» Ахмет Яссауи
 E) «Философиялық, математикалық трактаттар» Әл-Фараби

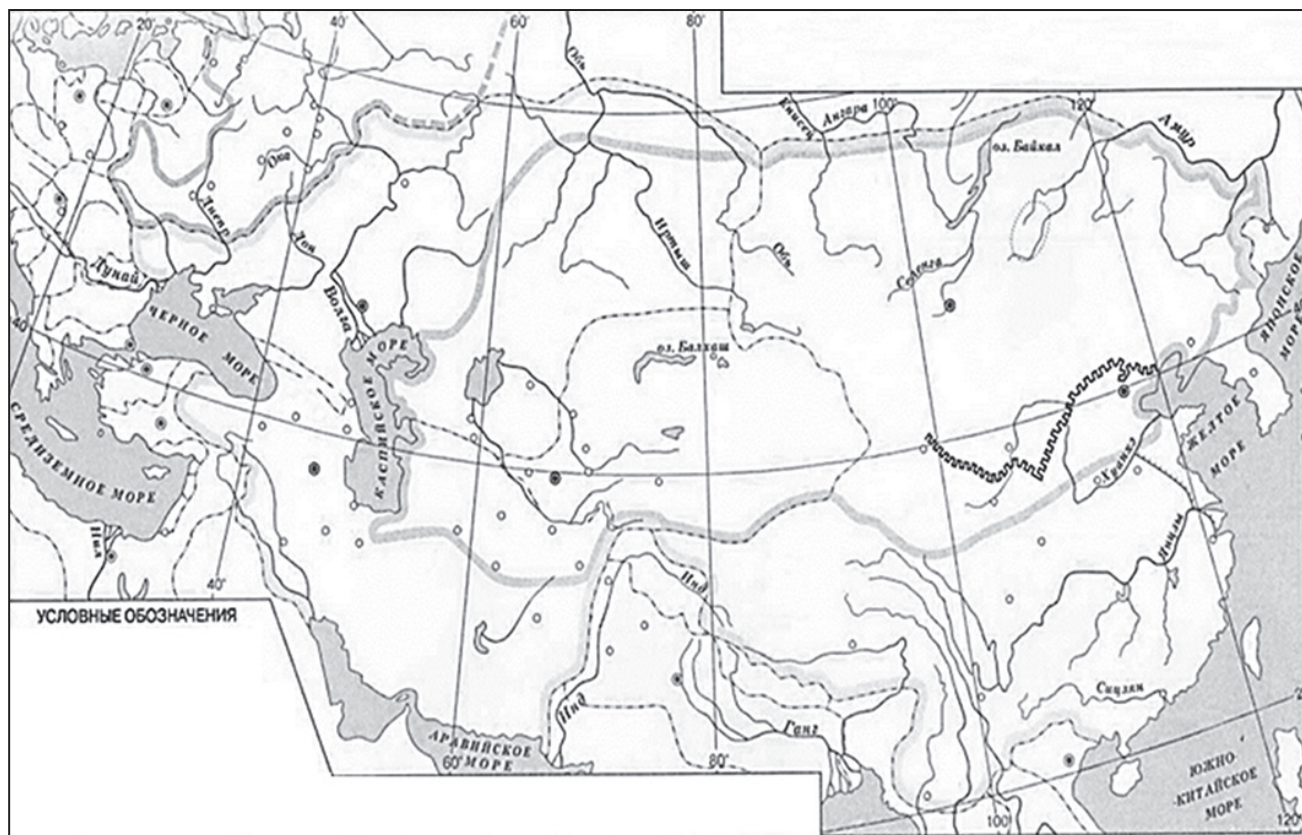
10. Қазақ хандығы құрылғаннан кейін Жәнібек:
- A) Керейдің кеңесшісі болды
 - B) Керейге қарсы көтеріліс көтерді
 - C) Есен-Буғаға ант берді
 - D) Сібір хандығын жеңді
 - E) Қазақ хандығында билік етті
11. Қазақ хандығының пайда болуының негізгі айырмашылығы:
- A) жаулап алудан туындаған
 - B) көшпенділердің жаппай қоныстануы нәтижесінде пайда болды
 - C) жаулап алудың нәтижесі болмады
 - D) ойраттардың жаппай басып кетулеріне қарсы күресте пайда болды
 - E) ауыл шаруашылығы алқаптарын жаулап алу нәтижесінде пайда болды
12. Есен Бұға қазақ әскерлерін қолданғысы келді:
- A) Солтүстік Үндістанға жорықта
 - B) Жүніс ағасымен күресте
 - C) Иранға жорықта
 - D) Сібірге жорықта
 - E) Қашқарларды қудалау үшін
13. Есен-Бугидің өлімі мен Моғұлыстанды ойраттар басып алғанына байланысты жергілікті қазақ тайпалары қоныс аудара бастады:
- A) Қазақ хандығына
 - B) Мавераннахрға
 - C) Еділ мен Орал арасына
 - D) Жетісуге
 - E) Шығыс Түркістанға
14. XV ғасырдың екінші жартысында Қазақ хандығының халқы болды:
- A) 1 млн
 - B) 200 мың
 - C) 30 мың
 - D) 2 млн
 - E) 800 мың

Жаттығу тапсырмасы

Қазақ хандығының аумағының құрылымын контурлық картада көрсетіңіз:

1. XV ғасыр. 60-жылдардың ортасында.
2. XV ғасырдың аяғында.

Осы кезеңдегі аумақты кеңейту қандай ханның жаулаушылық саясатымен байланысты?

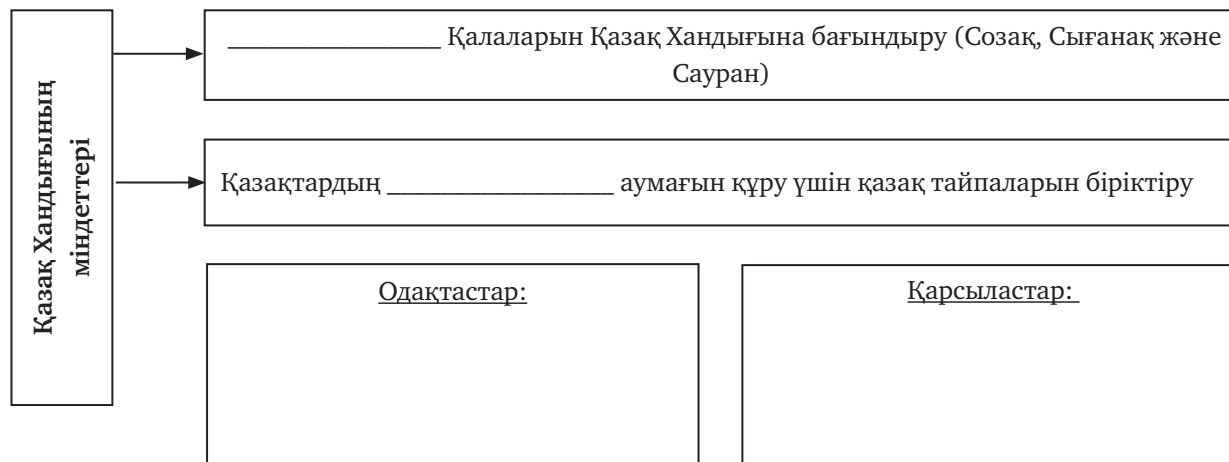


15. Қазақ хандығының қалыптасуы мен нығаюы жағдай жасады:

- A) Буддизмнің гүлденуіне
- B) Бейбаламдықтың таралуына
- C) Исламды қазақ халқының арасында таратуға
- D) Зороастризмнің өсуіне
- E) Христиандықты нығайтуға

16. Хан Бұрындық (1480–1511) кезіндегі де-факто билеуші:

- A) Хақназар
- B) Жәнібек
- C) Керей
- D) Қасым
- E) Есен-Бұға

Жаттығу тапсырмасы

XVI–XVII ғғ. қазақ хандығының нығаюы

XVI–XVII ғғ. қазақ қоғамы	
_____ (Байлар)	_____ (Кедейлер)
(«Ақсүйек»)	
_____ (Шыңғысхан ұрпақтары) — Тек әскери борыштарды ғана атқарды 1) жалпы мемлекеттік басқаруға қатысу; 2) жергілікті басқаруға қатысу; 3) ұлыстық басқару.	_____ (Мұхаммед ұрпақтары) және _____ (Мұхаммедтің ұрпақтары) — өлім жазасына кесілмеді — Ғалымдар, діни қайраткерлер
_____ («Қарасүйек»)	
_____ — рулар мен тайпалардың басшылары _____ — көшпенділер	
_____ — жеке бос емес еркек _____ — жеке бос емес әйел	

1. Қазақ хандығы Хан басқаруы кезінде XVI ғасырдың бірінші жартысында қарқынды дамыды
 - A) Бұрындық
 - B) Қасым
 - C) Бұйдашы
 - D) Ахмат
 - E) Абылай
2. Хан Қасымның билігі кезінде халық саны жетті
 - A) 1,5 миллион адамға
 - B) 5 миллион адамға
 - C) 500 мың адамға
 - D) 3 миллион адамға
 - E) 1 миллион адамға
3. Хан Қасымның сыртқы саясатының негізгі бағыты — осы аумақтың қосылуы үшін күрес
 - A) Сібір хандығы
 - B) Батыс Моғұлыстан
 - C) Сырдария маңындағы қалалар
 - D) Астрахан
 - E) Каспий теңізінің шығыс жағалауы

4. Қасым Ханның билігінің тұсындағы қазақ хандығының астанасы және ірі сауда орталығы

- A) Ташкент
- B) Самарқанд
- C) Түркістан
- D) Сығанақ
- E) Орда Базар

5. Хан Қасым өлкесінен кейін қазақ хандығы

- A) саяси дағдарысты бастан өткізді
- B) Қасым Ханның орнына жалған билік адамы келді
- C) мәдени гүлдену дәуірі басталды
- D) жаңа әулеттің билік астында қалды
- E) Мәскеу мемлекетімен соғысқа кірді

Жаттығу тапсырмасы

«Қасым Ханның қасқа жолы» әрбір бөлімінде қандай нормалар анықталды?

		«Қасым Ханның қасқа жолы»	
		Заң	Не реттелді?
1	Мүліктік құқық		
2	Қылмыстық құқық		
3	Әскери құқық		
4	Елшілік дәстүрі		
5	Әлеуметтік құқық		

6. Қазақтың танымал билеушісі Хакназар Қасымның билігінен кейін қазақ хандығының аумағын қалпына келтіру және кеңейту жұмыстарымен айналысты.
- A) 1515 жылдан 1532 жылға дейін
 - B) 1547 жылдан 1584 жылға дейін
 - C) 1578 жылдан 1591 жылға дейін
 - D) 1523 жылдан 1557 жылға дейін
 - E) 1538 жылдан 1580 жылға дейін
7. Ресей мемлекеті шекаралары қазақ хандығына қарай мына мемлекеттің құлдырауына байланысты көшті
- A) Қазан хандығының
 - C) Мәскеу княздігінің
 - C) Ноғай Ордасының
 - D) Астрахан хандығының
 - E) Ойырат хандығының
8. Орталық Азия мемлекеттерінің феодалдарының айтыс-тартыстарын қолданып, Хакназар Бухара ханмен осынадй одақ жасасты
- A) «Альянстың анты»
 - B) «Жеңіл альянс»
 - C) «Қан бауырластығы»
 - D) «Екі ханның одағы»
 - E) «Күштік одағы»
9. 1582 жылы Ермак Тимофеевичтің әскері Хан Кучумды жеңді. Хан Кучум — қандай жерлердің билеушісі болды?
- A) Сібір хандығының
 - B) Астрахан хандығының
 - C) Ноғай Ордасының
 - D) Қазан хандығының
 - E) Ойырат хандығының
10. Қазақ хандығының билеушісі Тәуекел 1598 жылы мына қаланы қоршау барысында алған жараларынан қайтыс болды
- A) Самарқанд
 - B) Түркістан
 - C) Іскер
 - D) Бухара
 - E) Қазан
11. 1598–1628 жылдары қазақ хандығын мына хан басқарды
- A) Шығай
 - B) Батыр
 - C) Абылай
 - D) Болат
 - E) Есім

Жаттығу тапсырмасы

Қазақ халқында қан бойынша бір-біріне жақын бірнеше отбасынан тұратын алғашқы қоғамдық ұясы _____ деп аталды

12. XVII ғасырдың соңы — XVIII ғасырдың басындағы Қазақ хандығының саяси жағдайын қалыпқа келтіру қолынан келді
- A) Қасым Ханға
 - B) Тәуке Ханға
 - C) Есім Ханға
 - D) Хакназар Ханға
 - E) Абылай Ханға

Жаттығу тапсырмасы

«Есім Ханның ескі жолы» Қазақ хандығының заңнамасына қандай өзгерістер енгізді:

13. XVII ғасырда — Қазақ хандығына шығыстан қауіп төндірді
- A) Қытай
 - B) Сібір казактары
 - C) Башқұрттар
 - D) Жоңғарлар
 - E) Моғулистан

14. Тәуке ханның «Жеті Жарғы» заңына сәйкес, қанды кек ненің төлемімен алмастырылуы мүмкін болды
- A) Соғыма
 - B) Ұшыра
 - C) Хараджа
 - D) Тағара
 - E) Құна

Жаттығу тапсырмасы

Тәуке Ханның заңдарының әр бөлімі қандай нормаларды анықталды?

	Жеті Жарғы	
	Заң	Не реттелді?
1	Жер туралы заң	
2	Отбасы құқығы	
3	Әскери құқық	
4	Сот талқылауы туралы ереже	
5	Қылмыстық құқық	
6	Құн заңы	
7	Жесірлердің заңы	

VI–XVII ғғ. Қазақстан мәдениеті

1. Алғашқы аңыздарда аты сақталған шаманизмді дәріптеуші, ақын, шекті музыкалық инструмент-кобызды ойлап тапқан кім?
 - A) Қорқыт ата
 - B) Байдабек ата
 - C) Домалақ ана
 - D) Исатай ата
 - E) Бомай ана
2. Транс жағдайында рухтармен сөйлесуге негізделген діннің ежелгі түрі қалай аталады?
 - A) тотемизм
 - B) тәңіршілдік
 - C) шаманизм
 - D) фетишизм
 - E) анимизм
3. Негізінде тотемға табыну діни-әлеуметтік жүйе қалай аталады?
 - A) тотемизм
 - B) тәңіршілдік
 - C) шаманизм
 - D) фетишизм
 - E) анимизм
4. табиғаттың тірі екенін уағыздау, жандар мен рухтардың өмір сүруін дәріптейтін діннің ежелгі түрі қалай аталады?
 - A) тотемизм
 - B) тәңіршілдік
 - C) шаманизм
 - D) фетишизм
 - E) анимизм
5. Ежелгі түріктердің Көк аспанға, Мәңгілік аспанға табынуға негізделген түркі халқының діні қалай аталады?
 - A) тотемизм
 - B) тәңіршілдік
 - C) шаманизм
 - D) фетишизм
 - E) анимизм
6. Тәңіршілдікте адамның тууын қолдайтын құдай кім?
 - A) Эрлик
 - B) Умай
 - C) Йер
 - D) Тәңір
 - E) Сюр

7. Тәңіршілдіктегі өлім құдайы кім?
- A) Эрлик
 B) Умай
 C) Йер
 D) Тәңір
 E) Сюр
8. Қай қазақ ханы тұсында ислам діні ресми мемлекеттік дін статусын алды?
- A) Абылай хан
 B) Тәуке хан
 C) Қасым хан
 D) Жолбарыс хан
 E) Өзбек хан

Жаттығу тапсырма

Салыстырмалы кестені толтыру барысында әр діннің ерекшеліктерін көрсетіңіз.

Діннің атауы	Ерекшеліктері
<i>Тәңіршілдік</i>	
<i>Шаманизм</i>	
<i>Анимизм</i>	
<i>Тотемизм</i>	

9. Сақтарда жазу болғанын дәлелдейтін, Есік қорғанынан табылған жазуы бар табақ қай ғасырға жатады?
- A) Б.з.б. V ғ.
 B) Б.з.б. VI ғ.
 C) Б.з.б. IV ғ.
 D) Б.з.б. III ғ.
 E) Б.з.б. VII ғ.

10. Орхон-Енисей әріптер жүйесінде қанша руналық белгі бар?

- A) 40
- B) 35
- C) 42
- D) 38
- E) 34

11. Ежелгі түркі тілінің артефактына қай еңбек жатады?

- A) Қыпшақ тілінің сөздігі «Codex Cumanicus»
- B) Тәуке ханның заңдар жинағы «Жеті Жарғы»
- C) Қасым ханның заңдар жинағы
- D) Жошы Ұлысы дәуірінің әдебиеті
- E) Шыңғыс ханның «Жасақ» заңдар жинағы

Жаттығу тапсырма

Кестені толтырыңыз:

а) _____ ғасырда батыс түрік бағытынан — қимақ-қыпшақ тобы бөлініп шықты. Оңтүстік Қазақстан мен Жетісуда — иран, соғды, сирия тілдері де жүрді.

б) _____ ғасырда ислам тілінің таралуымен араб тілі де таралды. Араб тілінде жазылған әдеби және ғылыми шығармалар жазыла бастады.

12. Құрай өсімдігінің сабағынан қандай музыкалық инструмент дайындады?

- A) Жетіген
- B) Сырнай
- C) Домбыра
- D) Сыбызғы
- E) Қобыз

13. Екі шекті музыкалық инструмент қалай аталады?

- A) Қылқобыз
- B) Қобыз
- C) Қос сырнай
- D) Шертер
- E) Домбыра

14. Шамандар мен халық емшілері діни-сиқырлы ғұрыптарда қандай музыкалық аспап қолданды?

- A) Қылқобыз
- B) Қобыз
- C) Қос сырнай
- D) Шертер
- E) Домбыра

15. Домбыра аспабымен айтыстарға қатысатын адамдар қалай аталды?
- A) Би
 - B) Шешен
 - C) Жыршы
 - D) Күйші
 - E) Ақын

Жаттығу тапсырма

Ән негізінде құрылған тұрмыстық салт-дәстүрдә баяндаңыз (мысалы, үйлену тойы немесе жерлеу кезіндегі іс-қимыл).

16. Кім Жер планетасының макетін жасап, 600 қаланың координатын анықтады?
- A) Әбу Райхан Бируни
 - B) Әл-Фараби
 - C) Мұхаммед Хайдар Дулати
 - D) Әл Якуби
 - E) Ибн Сина
17. Махмұда Кашқари еңбегі қалай аталады?
- A) «Жылнамалар жинағы»
 - B) «Орынбор тарихы»
 - C) «Сібірдің сызба кітабы»
 - D) «Диуани лугат-ат түрк»
 - E) «Кұтадғу білік»
18. Қандай ортағасырлық еңбек түркі тіліндегі энциклопедия болып саналады ?
- A) Қашқаридің «Диван-лұғат ат-түрк» еңбегі
 - B) Баласағұнның «Кұтадғу Білік» еңбегі
 - C) Бирунидің «Ежелгі түріктер хронологиясы» еңбегі
 - D) Иассаудің «Диван Хикмат» еңбегі
 - E) Хаким атаның «Бақырғаны» еңбегі
19. Иассаудің «Дивани Хикмет» еңбегінің мәні
- A) Этникалық нормалар
 - B) Сол кезеңдегі тайпалардың тілін зерттеу
 - C) Этнографиялық зерттеулер
 - D) Әлеуметтік-тұрмыстық мәлімет
 - E) Айтылғандардың бәрі жатады

20. Көптеген уақыт барысында Орта Азия мен Қазақстан территориясындағы медреселерде оқу құралы ретінде мына авторлардың еңбектері пайдаланылды:
- A) Иассауи мен Бақырғани
 - B) Әл-Фараби и Әбу Бируни
 - C) Иассауи и Кашғари
 - D) Иассауи мен Баласағұни
 - E) Жалаири мен Дулати
21. Әл-Фарабидің белгілі трактаты:
- A) «Бақытты болу туралы ғылым»
 - B) «Ғылымның пайда болуы»
 - C) «Түркі тілдерінің сөздігі»
 - D) «Ежелгі халықтар хронологиясы»
 - E) «даналық кітабы»
22. Галилей мен Ньютонға дейін 600 жыл бұрын гелиоорталық жүйесі туралы тұжырымды айтты?
- A) Әл-Фараби
 - B) Әбу Райхан Бируни
 - C) Қашғари
 - D) Ибн Сина
 - E) Баласағун
23. 63 жасында жер астына түсіп, тағы да сонша уақыт жер астында өмір сүрген ғалымның аты кім?:
- A) Арслан-баб
 - B) Ахмед Иассауи
 - C) Хаким-ата
 - D) Әбу-Бакір
 - E) Әл-Яқуби
24. Бізге дейін келіп жеткен түркі түркі тіліндегі XI ғасырда жазылған еңбек атауы?
- A) «Дивани Хикмат»
 - B) «Кұтадғу Білік»
 - C) «Бақырған»
 - D) «Тарихи Рашиди»
 - E) «Жамиғ ат-таурих»

Жаттығу тапсырма

Кестені толтырыңыз:

Ұлы ғалымдар	Олардың шығармашылығы және еңбектері
Әбу Насыр Мұхаммеда ибн Мұхаммед ибн Тархана ибн Узлага әл-Фараби ат Түрки (870–950 гг.)	
Жүсіп Баласағұн (1015–1017 жж.)	
Махмұд Қашғари (1029–1101 жж.)	
Күл Қожа Ахмет ибн Ибрагим ибн Махмұт ибн Ифьгар Иассауй (1093–1116 жж.)	
Әбу Рейхан Мұхаммет ибн Ахмет әльБируни (973–1050 жж.)	
Әбу Әли Хусейн ибн Абдуллах ибн әл-Хасан ибн Әли ибн Сина (980–1037 жж.)	

Жоңғар шапқыншылығы

1. Ойраттар қай ғасырда Жоңғар мемлекетін құрды?
 - A) XVII ғ.
 - B) XVI ғ.
 - C) XV ғ.
 - D) XIV ғ.
 - E) XVIII ғ.
2. Шайқас барысында жоңғарлардың басымдығын арттырған қару түрі?
 - A) Садақ пен жебе
 - B) Атты сарбаздар
 - C) Суық қару
 - D) Оқпен атылатын қару
 - E) Арнайы қару
3. Жоңғар шапқыншылығы барысында қазақтар жүзеге асырған саяси іс-қимыл
 - A) Үш жүздің бірігуі
 - B) Ресей империясының бодандығын қабылдау
 - C) Басқа халықтардан әскери көмек сұрау
 - D) Ресей империясынан әскери көмек сұрау
 - E) Монғолдардан әскери көмек сұрау
4. Салқам Жәңгірдің басшылығымен 600 сарбаз қатысуымен Орбұлақ шайқасы қай жылы болды?
 - A) 1640 ж.
 - B) 1645 ж.
 - C) 1644 ж.
 - D) 1643 ж.
 - E) 1642 ж.

Жаттықтыру тапсырмасы

Орбұлақ шайқасында Жәңгір ханның қолданған әскери тактикасын баяндаңыз.

5. Қай кезеңге дейін Қазақ хандығы жоңғар шапқыншылығына төтеп бере алды?
 - A) 1718 ж.
 - B) 1719 ж.
 - C) 1716 ж.
 - D) 1717 ж.
 - E) 1715 ж.

6. Үш жүздің біріккен алғашқы құрылтайы қай жылы болды?
- A) 1710 ж.
 B) 1712 ж.
 C) 1711 ж.
 D) 1717 ж.
 E) 1713 ж.
7. Қай жылы Бөгенбай батыр бастаған үш жүздің біріккен қолы жоңғарларға тойтарыс берді?
- A) 1710 ж.
 B) 1712 ж.
 C) 1711 ж.
 D) 1717 ж.
 E) 1713 ж.
8. Қай жылы жоңғар қонтайшысының қазақтарға қарсы жеңіліспен аяқталған шабуылы болды?
- A) 1710 ж.
 B) 1712 ж.
 C) 1711 ж.
 D) 1717 ж.
 E) 1713 ж.
9. Қай жылы Аягөз маңында қара Керей қабанбай мен Шақантай батырлар бастаған сарбаздар қалмақтарды ойсырта жеңді?
- A) 1717 ж.
 B) 1720 ж.
 C) 1719 ж.
 D) 1718 ж.
 E) 1716 ж.

Жаттықтыру тапсырма

Жоңғарлардың Қазақ хандығына қарсы ашқан соғысының себептерін көрсетіңіз.

1	
2	
3	
4	
5	

10. Жоңғарлар 70 мың қолмен Қаратау арқылы Талас өңіріне қай жылы жетті?
- A) 1727 ж.
 - B) 1720 ж.
 - C) 1724 ж.
 - D) 1713 ж.
 - E) 1721 ж.
11. Қай жылы жоңғарлар Ташкен пен Түркістан қалаларын жаулап алып, халықтың үштен екі бөлігін қырып салды?
- A) 1727–1728 жж.
 - B) 1720–1721 жж.
 - C) 1724–1725 жж.
 - D) 1713–1714 жж.
 - E) 1721–1722 жж.
12. «Ақтабан шұбырынды, Алакөл сұлама» жылдары қашан орын алды?
- A) 1725–1728 жж.
 - B) 1718–1721 жж.
 - C) 1720–1725 жж.
 - D) 1723–1727 жж.
 - E) 1719–1722 жж.
13. Қай жылы Ордабасы елді мекенінде үш жүздің құрылтайы болды?
- A) 1727 ж.
 - B) 1725 ж.
 - C) 1724 ж.
 - D) 1728 ж.
 - E) 1726 ж.
14. Қай жылы Сарысу өзенінің орта ағысында қазақтар қолы жоңғарларды жеңді?
- A) 1727 ж.
 - B) 1725 ж.
 - C) 1724 ж.
 - D) 1728 ж.
 - E) 1726 ж.
15. Аңырақай шайқасы қай жылы болды?
- A) 1727 ж.
 - B) 1729 ж.
 - C) 1730 ж.
 - D) 1728 ж.
 - E) 1731 ж.
16. Аңырақай шайқасына кім қолбасшылық жасады?
- A) Әбілқайыр хан
 - B) Жолбарыс хан
 - C) Қайып хан
 - D) Шығай хан
 - E) Тәуке хан

Жаттығу тапсырма

Аңырақай шайқасының ерекшеліктері мен барысын баяндаңыз.

17. 1727 жылы қай батыр бастаған қол жоңғарларды Жоңғар жотасынан асыра құды?

- A) Райымбек батыр
- B) Өтеген батыр
- C) Қабанбай батыр
- D) Бөгенбай батыр
- E) Қарасай батыр

18. 1740 жылы Іле өзенінің төңірегін жоңғарлардан азат еткен батыр?

- A) Райымбек батыр
- B) Өтеген батыр
- C) Қабанбай батыр
- D) Бөгенбай батыр
- E) Қарасай батыр

19. “Көкмойнақ” атты ат қай батырда болды?

- A) Райымбек батыр
- B) Өтеген батыр
- C) Қабанбай батыр
- D) Бөгенбай батыр
- E) Қарасай батыр

20. 1753 жылы 3000 қалмақты тұтқынға алған батыр?

- A) Әбілқайыр хан
- B) Сәмеке хан
- C) Абылай хан
- D) Батыр хан
- E) Тәуке хан

Жаттығу тапсырма

«Ақтабан шұбырынды, Алакөл сұлама жылдары» қазақтар неліктен жоңғарлардан жеңіліс тапты.

1	
2	
3	
4	
5	

- 21.** 1771 жылы Мойынты өзенінің бойында жеңіске жеткен қолбасшы кім?
- A) Әбілқайыр хан
 B) Сәмеке хан
 C) Абылай хан
 D) Батыр хан
 E) Тәуке хан
- 22.** Нарынқолда, Қазақстан мен Қытай шекарасындағы қызыл стеланы қойған батыр
- A) Райымбек батыр
 B) Өтеген батыр
 C) Қабанбай батыр
 D) Бөгенбай батыр
 E) Қарасай батыр
- 23.** Қай жылы Абылай хан болып сайланды?
- A) 1763 ж.
 B) 1755 ж.
 C) 1776 ж.
 D) 1771 ж.
 E) 1781 ж.
- 24.** Қай жылы Жоңғар мемлекетінде келіспеушілік басталды?
- A) 1743 ж.
 B) 1745 ж.
 C) 1746 ж.
 D) 1747 ж.
 E) 1748 ж.

Қазақ хандығына қарсы жоңғарлар шапқыншылықтарының зардаптарын көрсетіңіз.

3. БӨЛІМ. ЖАҢА КЕЗЕҢДЕГІ ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ. ҚАЗАҚСТАНДЫ РЕСЕЙ ИМПЕРИЯСЫНЫҢ ОТАРЛАУЫ

Кіші жүздің Ресейге қосылуы

1. Ресей азаматтығын қабылдау мәселесіне белсене қатысқан қазақ ханды атаңыз

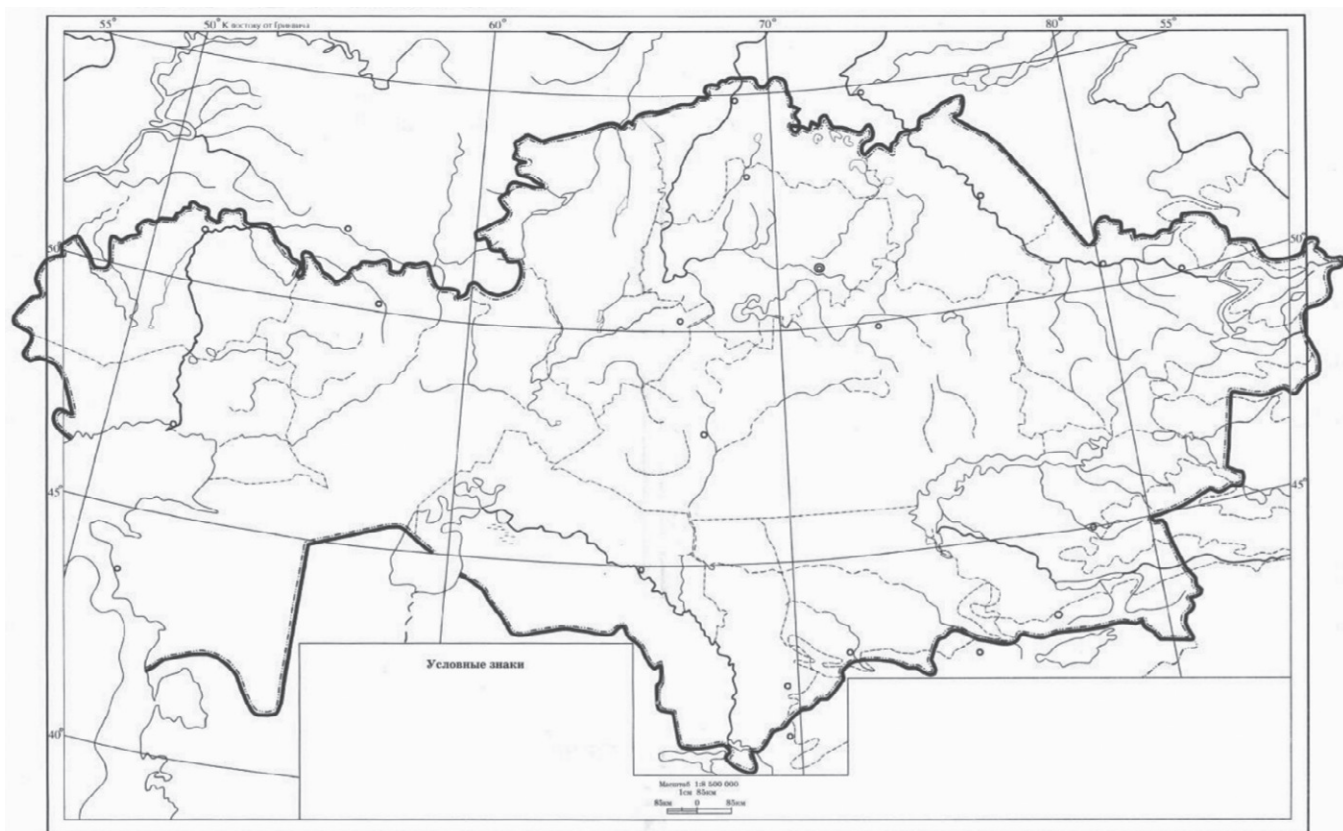
- A) Әбілхайыр
- B) Самеке
- C) Жолбирас
- D) Болат
- E) Абулмабет

2. Хан Әбілхайыр қай жылы Кіші жүздің ханы болып сайланды?

- A) 1727
- B) 1723
- C) 1725
- D) 1729
- E) 1731

Жаттығу тапсырмасы

Кіші жүз аумағын көрсетіңіз. Қандай тайпалар кіші жүздің құрамына кірді?



3. Бөлім. Жаңа кезеңдегі Қазақстан тарихы. Қазақстанды Ресей империясының отарлауы

3. Әбілхайыр хан Ресей мемлекетіне бодандық мәселесі бойынша қандай мақсатпен барды?

- A) Еділ Қалмақтар мен Башқұрттардың шабуылын тоқтату
- B) Салықтарды көбейту
- C) Сыртқы саясатты іске асыру үшін қолдау сұрауға
- D) Жеке себептермен
- E) Ресей арқылы Еуропаға бару

4. Қазақстанның Ресейге қосылуының себептерінің тізімінде қатені табыңыз

- A) Ресейдің көмегімен хандықты қорғау
- B) Ресеймен сауда-экономикалық байланыстарды дамыту
- C) Қытаймен соғыс кезінде Ресеймен әскери одақ құру
- D) Еділ Қалмақтары мен Башқұрттардың қазақ ауылдарына шабуылын тоқтату
- E) Әбілхайырдың жеке себептері

Кіші жүздің Ресейге қосылуының алғышарттары

1.

2.

3.

4.

5.

5. Қазақстанның Ресейге қосылуы қашан басталды?

- A) 1711 ж.
- B) 1721 ж.
- C) 1731 ж.
- D) 1741 ж.
- E) 1751 ж.

6. Не себепті, XVI ғасырдың басында Қазақ Хандығы Ресейден Жоңғарлардан қазақ даласын қорғау туралы көмегін сұраса да, Ресей ешқандай әрекет етпеді?

- A) Ыңғайлы кезді күтті
- B) Швециямен ауыр соғыстан қолы босамады
- C) Халық көтерілістерін басумен бос емес болды
- D) Көмек көрсетудің құралы болмады
- E) Жоңғарлармен қарым-қатынасты құртқысы келмеді

7. Әбілхайырдың 1726 жылы Петербургке елшілігін кім басқарған?

- A) Қойбағар Көбекұлы
- B) Сейтқұл Құндагүлұлы
- C) Құттыбет Қоштайұлы
- D) Бойаш Түлеев
- E) Әбілхайырдың өзі

8. Әбілхайыр Ресейге екінші рет елшіні қашан жіберіді?
- A) 1725 ж.
 - B) 1728 ж.
 - C) 1726 ж.
 - D) 1720 ж.
 - E) 1730 ж.
9. 1730 жылы Әбілхайыр Петербургке елшілікті қандай мақсатпен жіберді?
- A) Қытайға қарсы әскери одақ құру
 - B) Жоңғарға қарсы әскери одақ құру
 - C) Кіші жүзді Ресейге қосу
 - D) Сауда-экономикалық қатынастарды дамыту
 - E) Жоғарыда аталғандардың барлығы
10. Ресей елшілігі Әбілхайыр ханның резиденциясына қашан келді?
- A) 1731 жылы 5 қазан
 - B) 1731 жылы 2 қыркүйек
 - C) 1731 жылы 4 қыркүйек
 - D) 1731 жылы 15 желтоқсан
 - E) 1731 жылы 19 мамыр
11. Орыс елшілігі орыс аудармашымен бірге кімнің басқаруымен келді?
- A) Кирилловтың
 - B) Татищевпен
 - C) Тевкелевпен
 - D) Гагаринмен
 - E) Зерноевпен
12. Императрица Анна Иоанновна Хан Әбілхайырдың «Кіші жүзді» ресейлік азаматтығына қабылдау туралы хатқа қашан қол қойды?
- A) 1751 жылы 19 ақпан
 - B) 1789 жылы 19 ақпан
 - C) 1784 жылы 19 ақпан
 - D) 1731 жылы 19 ақпан
 - E) 1979 жылы 19 ақпан
13. 1731 жылғы 10 қазанда қазақ ақсақалдары елеулі бөлігі Кіші жүздің Ресейге қосылуына қарсы болды. Осы актіні қабылдауға қарсы күресті қандай қазақ сұлтаны басқарды?
- A) Сұлтан Ералы
 - B) Сұлтан Нияз
 - C) Сұлтан Абылай
 - D) Сұлтан Барақ
 - E) Сұлтан Жантөре
14. 1731 жылы Кіші жүздің ханы қай жері Ресейге адалдықпен ант берді?
- A) Санкт-Петербуртта
 - B) Орынборда
 - C) Мәскеуде
 - D) Ханның сарайында
 - E) Түркістанда

15. Қазақтардан Ресейге адалдық анттын кім алды?

- A) Чебуков
- B) Степанов
- C) Татишев
- D) Тевкелев
- E) Годунов

Жаттығу тапсырмасы

_____ жылы Кіші жүздің билері _____ қарсы әскери одақ құру туралы Ресеймен келіссөзге қатысу үшін _____ Ханға нұсқаулық береді.

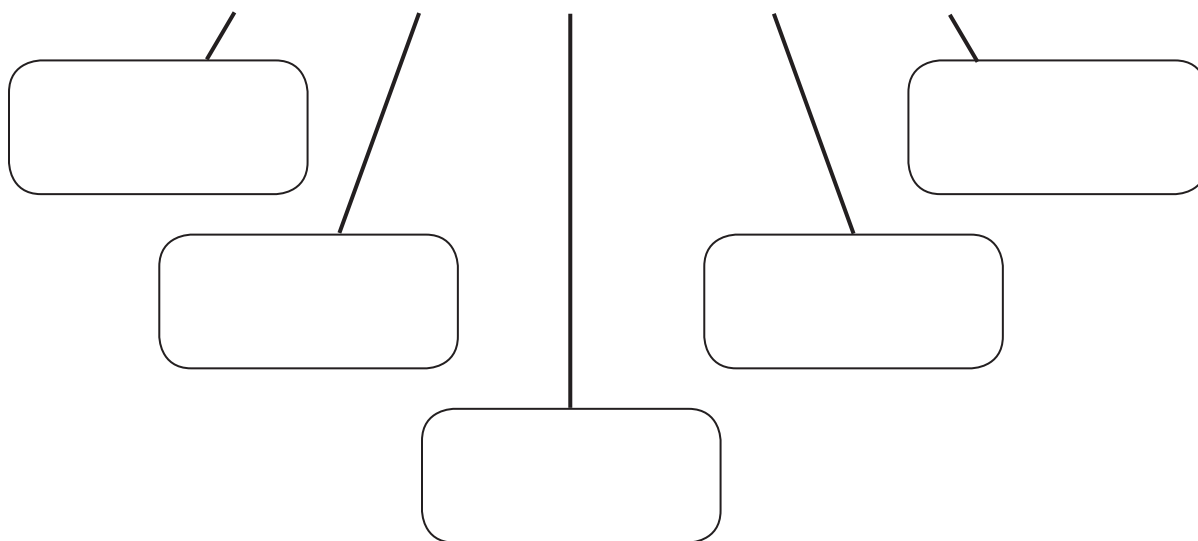
_____ Ресей елшілігін _____ жүздің қабылдауы туралы келіссөздерді бастау туралы елшілерге жасырын түрде рұқсат берді.

_____ жылы қыркүйек айында _____ батыр және Құтлымбек Қоштайұлы би бастаған _____ елшілігі Санкт-Петербургке _____ императрицадан Ресейді _____ жүзді өз азаматтығына қабылдауды сұрады.

___ ақпан ___ ж. Императрица _____ Ресейге _____ жүзді қабылдау туралы хатқа қол қойды.

___ қазанда _____ хан, 13 әулеттің 29 старшинасы Ресей империясына адалдық анттын қабылдады.

Кіші жүздің Ресей империясының азаматтығын қабылдау салдарлары



16. Әбілхайыр қайтыс болғаннан кейінгі кіші жүздің хандары:

- A) Батыр және Барақ
- B) Нұралы және Ералы
- C) Барақ және Досалы
- D) Нұралы және Батыр
- E) Барақ пен Ералы

Абылай ханның ішкі және сыртқы саясаты

1. XVII-XVIII ғғ. Қазақ хандығының мемлекеттілігін қалпына келтірді және аумақтық тұтастығын сақтады:

- A) Жәнібек хан
- B) Абылай хан
- C) Қасым хан
- D) Сұлтан Кеңесары
- E) Хан Тауке

1771 – _____

1778 – _____

1781 – _____

2. Абылай ханның билік еткен жылдары?

- A) 1748–1786 жж.
- B) 1718–1748 жж.
- C) 1734–1771 жж.
- D) 1771–1781 жж.
- E) 1770–1780 жж.

Абылай жоңғарларға қарсы күреске белсенді қатысуды бастады _____ жасында

3. Абылай қай жылдары жоңғарларда тұтқын болды?

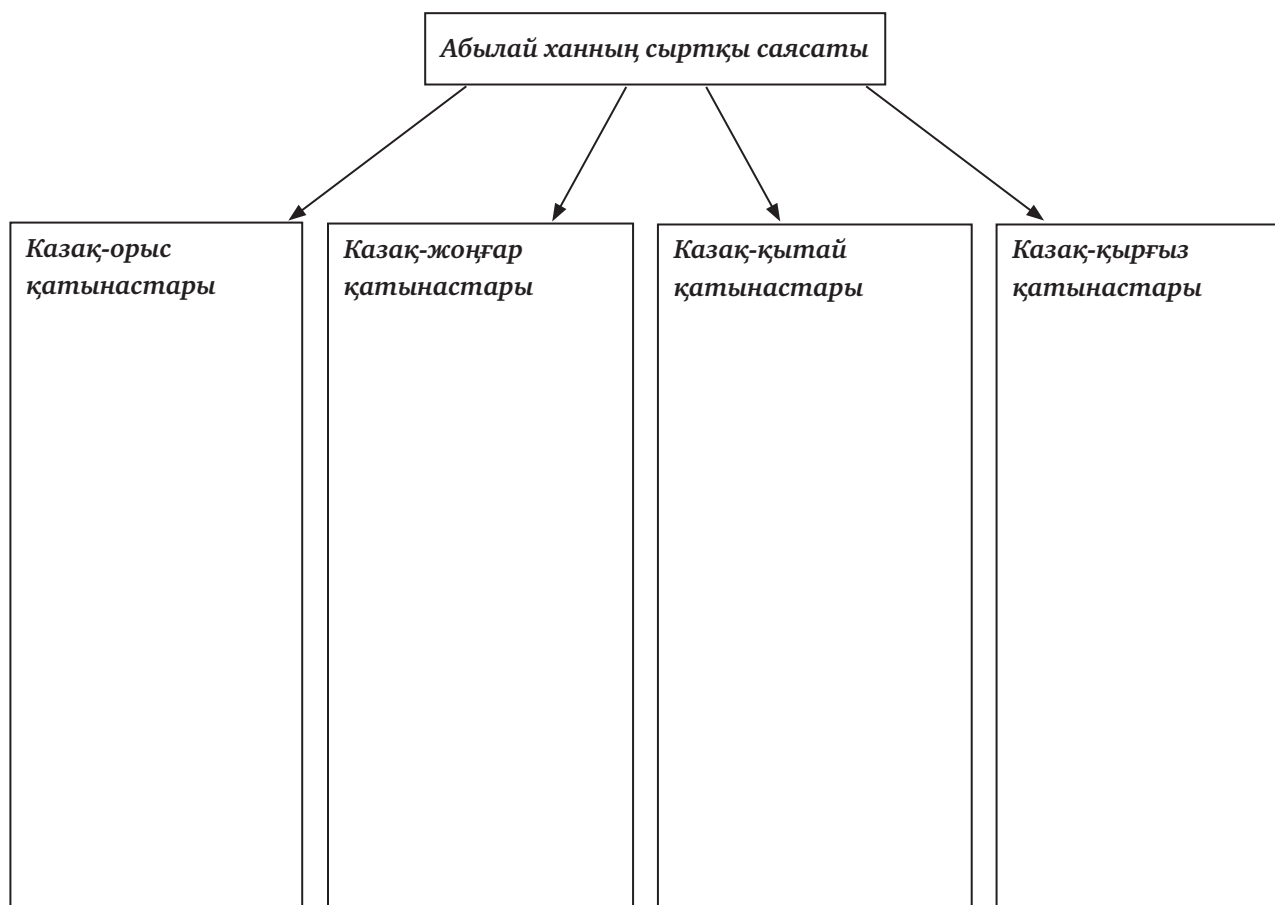
- A) 1741–1742 жж.
- B) 1742–1743 жж.
- C) 1743–1744 жж.
- D) 1741–1743 жж.
- E) 1742–1744 жж.

4. Жоңғарлардан Абылайды босатқан қазақ елшілігін кім басқарады?

- A) Төле би
- B) Самеке хан
- C) Абульмамбет хан
- D) Қазыбек би
- E) Бөгенбай батыр

5. Қандай хан Абылайды сұлтан дәрежесіне дейін қалпына келтірді?

- A) Әбілхайыр
- B) Самеке
- C) Уәлі
- D) Абульмамбет
- E) Абулфейіз



6. 1748 жылы келіссөздер барысында Абылай мен оған еріп жүрген феодалдар Ресейдің азаматтығын қабылдады, сонымен қатар қандай мәселелер талқыланды?
- Қазақстандық сауданы кеңейту
 - Башқұрт көтерілісін ұйымдастырушыларды тапсыру
 - саудагерлер керуендерінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету
 - жаңа әскери бекіністер салу
 - Жоғарыда аталғандардың барлығы
7. Абылай хан патшалық үкіметтің Орта жүздің ханы болып қай жылы бекітілді?
- 1771 ж.
 - 1773 ж.
 - 1775 ж.
 - 1778 ж.
 - 1780 ж.
8. XVIII ғасырдың екінші жартысында Абылай ханның Ресей азаматтығын сақтай отырып, Цин Богдайханның сюзеринтің қабылдау себебі?
- 1752 жылғы 22 маусымда Патшалық үкіметінің Тобылдан Омбы бекінісіне дейінгі бекіністерді күшейту туралы шешімі
 - Сібір әкімшілігі мен қазақ сұлтандары арасындағы шиеленісті тудырған дәстүрлі қазақ көшпенділерінің шектелуі
 - Аймақтағы патша әскери әрекеттерін күшейту
 - Цин әскерлерінің Қазақстанға шабу қаупі
 - Жоғарыда аталғандардың барлығы

9. Абылайның Қытайдағы елшілігінің мақсаттарына не кірмейді?
- A) Ресей азаматтығын сақтай отырып, Қытай азаматтығын қабылдау
 B) Бірінші қақтығыстардың қанды шайқастарға айналуына жол бермеуі
 C) Дипломатиялық жолмен Жоңғар хандығының иелігіндегі жерлерді қайтару
 D) Қытаймен сауда-экономикалық қатынастарды кеңейту
 E) Ресейге қарсы әскери одақ құру
10. Абылайдың сыртқы саясатында Орталық Азия елеулі орын алады. XVIII ғасырдың 70-жылдарында қазақ әскерлері қандай әміршінің әскерін талқандады?
- A) Бухара Әмірінің
 B) Ташкент кушбегінің
 C) Хива ханның
 D) Қоқан ханның
 E) Хрезмшахтың
11. Қытайға қарсы күресте жеңіліске ұшыраған Жоңғар тағына кандидаттардың қайсысы Хан Абылайдың қолдауы үшін Орта жүзге қашып кетті?
- A) Галдан-Церен
 B) Давақи
 C) Амурсана
 D) Цевана Рабдан
 E) Қанси

Абылай ханның ішкі саясаты

Оның саясатының мақсаты қазақ мемлекеттілігін нығайту және халықтың бірлігін қамтамасыз ету болды.

___ жылы әрбір жүзде Абылай өзінің ___ және ___ ұлыстардың билеушілері ретінде тағайындады.

Абылай, ___ тоқтатты (мал ұрлап кетуді), қазақтардың шұғылданушылықты мадақтаған:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Ол ___ және ___ отрядына (Хан Гвардиясы) сүйенді. Би кеңестінің құқықтары шектелген және сот жүйесі күшейтілді.

12. Бітұтас қазақ мемлекетін құру барысында Абылай хан кімдерге сүйенді?
- A) Султандарға
 - B) Билерге
 - C) Старшиналарға
 - D) Туыстарына
 - E) Батырларға
13. Абылайдың халық алдында беделін нығайтуға қандай жағдай әсер етті?
- A) Хиуа мен Қоқанға қарсы күресте оның басшылығы
 - B) Ресейге бағыну
 - C) Жоңғарларға қарсы күресте оның басшылығы
 - D) Оның күрестерде жеңуі
 - E) Аристократтық қаны
14. Абылай ханның басшылығымен Қазақстанда шаруашылықтың қандай үрі белсенді дамыды?
- A) мал бағу
 - B) ауыл шаруашылығы
 - C) құс шаруашылығы
 - D) өнеркәсіп
 - E) сауда
15. Абылай ханның атынан Қазақстандағы ең жақсы жайылымды пайдалануды бақылайтындар кім?
- A) сұлтандар
 - B) билер
 - C) байлар
 - D) түленгүттер
 - E) тұдундар
16. XVIII ғасырда қандай жырау Абылай ханды мадақтады?
- A) Ақтамберді-жырау
 - B) Көтен-Жырау
 - C) Бухар-жырау
 - D) Үмбетей-жырау
 - E) Есет-жырау
17. Абылайдан кейін орта жүзде хан тағын мұраға алан кім?
- A) Абулфайыз
 - B) Уәлі
 - C) Бөкей
 - D) Абульмамбет
 - E) Барақ

Ресейдің Қазақстанның Отарлауы

Ресейдің Қазақстандағы саяси және экономикалық ықпалын бекітуге арналған іс-шаралар

Бекіністер салу

1715 ж. —
1716 ж. —
1717 ж. —
1718 ж. —
1720 ж. -

Жоғарғы Ертіс және Алтай ауданы-31 форпост

50-ші жылдардағы бекіністердің әскери желілері XV–XVIII ғғ.

* Құру _____ комиссия (Қырғыз-қайсар — 1734 ж.)
* Жер қойнауын игеру
* Ор бекінісінің құрылысы
* Орта Азиямен сауданы дамыту

1. Қазақстан XVIII ғасырдың бірінші жартысында Ресей үшін қандай маңызы болды?
 - A) Қазақстанның табиғи ресурстары қызықтырды
 - B) Азияға арналған «кілт пен қақпасы» ретінде
 - C) Қазақстанның арзан еңбек күші
 - D) Қазақтардың көмегімен Жоңғарияны жою туралы ойлады
 - E) Қазақстанмен тең құқылы билікті құру пайдалы болды деп танылды.
2. 18 ғасырдың бірінші жартысында Қазақстандағы әскери күштерді құрудың бастапқы мақсаты қандай болды?
 - A) Аймақтың колонизациясының күшті нүктелеріне айналдыру
 - B) Қазақ жерін Жоңғар шапқыншылығынан қорғау
 - C) Ресейдің сауда нүктелеріне шығыс елдерімен қосылу
 - D) Қазақтардың экономикалық және саяси құрылымын зерттеу
 - E) Барлық жауаптар дұрыс.
3. 1714 жылы 22 мамырда орыс жоспарларын түсіндіру үшін Петр I бағыты бойынша Қазақ хандығының шығыс шекараларына әскери экспедиция бастауымен жіберілді:
 - A) Бухгольц
 - B) Сперанский
 - C) Кириллов
 - D) Тевкелев
 - E) Неплюев
4. 1734 жылы жаңадан біріктірілген жерлерді шоғырландыру үшін патшалық Ресей арнайы Қырғыз-Қайсақ экспедициясын құрды. Кім оны басқарды?
 - A) П. С. Эссен
 - B) М. М. Сперанский
 - C) И. К. Кириллов
 - D) А. Тевкелев
 - E) И. Неплюев.

5. Ресей-Қазақстан саяси және сауда қатынастарын дамытуда маңызды болған Орынбор қаласын қай жылы құрды?
- A) 1735
 - B) 1714
 - C) 1718
 - D) 1754
 - E) 1716
6. Орынбор экспедициясы (Қырғыз-Кайзатская) Оренбург комиссиясына қай жылы түрлендірілді?
- A) 1737
 - B) 1754
 - C) 1725
 - D) 1716
 - E) 1738
7. Ресей патшасы кіші жүз әскерін башқұрт көтерілістеріне жол бермеу үшін қолданды:
- A) 1734
 - B) 1735
 - C) 1746
 - D) 1737
 - E) 1738
8. Қазақ даласында оппозицияны патша саясатына басшылық еткен Кіші жүздің қазақ сұлтанына атаңыз:
- A) Сұлтан Каратай
 - B) Сұлтан Ақбарлар
 - C) Сұлтан Барлас
 - D) Сұлтан Амантай
 - E) Сұлтан Айшувақ
9. XVIII ғ. 40-жылдардың ортасында — 50-ші жылдардың басында Қазақстанның қай аудандарында ғасырда әскери қорғаныс желісі пайда болды?
- A) оңтүстік-шығыс
 - B) солтүстік-батыста
 - C) орталық өңірлерде
 - D) оңтүстік батыста
 - E) солтүстік-шығысында
10. Сенат 1742 жылғы 20 мамырда қандай арнайы қаулы қабылдады?
- A) Ертіс жақтағы қазақ халқын қорғау және бекіністерді қорғау шаралары туралы
 - B) Орта жүздің қазақтарын Ертістің оң жағалауында жүруге тыйым салу туралы
 - C) Кіші жүздің қазақтарын ірі қара мал жайып, Оралдан өтуге тыйым салу туралы
 - D) Қазақтардың істеріндегі югарлардың араласуына жол бермеу туралы
 - E) Ертіс жақта жаңа бекіністер салу туралы
11. Колонизацияның ашық саясатын Орынбор облысының бірінші губернаторы жүзеге асырды:
- A) И. Неплюев.
 - B) П. С. Эссен
 - C) М. М. Сперанский
 - D) К. К. Кауфман
 - E) И. К. Кириллов

12. Орынбор әкімшілігі мен Абулхайырдың бұрынғы қарым-қатынасын қалпына келтіруге кім көп күш жұмсады?
- А) Кириллов
 В) Тевкелев
 С) Степанов
 D) Ключевский
 E) Татишев
13. Ресей үкіметі Орынбор губернаторы Н. Неплюевке Нұралы ханды кіші жүзді тағайындау туралы нұсқау берді?
- А) 1749 жылғы 10 шілде
 В) 1748 жылғы 18 тамыз
 С) 1749 жылғы 20 қыркүйек
 D) 1748 жылдың 25 мамыры
 E) 1749 жылғы 12 сәуір
14. Оренбург әкімшілігі малдың қозғалысын және Якиқтың оң жағалауында жайылуды ресми түрде тыйым салды?
- А) 1756 жылғы 6 қыркүйек
 В) 1756 жылғы 2 қазан
 С) 1757 жылғы 4 қараша
 D) 1758 жылғы 1 желтоқсан
 E) 1758 жылдың 10 наурызы

Ресей бодандығын қабылдау кезеңдері

19 ақпан 1731 ж.	
30 сәуір 1731 ж.	
5 қазан 1731 ж.	
10 қазан 1731 ж.	
10 маусым 1734 ж.	
Тамыз 1738 ж.	
1740 ж.	

3. Бөлім. Жаңа кезеңдегі Қазақстан тарихы. Қазақстанды Ресей империясының отарлауы

15. 1750-ші жылдары — 1770-ші жылдары Кіші жүзде Ресейдің отаршылдық саясатының көрінісі қандай болды?
- A) күшейтілген шебілерді салу
 - B) тыйым салынған он жолақты өзен бойындағы мекеме
 - C) малдың Яик жақта жайылуына тиым салу
 - D) қазақ элитасын қорлау
 - E) жоғарыда аталғандардың барлығы

16. Кіші жүздің бригадирлері Нұралыны биліктен алып тастауды шешті?
- A) 1785 жылдың көктемінде
 - B) 1785 жылдың жазында
 - C) 1785 жылдың күзінде
 - D) 1786 жылдың көктемінде
 - E) 1786 жылдың жазында

17. Нұралыдан кейінгі Кіші жүздің ханы кім?
- A) Есім
 - B) Ералы
 - C) Уәлі
 - D) Бөкей
 - E) Қасым

_____ жарлығы бойынша _____ және _____ төменгі ағысында 11 ақпан _____ ж. Ішкі немесе Бөкей хандығы құрылды.



Бөкей Ордасын құру Кіші жүздегі _____ қозғалысын әлсіздетуге бағытталған.

18. Қай жылы Бөкей Ордасының құрылуына негіз болған Бөкей хан бастаған 5000 шаруалардың Еділ мен Орал жақтарға қоныс аударуы болды?
- A) 1799 г.
 - B) 1780 г.
 - C) 1804 г.
 - D) 1801 г.
 - E) 1807 г.

19. Бөкей Орда құрылған Қазақстан аумағы:
- A) Орталық
 - B) Жетісу
 - C) Манғыстау
 - D) Еділ мен Оралдың ортасы
 - E) Солтүстік

Бөкей Ордасының хандары

Хан _____
(_____ — _____
жж.)

Хан _____
(_____ — _____
жж.)

20. Қазақстанның бұл бөлігі ХІХ ғасырдың басында. Ресейге қосылмаған:

- А) Шығыс Қазақстан
- В) Батыс Қазақстан
- С) Маңғыстау
- Д) Солтүстік Қазақстан
- Е) Жетісу

Қазақтардың 1773–1775 жылдардағы шаруа соғысына қатысуы

1. Қазақ және орыс халықтарының автократияға қарсы алғашқы бірлескен іс-әрекеті — қазақтар белсенді қатысқан оқиға:
- A) 1773–1775 жылдардағы шаруа соғысы
 - B) Сырым Датұланың басшылығымен болған көтеріліс
 - C) Булавин революциясы
 - D) Башқұрт көтерілісі
 - E) Кенесары Қасымұлының басшылығымен болған көтеріліс
2. XVIII ғасырдың екінші жартысында мына Қазақтар Ресейдің отарлық саясатынан көп зардап шекті:
- A) Кіші жүз.
 - B) Орта жүз
 - C) Кіші және Орта жүздер
 - D) Дала тұрғындары
 - E) Ұлы жуз
3. XVIII ғасырдың екінші жартысында. Кіші жүздің қазақтарына наразылығын осылардың агрессиялық әрекеттері туғызды:
- A) Яицкий казак әскерлері
 - B) Отаршылдық әкімшілік
 - C) Помещиктар
 - D) Ресей империясының тұрақты армиясы
 - E) Жоңғар әскерлері
4. 1750–1770 жылдары Орта жүзде Ресейдің отаршылдық саясатының көрінісі қандай болды?
- A) Сібір казак әскерлерін құруда
 - B) Яйк маңындағы малды жайылымға тыйым салуда
 - C) Ертіс маңында мал жайылымды тыйым салуда
 - D) Ертіс бойында әскери бекіністер құруда
 - E) Жетісудағы әскери бекіністер құруда
5. Қазақтардың 1773–1775 жылдардағы шаруа соғысына қатысуының басты себеп болды:
- A) жер мәселесі
 - B) салық ауыртпалығы
 - C) ұлттық азаптау
 - D) тәуелсіздікті қалпына келтіру ниеті
 - E) жоғарыда аталғандардың барлығы

6. 742 жылы 19 қазанда ол Яик жағалауында мал жайылымға қатысты шектеулерді алып тастауды талап етті:
- A) сұлтан Досалы
 - B) Хан Ералы
 - C) Хан Айшуак
 - D) Хан Нұралы
 - E) Тайыр
7. 1771 жылы Есіл Қалмақтарының бөлігі Қазақстанның аумағы арқылы тарихи отанына — Жоңғарияға қоныс аударуға тырысты, бірақ жеңіліске ұшырады. Осы оқиғаның салдары қандай болды?
- A) жаңа қорғаныс желісі салынды
 - B) қазақтарға босатылған жерді мал жайылымға пайдалануға рұқсат етілді
 - C) қазақтарға босатылған жерлерде тұруға рұқсат етілді.
 - D) Патшалық босатылған жерлерді жерді иеленушілер мен казактар үшін қорғауға күш жұмсады
 - E) Қалмақтар тағы бір әрекет жасап, қазақтарды өз жерлерінен қуды

Қазақтардың 1773–1775 жылдардағы шаруа соғысына қатысуы			
Себептер	Кезеңдер	Нәтижелер	Салдар

8. 1773 жылғы 17–18 қараша түнінде Е. Пугачевқа Хан Нұралының сенімді адамы келді. Бұл кім еді?
- A) Молла Забрир
 - B) Құдайменді
 - C) батыр Сырым Датұлы
 - D) Досан Тәжиұлы
 - E) би Дауытби

9. 1773–1775 жылдардағы шаруа соғысы кезінде Хан Нұралы қосарланған ұстанымды ұстана отырып, көтерілісті мынау үшін қолдануға тырысты:
- A) кіші жүздегі ханның билігін жою үшін
 - B) бұрын тартып алынған жерлерді қайтару үшін
 - C) патшамен қарым-қатынаста өз позициясын нығайту үшін
 - D) басқа ханалармен билік үшін күресу
 - E) Кіші жүзде өзінің позициясын нығайту үшін
10. 1773–1775 жылдардағы шаруа соғысында Кіші жүздің қазақ әскерлері Пугачевтың басшылығымен былай біріккен:
- A) аумақтық негізде
 - B) Пугачевтің бұйрығына сәйкес
 - C) әскер түрлері бойынша
 - D) жасқа байланысты
 - E) жалпы негізде
11. Е.Пугачев бастаған көтерілістерге қолдау көрсетікен қазақ әскері мына жерді қоршап алу барысында басты күш болды:
- A) Татишчевты
 - B) Орынборды
 - C) Кулагинский бекінісін
 - D) Ямышевское бекінісін
 - E) Уфаны
12. Орынбор облысының провинциялық орталығының қоршауында қазақтардың осындай жасағы белсенді қатысты:
- A) 3000 сарбаздан тұратын
 - B) 2000 сарбаздан тұратын
 - C) Кіші жүз сарбаздары
 - D) Қыпшақ руының сарбаздары
 - E) Керей руының сарбаздары
13. Орыс-қазақ саяси және сауда қатынастарын дамытуда маңызды болған Орынбор қаласын қай жылы құрылды?
- A) 1735
 - C) 1714
 - C) 1718
 - D) 1754
 - E) 1716

Жаттығу тапсырмасы

Картадан белгілеңіз:

- Кіші және Орта жүз аумақтары
- Пугачев көтерілісінің аумағы
- қазақтар қатысқан ең ірі іс-шаралар



14. Орта жүздің бүлікшілерінің күштері Пугачевты қолдап, мына қазақ ақсақалдарының басшылығымен әрекет етті:
- A) Құдайберді және Тайыра
 - B) Джанкожи және Есет
 - C) Ханғали және Дәуыт
 - D) Досан және Иса
 - E) Ержан және Ермамбет
15. 1773–1775 жылдардағы шаруа соғысы кезінде Пугачевтың басшылығымен танымал би Дәуітбай қазақтарды неге шақырды?
- A) қаруды тастауға
 - B) көтерілісті қолдауға
 - C) көтерілісті қолдамауға
 - D) Пугачевке қарамай тәуелсіздікке қол жеткізуге
 - E) Ертіске жақынырақ көшуге

16. Пугачевты қолдайтын қазақ әскерлерінің белсенді әрекеттерінен қорқып кеткен сібір басқармасы бұйрық етті:
- A) әскери топтардың бастықтарын параға сатып алуға
 - B) көтерілісшілердің талаптарын қанағаттандыруға
 - C) көтерілісшілермен келіссөздерді жүргізуге
 - D) артқа шегінуге
 - E) бекіністердің гарнизондарын күшейтуге
17. Э.Пугачеваның көтерілісіне жол бермеудің негізгі көшбасшысы кім болды?
- A) А. Румянцев
 - B) Г. Потемкин
 - C) И. Деколонг
 - D) А.В. Суворов
 - E) Н.И. Панин
18. Пугачев бастаған шаруа соғысындағы көтерілісшілердің көшбасшыларының бірі, қазақ батыры:
- A) Кенесары Қасымұлы
 - B) Жоламан Тіленшіұлы
 - C) Махамбет Өтемісұлы
 - D) Шикізат
 - E) Тентек Төре

Кіші жүз қазақтарының көтерілісі 1783–1797 жж.

Тапсырма 1

1783–1797 жж. қазақтар көтерілістерінің қолбасшысы:

- A) Дыосалы хан
- B) Сырым Датұлы
- C) Есім батыр
- D) Нұралы хан
- E) барон О. Игельстром

Тапсырма 2

Нұралы ханның жіне оны қолдаушы топтың әлсіреуіне әсер етті:

- A) Ханның генерал-губернатор қызымен некеге отыру
- B) Ханның Орынбордан жылдық жалақы алуы
- C) Нұралы мен орынбор генерал-губернаторының жаулық қарым-қатынасы
- D) Нұралының шекаралық сот төрағасы қызметіне тағайындалуы
- E) Оңтүстік Оралдағы әкімшілік қайта құрулар

Тапсырма 3

1783–1797 жж. Кіші жүздегі көтерілістің негізгі мақсаты:

- A) Ғасырлар барысында қауым меншігі болып келген жерлерді қайтару
- B) Отарлау саясатының тоқталуы
- C) Хан туыстарының халыққа қарсы зорлық-зомбылық саясаты
- D) Орал казактарының жаулап алушылық саясатын тоқтату
- E) Жоғарыда айтылған жауаптардың бәрі дұрыс

Тапсырма 4

Сырым Датұлы бастаған көтерілістің негізгі қозғаушы күші

- A) Қазақ шаруалары мен кедейлер
- B) Болыс басқарушылары
- C) Қолөнершілер мен жатақтар
- D) Баилар мен төленғұттар
- E) Ру басшылары

Тапсырма 5

Көтерілісшілерді қолдаушыларсыз қалдыру мақсатында әскери коллегия «қырғызз-кайсақ қарақшыларын» қууды тапсырды:

- A) Эмба өзеніне дейін
- B) Жайық өзенінің әр жағына дейін
- C) Ертіс өзеніне дейін
- D) Орал тауының ар жағына дейін
- E) Сырдарияның ар жағына дейін

Тапсырма 6

Көтерілісшілер жасағы және казактар қолы арасында болған ірі қақтығыс:

- A) 1783 ж. маусым
- B) 1784 ж. шілде
- C) 1784 ж. маусым
- D) 1785 ж. шілде
- E) 1783 ж. шілде

Тапсырма 7

1785 ж. Кіші жүз старшындары қабылдаған шешім:

- A) жазалаушылар қолына көтерілісті басуға көмектесу
- B) Ресей империясының құрамынан шығу
- C) Сырыма Датұлы бастаған көтерілісті қолдау
- D) Екатерина II патшаға жүгіну
- E) Нұралы ханды биліктен шектеу

Тапсырма 8

О. Игельстром және 1783 — 1797 жж. көтерілісшілер арасындағы келісім мына мәселеге қатысты болды:

- A) Кіші жүздегі хандық билікті жою туралы.
- B) Бекіністер салу
- C) Жер-су мәселесіне байланысты
- D) Оралдың ар жағына мал жаймау туралы
- E) Орал казактарының жағдайы туралы

Тапсырма 9

1783–1797 жж. көтеріліс басында Кіші жүзде жаңа басқару жүйесін енгізу туралы ұсыныс айтқан кім?:

- A) Орынбор губернаторы
- B) Нұралы хан
- C) Сырым Датұлы
- D) Ақсақалдар кеңесі
- E) Хан кеңесі

Жаттығу тапсырмасы

В ходе восстания 1783–1797 жж. көтеріліс барысында Кіші жүзді басқару туралы бірнеше балама бағдарламалар ұсынылды. Олардың мазмұнын қысқаша баяндаңыз. Нәтижесінде қандай жобаның қабылданғанын түсіндіріңіз.

Автор:			
Жоба мәні:			
Қорытынды:			

Тапсырма 10

Көтеріліс барысында Сырыма Датұлы ханның жақындарына қарсылығын қалай білдірді?

- A) Игельстрома жобасын қолдады
- B) Нұралы ханаға қолдау көрсетті
- C) Күресті жалғастырудан бас тартты
- D) Манғышылақ көтерілісшілерін қолдамады
- E) Нұралы ханды қолдаушыларды қарамағына алды

Тапсырма 11

Ресей империясы Кіші жүздің басқару жүйесіне жаңалық енгізуден неге бас тартты?:

- A) патшалық Ресейде монархиялық жүйеге қарсы наразылықтардың күшеюіне байланысты
- B) қазақтардың реформаға қарсылығы
- C) реформалау саясатынан күштеу саясатына көшу
- D) Сырым Датұлы бастаған көтерілістің аяқталуы
- E) Сырыма Датұлы бастаған көтерілістің басталуы

Тапсырма 12

1791 ж. Кіші жүздің ханы болып тағайындалды:

- A) Самеке
- B) Нұралы
- C) Досалы
- D) Есім
- E) Ералы

Тапсырма 13

1797 ж. 17 мамырда Сырым Датұлы сарбаздары шабуыл жасады:

- A) Іле бекінісіне
- B) Красноярск форпостына
- C) ханның ауылына
- D) Эмба өзені бойындағы бекініске
- E) Ертіс өзені бойындағы бекініске

Тапсырма 14

1797 ж. О.А.Игельстром ұсынысымен Кіші жүздің тағына қарт сұлтан отырды. Ол:

- A) Барақ
- B) Ералы
- C) Нұралы
- D) Есім
- E) Айшуақ

Тапсырма 15

1783–1797 жж. патшаның отарлау саясатына қарсы бағытталған ірі көтерілістің жеңіліске ұшырауының негізгі себептерін көрсетіңіз:

- A) Кіші жүз старшиндарының арасындағы келіспеушілік
- B) көтерілісшілердің негізгі қозғаушы күші — қарапайым көшпенділердің талаптарын біркелкі болмауы
- C) көтерілістің көшбасшысының саяси жағдайға тәуелділігі
- D) қарудағы көтерілісшілерге қатысты жазалаудың ерекше артықшылығы
- E) жоғарыда аталғандардың барлығы

Тапсырма 16

Сырым Датуланың басшылығымен болған көтерілістің басты нәтижесі:

- A) Қазақтар мәңгілікке Еділ мен Орал арасында жүру құқығын жоғалтты.
- B) Оралға көшіп-қону үшін қазақтардың оң жағалауына өтуге рұқсат етілді.
- C) Аймақтың колонизациясы күрт өсті.
- D) Әскери бекіністердің күшейтілген құрылысы басталды.
- E) Орал казактары мен қазақтар арасындағы қарым-қатынастары күрт жамандады.

XIX ғасырдың бірінші жартысында Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық дамуы

1. «Сібір қазақтарының жарғысы» авторы:

- A) Сперанский
- B) Эссен
- C) Игельстром
- D) Тевкелев
- E) Кириллов

«Жарғының»
мақсаттарының бірі сот
жүйесін өзгерту болды

2. «Сібір қырғыздары туралы жарғыға» сәйкес, сот істері үш санатқа бөлінді:

- A) азаматтық, әскери, сауда
- B) мещанский, ақсүйектер, саудагерлер
- C) қылмыстық, талап-арыз, шағым
- D) қылмыстық, паритеттік, әскери
- E) қадағалау, шағымдар, азаматтық



3. 1822 жылғы «Жарғыға» сәйкес Қазақстан сот жүйесінің өзгеруі нәтижесі қандай болды?

- A) Құқық үстемдігі нығайтылды
- B) Салық артты
- C) Әлеуметтік стратификация күшейді
- D) Ақсүйектердің саяси ықпалы құлдырады
- E) Қазақстан сот жүйесін Ресей империялық сот жүйесіне сәйкес келді

4. XIX ғасырда қазақтардың жерлерін масштабты түрде тәркілеу нәтижесінде қандай жаңа әлеуметтік топтар пайда болды?

- A) төленгүттер
- B) жатақтар
- C) қонстар, байғұстар
- D) кәсіпші пайдақорлар
- E) алып-сатарлар

5. «Әскери іздеу» дегеніміз не?
- қазақ даласыда шабуыл жасаған қылмыскерлерді патриоттық жазалау отрядтарының құдалауы
 - корольдік жасақтарының әскери жаттығулары
 - қазақ халқының қуғын-сүргінге ұшырауы үшін құрылған бірліктері
 - әскерге шақыру тәсілі
 - казак қауымдастығының жергілікті халықты қорғау
6. XIX ғасырдың бірінші жартысында қазақ ауылының экономикалық оқшаулануы ненің себебінен жоғалды?
- Қазақстан-Ресей саудасының тұрақтылығы және кеңеюінен
 - Қазақ жүздерінің Ресейге деген саяси тәуелділігі
 - Қазақстанның шаруашылығын Ресей империясының экономикалық дамуының қажеттілігіне бейімдеу
 - Жәрмеңкелі сауданы ұйымдастыру
 - Жоғарыда аталғандардың барлығы
7. Патшалық үкіметінің қазақ халқының ірі су көздерімен пайдаланылуына тыйым салуғандығы қандай салдарға әкелді?
- мал санының азаюына
 - қазақтардың көтерілісіне
 - қазақтардың бизнес түрін өзгертуіне
 - жерді қысқартуға
 - жұтқа

1822 жылғы “Сібір қырғыз жарғысының” теріс әлеуметтік-экономикалық салдары

- Жаппай жердің тартып алынуы
- Шабындық жерлермен қолдануға тыйым салыну
- Ағаш кесуге тыйым салу
- Ірі су көздерін қолдануға тыйым салу
- Балық аулауға тыйым салу
- «Әскер _____»
- Жаңа салықтардың пайда болуы:
 - ясақ;
 - жөндеуге арналған салық;
 - байғұстардан алынған салық;

8. XIX ғасырдың бірінші жартысында билердің ықпалының төмендеуіне не себеп болды?
- Кіші және Орта жүзде хан билігінің жойылуымен
 - Қылмыстық және үкіметке қарсы қылмыстардың көпшілігінің жалпы империялық сотына берілуімен
 - Билердің патша әкімшілігіне қызмет етуге көшуімен
 - 1822 жылғы «Жарғыға» сәйкес аумақтық өзгерістермен.
 - Билер санының азаюымен
9. Жатақтарға қандай халық санаты жатады?
- көшпенділер
 - көшпенділердің әскери бөлімі
 - шахталар мен сауда-саттыққа көшкен кедейлер
 - қазақ ауылдарының салық жинаушылары
 - сауда-саттыққа қатысушы саудагерлер

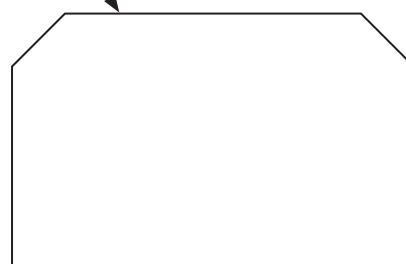
Жаттығу тапсырмасы

Жатақтар	
Алып-сатарлар	
Кәсіпші пайдақор	
Төлеңгіттер	
Байғұстар	

10. Жергілікті индустрияны дамытудың негізгі бағыты:
- A) тау-кен өнеркәсібі
 - B) металлургия
 - C) ағаш өңдеу
 - D) тоқыма
 - E) инженерия
11. Қазақстанның қай аймақтарында түсті металдар мен көмірдің алғашқы кен орындарын игере бастады?
- A) ауылшаруашылық шикізатты өңдеу
 - B) тау-кен өндіру
 - C) химиялық заттар
 - Г) Мұнай-газ
 - E) қайта өңдеу
12. Қазақстан-Ресей сауда орталықтарының тізімінде қате табыңыз:
- A) Қарағанды
 - B) Зайсан
 - C) Өскемен
 - D) Семей
 - E) Орта
13. XVIII–XIX ғасырдың бірінші жартысында Ресеймен бірге қазақтардың негізгі саудасы болып табылаты:
- A) ірі қара мал
 - B) тері
 - C) киіз
 - D) жүн
 - E) тұрмыстық заттар
14. Қазақ даласында 1822 жылғы «Жарғымен» қандай тауарларды сатуға тыйым салынған?
- A) тұздар
 - B) дәндер
 - C) шарап
 - D) алтын
 - E) мақта мата

15. Ресей үкіметі қазақ даласында өтетін керуендердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін саудагерлерге қарулы топтарды ұстауға рұқсат берген кез?
- A) 1735 ж.
B) 1801 ж.
C) 1822 ж.
D) 1824 ж.
E) 1803 ж.
16. Қазақстанның Орталық Азия, Сібір және Қытаймен өзара тиімді сауда қатынастарын кеңейтудің негізгі кезеңін атаңыз:
- A) XIX ғасырдың ортасы.
B) XVIII ғасырдың аяғы — XIX ғасырдың басы.
C) XVIII ғасырдың екінші жартысы.
D) XVIII ғасырдың соңы.
E) XIX ғасырдың соңғы ширегі.
17. XIX ғасырдың бірінші жартысында қазақтар қытайлық өнімдерін неге айырбастады?
- A) астыққа
B) киіз үйлерге
C) ірі қара малға
D) қаруға
E) әшекейлерге
18. Ресейдің Батыс Қытай қалаларымен сауда делдалы бола отырып, 19 ғасырдың бірінші жартысында Қазақстан Ресей империясы үшін қандай жерлерді ашты?
- A) Тибет және Солтүстік Үндістан
B) Үндіқытай елдері
C) Жапония
D) Индонезия
E) Филиппин архипелагы

XIX ғасырдың бірінші жартысында Қазақстандағы
сауда-саттықтың негізгі бағыттары.



19. Қазақстанда 1822 жылы алғашқы жәрмеңке қайда ашылды?
- A) Жетісу
B) Арал
C) Батыс Қазақстан
D) Ертіс
E) Семей

Қазақстандағы жәрмеңкелі саудасы

20. 1848 жылы Қарқаралы ауданында ашылған қазақ даласындағы ірі жәрмеңкелердің бірі:

- A) Бұхтарма
- B) Семей
- C) Қоянды
- D) Астрахан
- E) Қарағанды

Жаттығу тапсырмасы

XIX ғасырдың ортасында Іле Алатауында бал өндірудің негізін салған — сібір қазағы _____.

Қазақстанда өсірілген негізгі дәнді дақылдар _____.

Ресей-Қазақстан саудасының ірі орталықтары _____.

Хан билігін жою және 1830–1840 жылдардағы көтеріліс

1. 1822 ж. «Сібір қырғыздар туралы жарғының» басты міндеті:

- A) Мәдениет мекемелерін жетілдіру
- B) Шеткі басқару жүйесін өзгерту
- C) Ауылдарды кеңейту, күшейту
- D) Ирригациялық жүйелерді салу
- E) Денсаулық сақтау жүйесін реформалау

Қазақтардың 1773–1775 ж.ж. қазақтардың _____ соғысына _____ басшылығымен белсенді қатысуы қазақ даласындағы Хандық билігінің әлсіздігін көрсетті. Бөкей және Уали хандары қайтыс болғаннан кейін Орта жүзде хандар сайланбаған.

Жарғыны _____ және Сібір Комитетінің хатшысы _____ әзірледі.

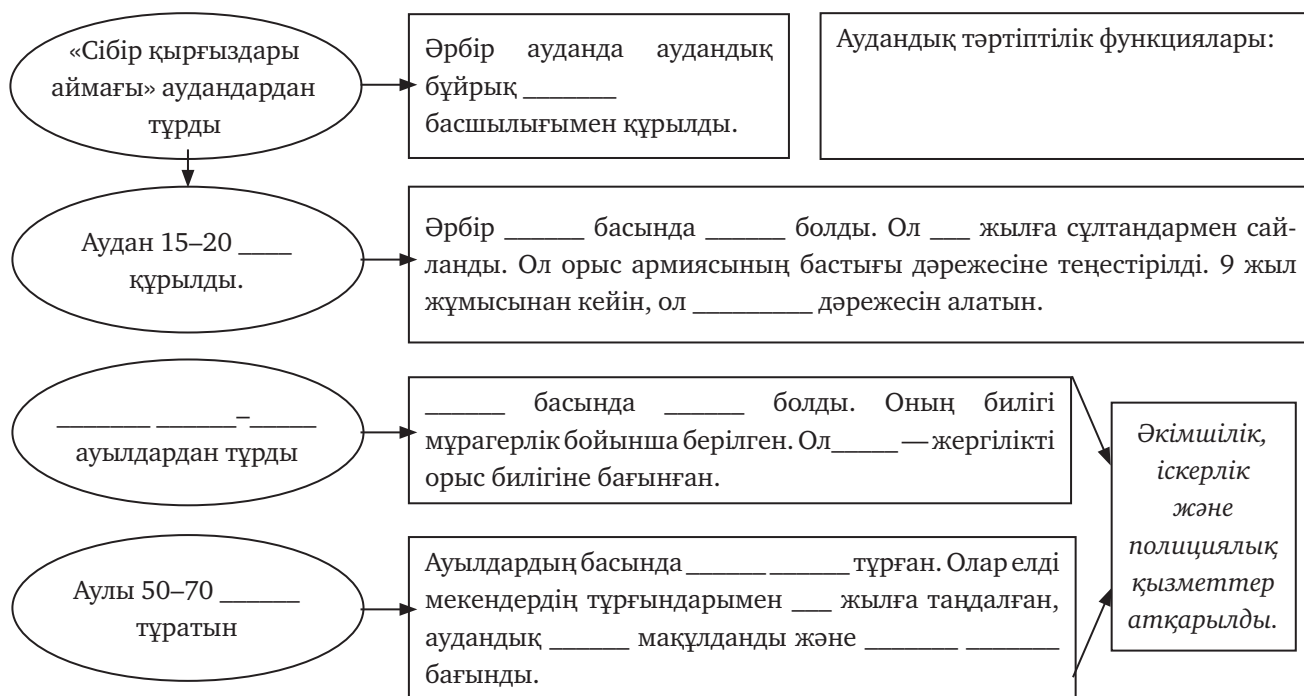


Сібірдің _____ құрамына Тобыл, Томск, Омбы өңірлері және Орта жүздің көшпелі тайпаларының жерлері — «Сібір қырғыздары аймағы» кіреді.

В ИСХ.
тексте сбой
нумерации
заданий?

2. Қазақстанда 1822 жылғы «Жарғы» аясында қандай әкімшілік жүйе енгізілді?

- A) екі сатылы
- B) үш сатылы
- C) төрт сатылы
- D) бес сатылы
- E) алты сатылы



3. «Сібір қырғыздары жарғысы» бойынша ауылдық бастықтар қанша уақытқа сайланды?

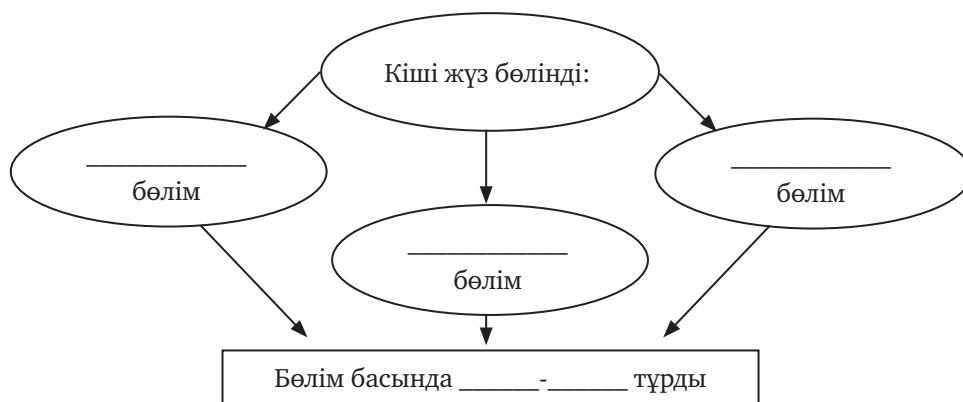
- A) бір жылға
- B) екі жылға
- C) үш жылға
- D) төрт жылға
- E) мерзімсіз

4. «Орынбор қырғыздары туралы жарғы» қай жылы шықты?

- A) 1822 ж.
- B) 1823 ж.
- C) 1824 ж.
- D) 1832 ж.
- E) 1833 ж.

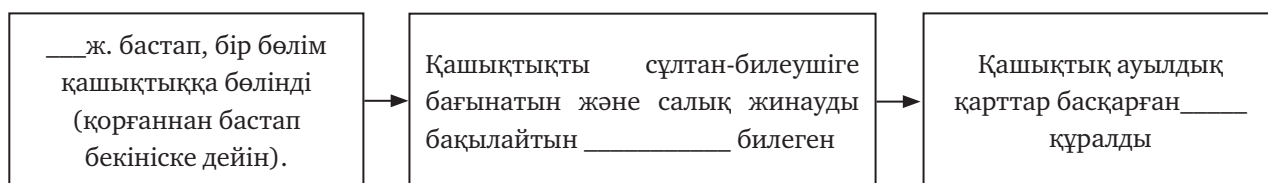
Орынбор губернаторының жарғысын _____ әзірледі. Жарғыны Ресей Императоры Александр __ бекітті.

_____ ж. Жарғы кіші жүздегі хандық билікті жоюға мүмкіндік берді.



5. «Орынбор қырғыздары жарғысына» сәйкес Кіші жүздің аумағында қанша арақашықтықтар пайда болды?

- A) 33
- B) 42
- C) 54
- D) 74
- E) 114



Барлық лауазымды тұлғаларды Орынбордық _____ - _____ тағайындады.

1. Сот өзгерістер:

2. Денсаулық сақтаудағы өзгерістер:

6. Ішкі ордада Исатай Тайманұлы мен Махамбет Өтемісұлының басшылығымен болған көтеріліс кезеңі:

- A) 1837–1847 жж.
- B) 1838–1839 жж.
- C) 1836–1838 жж.
- D) 1773–1775 жж.
- E) 1783–1797 жж.

7. 1836–1838 жылдардағы көтерілістің мақсаттары мен негізгі талаптары туралы мәліметті төмендегі құжаттардан алуға болады:
- A) Перовскийдің петициялары
 - B) Махамбеттің өлеңдері.
 - C) Патша манифесті
 - D) Исатай ұрандары
 - E) Қазақ-Шаруа құқықтарының декларациясы
8. 1837 жылдың 15 қарашасында Исатай Таймановтың көтерілісшілер мен Гекеннің бүлікшілері арасындағы арасында үлкен шайқас орын алды.
- A) Орал кентінде
 - B) Тас-Төбеде
 - C) Қиыл өзені маңында
 - D) Мәнітөбеде
 - E) Төрт-Алтында
9. Төңкерісті басу үшін жіберілді:
- A) Астрахандық казактар
 - B) Орынбор казактары
 - C) Орал казактары
 - D) Теректі казактар
 - E) Дон казактары
10. 1837 жылғы қазаннан бастап көтерілістің басылуына әсер етті:
- A) Исатайдың Тастөбеде жеңіліске ұшырауы
 - B) Хандыққа жақын жерде жеңіліске ұшырау
 - C) Хан Жәңгірдің талаптары
 - D) Гекке жүйелі түрдегі жазалау экспедициялары
 - E) Малдың жаппай қырылуы
11. Исатай мен Махамбеттің басшылығымен Қиыл өзенінің маңында Гекеннің жазалау отрядымен кездескен көтерілісшілердің соңғы жеңіліске ұшыраған шешуші шайқас болған кез?
- A) 1838 жылы 12 шілде
 - B) 1837 жылы 15 қараша
 - C) 1837 жылы 13 шілде;
 - D) 1839 жылы 12 шілде;
 - E) 1837 жылы 13 қаңтар
12. 1836–1838 көтерілістің көшбасшысы. Батыр Исатай аудандағы жазалау бөлімшелерімен шайқаста қаза болды:
- A) Ақбұлақта
 - B) Майтөбеде
 - C) Тастөбеде
 - D) Битөбеде
 - E) Орбұлақта

13. 1836–1838 жылдардағы көтеріліс жеңіліске ұшырады, бірақ мынаған оң нәтиже берді:
- A) қазақтарға Оралдың оң және сол жағалауында ірі қара малды жайып жүруге рұқсат етілді
 - B) Новоилец бекіністер жойылды
 - C) жылдық салықты арттыру лимиті белгіленді
 - D) көтерілісшілерге барлық мал қайта оралды
 - E) тартып алынған жерлер қазақтарға қайтарылды.
14. Кеңесары Қасымов бастаған көтерілістің негізгі мақсаттары қандай болды?
- A) Қазақстан шекараларының тұтастығын қалпына келтіру
 - B) Ресейдің патшалық құрылымына кірмеген Қазақстанның аймақтарының тәуелсіздігін сақтау
 - C) бекіністер мен жаңа аудан әкімшіліктерінің құрылысы арқылы қазақ жерін отарлауды тоқтату
 - D) Қазақтарды Қоқан билігінен босату
 - E) барлық себептері көрсетілген
15. Кеңесары Қасымов көтерілісінің аумағы:
- A) орта және кіші жүз
 - B) ұлы және орта жузы
 - C) ұлы, орта және кіші жүз
 - D) ұлы және кіші жүз
 - E) Жетісу және Қырғызстан
16. Кеңесары Қасымовтың жетекшілігімен халық қозғалысына өз жасағымен бірге кіші жүздің биі қосылды:
- A) Қаратай
 - B) Исатай
 - C) Жоламан
 - D) Жантөре
 - E) Сұлтан Ералы
17. 1844 жылғы шілдеде Кеңесары Қасымов үлкен жеңіске жетті. Жеңілген топты кім басқарды?
- A) сержант Лебедев
 - B) Сұлтан Б.Айшуақов
 - C) полковник Даниковский
 - D) генерал Жемчужников
 - E) Сұлтан Жанторин

Көтеріліс	Территориясы	Көтеріліс сипаты	Себептер, мақсаттар, қозғаушы күштер	Негізгі оқиғалар	Нәтиже	Тарихи маңызы

18. 1841 жылы Кенесары Қасымов хан ретінде қандай оқиғаның нәтижесінде сайланды?

- A) Жантөреұлының тобын жеңгені
- B) Ташкентке табысты жорығы
- C) Қоқан бекіністерін алуы
- D) Қырғызстанға қарсы табысты жорығы
- E) Ақмоланы алғаны

19. 1837–1847 жылдардағы көтеріліс кезінде Кенесары хан сот саясатын қалай өзгертті?

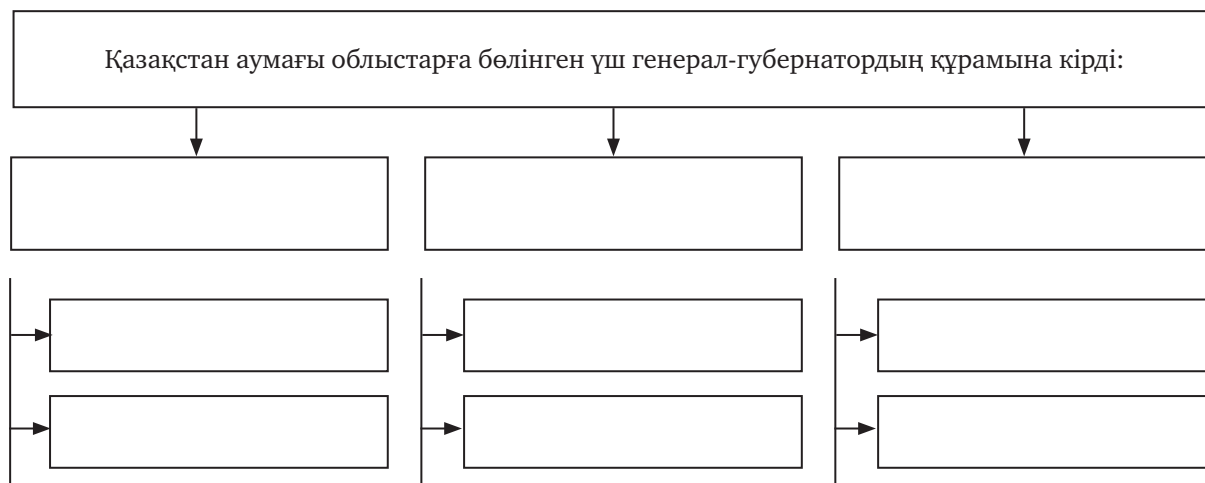
- A) халық сотын ұсынды
- B) сот имамдарын ұсынды
- C) Хан сотын ұсынды
- D) Би сотын қалпына келтірді
- E) әскери трибуналды енгізді

20. Кенесары Қасымов хандығының ерекшеліктер тізіміндегі қатені табыңыз:

- A) Қызметкерлердің арнайы тобы құрылды, олар керуендерден жиналған кедендік баждар мен салықтарды қалпына келтірді
- B) Хан кеңесі Кеңесараның, билердің, батырлардың және сұлтандардың жақын туыстарынан тұрды
- C) Сот функциялары Хан Кенесары тағайындаған билерге берілді
- D) Ханның тікелей қатысуымен Хан кеңесімен қабылданған тапсырмалардың орындалуын қадағалау үшін дирекция құрылды
- E) Арнайы әскери кеңес құрылды, ол Кенесарының тұрақты әскери әскерлерінің жауынгерлік тиімділігін бақылады

Реформалар 1860–1890 жж.

1. 1867–1868 жылдардағы Қазақстандағы реформалардың негізгі мақсаты:
- A) Облыстың аумағын аймақтарға бөлу
 - B) Ханның билігін қайтару
 - C) Революциялық трансформация
 - D) Чингизидтердың басқару жүйесін толық өзгерту
 - E) Аймақтың аумағын қашықтықта бөлу
2. 1867–68 жылдардағы реформаның жобасын кім басқарады?
- A) Әскери министрі Д. А. Милютин
 - B) Министрлер Кеңесінің мүшесі А. К. Гирс
 - C) Бас штабтың полковнигі А. К. Гейнс
 - D) Губернатор А. П. Безак
 - E) Капитан А. Н. Проценко
3. Қазақстанды реформалау туралы ережесін (1867–1868) қандай Ресей императоры мақұлдады:
- A) Александр I
 - B) Павел I
 - C) Александр II
 - D) Николай I
 - E) Александр III
4. 1867–1868 жылдардағы реформа бойынша қазақ жерлері жарияланды:
- A) Ресей империясының мемлекеттік мүлкі
 - B) Чингизидтердің мүлкі
 - C) Қазақ халқының меншігі
 - D) Орал казактарының аумағы
 - E) Жетісу казактарының аумағы
5. 1867–1868 жылдардағы реформалар екі жыл бойы тәжірибе түрінде уақытша енгізілді. Бірақ, бұл ресейлік «тәжірибе» қанша жыл бойына созылды?
- A) 5 жыл
 - B) 18 жыл
 - C) 20 жыл
 - D) 15 жыл
 - E) 25 жыл



6. 1867–1868 жылдардағы реформалар бойынша қазақ даласының әкімшілік құрылымының негізгі қағидасы қандай болды?
- A) Қазақстандағы ұлттық өзін-өзі басқару негізінде әкімшілік басқару
 B) Әлеуметтік-экономикалық жаңалықтар
 C) Әскери және азаматтық биліктің ажырамас болуы
 D) Көшпенділердің патриархалдық-феодалдық өмір салтын үрлеу
 E) Қазақтардың материалдық әл-ауқатын арттыру
7. 1867–1868 жылдардағы реформалар шеңберінде Қазақстанда қандай облыстар ашылды?
- A) Жетісу және Сырдария
 B) Өскемен
 C) Алматы
 D) Жезқазған
 E) Шымкент

Жаттығу тапсырмасы

Жетісу және Сырдария өңірлерін басқару туралы ережені Александр II ____ ж. бекітті.

8. 1867–1868 жылдардағы реформа бойынша Жетісу және Сырдария облыстары мына генерал-губернаторлық ұрамына кірді:
- A) Батыс Сібір
 B) Астрахан
 C) Түркістан
 D) Шығыс Сібір
 E) Орынбор

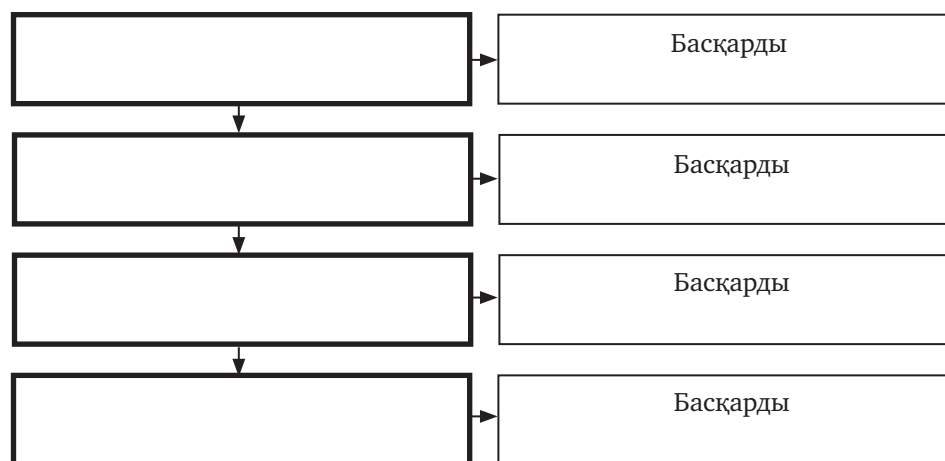
Бөкей хандығының аумағы ____ ж. _____ губерниясының құрамына кірді

Маңғыстау _____ әскери округінің бақылауына кіріп, кейін Каспий аймағына кірді

3. Бөлім. Жаңа кезеңдегі Қазақстан тарихы. Қазақстанды Ресей империясының отарлауы

9. 1867–1868 жылдардағы реформалар нәтижесінде Бөкей хандығының аумағы кірді:
- A) Каспий аймағына
 - B) Түркістан губернаторлығына
 - C) Орынбор губернаторлығына
 - D) Батыс Сібір губернаторлығына
 - E) Астрахан провинциясына
10. Торғай, Орал, Ақмола және Семей өңірлерін басқару туралы патшалық ереже қай жылы қабылданды?
- A) 1867 жылы 22 қыркүйек
 - B) 1864 жылы 28 қазан
 - C) 1865 жылы 18 қазан
 - D) 1868 жылы 21 қазан
 - E) 1867 жылы 14 маусым

Қазақстанда бес сатылы аумақтық әкімшілік жүйе құрылды.



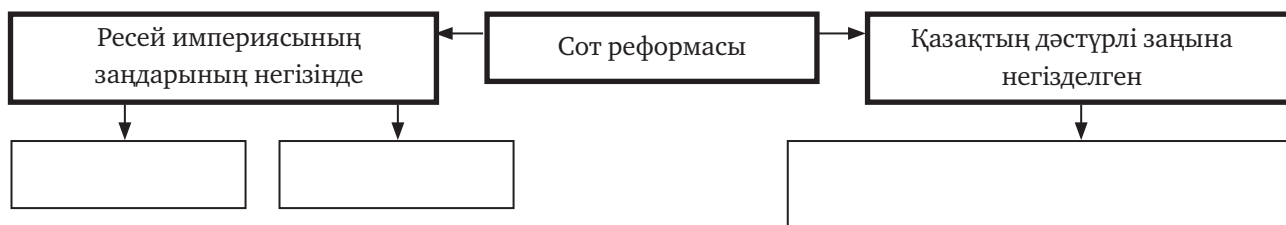
11. 1867–1868 жылдардағы реформалаудың басында тұрды:
- A) Әскери губернатор
 - B) Аға Сұлтан
 - C) Шекара қызметінің бастығы
 - D) Губернатор
 - E) Вице-губернатор
12. 1867–1868 жылдардағы реформа бойынша өңірлер бөлінді:
- A) үйездеге
 - B) округтарға
 - C) ауылдарға
 - D) болыстарға
 - E) аудандарға

13. 1867–1868 жылдардағы реформа боойынша облыстық әкімшіліктің қызметін бақылады:
- Генерал-губернатор
 - Ішкі істер министрі
 - Мемлекет басшысы
 - Вице-губернаторы
 - Әскери губернатор
14. 1867–1868 жылдардағы реформа бойынша Ресей империясының пайдасына салықтан босатылды:
- Шыңғыс ханның ұрпақтары
 - Билер
 - Батырлар
 - Имамдар мен молдалар
 - Байлар
15. 1867–1868 жылдардағы реформа бойынша Қазақстанда мына аймақтағы полиция мен әкімшілік билік сайлануы ақсақалдарға тапсырылды:
- Торғай
 - Қостанай
 - Семей
 - Сырдария
 - Жетісу

Жаттығу тапсырмасы

1867–1868 жылдардағы реформа бойынша Қытаймен және Иранмен дипломатиялық келіссөздер жүргізу құқығы _____ генерал-убернаторына берілді.

16. 1867–1868 жылдардағы реформаның Қазақ халқының рулық құрылымын бұзған ұстанымы қандай?
- Губернаторларлықтар
 - Аудандар
 - Уйездтер
 - Болыстар
 - Әкімшілік ауылдар



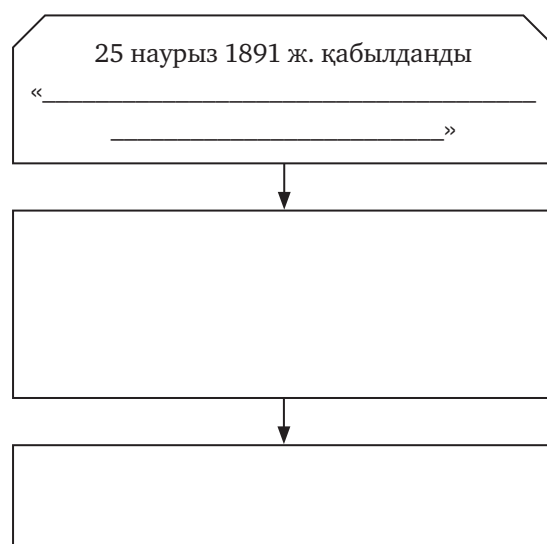
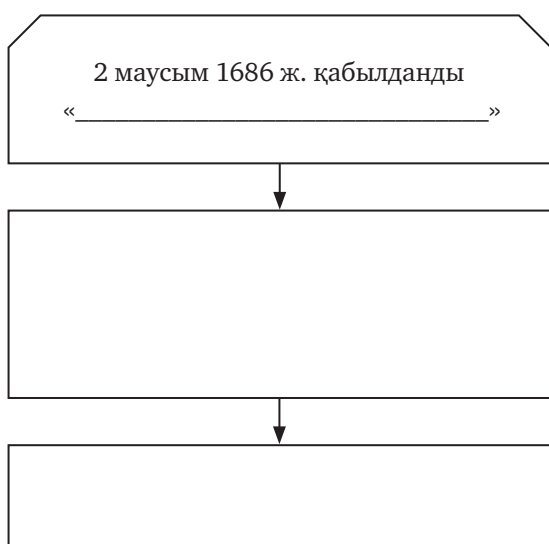
17. 1867–68 жылдардағы реформаның қазақтар үшін ең ауыр салдары қандай?
- Қазақ жерін Ресей империясының мемлекеттік мүлкі деп жариялау
 - Салықты арттыру
 - Ауылдың әлеуметтік стратификациясын күшейту
 - Дәстүрлі жерді пайдалану жүйесін жою
 - Жергілікті ақсүйектердің құқықтарының бұзу

18. 1867–1868 жылдардағы реформалардың колониалдық сипатына қарсы көтерілістер болды:

- A) Орал және Торғай облыстарында
- B) Жетісу және Сырдария аудандарында
- C) Ақмола облысында
- D) Семей облысында
- E) Қазалы ауданында

19. «Түркістан аймағын басқару туралы ереже» қашан қабылданды?

- A) 1886 жылы 2 маусым
- B) 1886 жылы 10 шілде
- C) 1891 жылы 25 наурыз
- D) 1887 жылы 18 тамыз
- E) 1891 жылы 4 маусым



20. 1865 жылы «Дала комиссиясын» кім басқарған?

- A) В. П. Бутков
- B) Н. К. Гирс
- C) К. К. Гутковский
- D) А. П. Проценко
- E) А. К. Гейнс

21. Қазақстанда 1891 жылғы 25 наурыздағы «Нұсқаулыққа» сәйкес қандай әкімшілік өзгерістер болды?

- A) Түркістан аймағында үш облыс: Сырдария, Ферғана, Самарқанд құрылды
- B) Түркістан аймағында екі аймақ құрылды: Сырдария, Жетісу
- C) Сырдария, Ферғана облыстары және Амудария бөлімі құрылды
- D) Сібір Қырғыз аймағы құрылды
- E) Түркістан генерал-губернаторы жойылды

Ірі қалаларда полиция _____
құрылды.

Кіші қалаларда полиция _____
құрылды.

Ресей империясының Қазақстанды отарлауының аяқталуы және зардаптары

1. 1817 ж. Ұлы жүздің Ресейге қосылуы туралы кім ұсыныс білдірді?
- A) Сұлтан Сыздық Қасымұлы
 B) Сұлтан Сүйік Абылайханұлы
 C) Султан Тентектөре
 D) Старшин Тілек Байсақалұлы
 E) Батыр Бөгенбай
2. Ұлы жүздің Ресей империясының бодандығын қабылдау туралы құжатқа Ресей үкіметі қашан қол қойды?
- A) 1822 ж. ақпанда
 B) 1824 ж. мамырда
 C) 1817 ж. тамызда
 D) 1821 ж. қыркүйекте
 E) 1825 ж. желтоқсанда

Ұлы жүздің Ресей империясының құрамдас бөлігіне айналу процессі оңтүстік Қазақстан аймағына _____ және _____ мемлекеттердің көз тігуі барысында жүзеге асты.

_____ ж. Ұлы жүз және Қырғыз мемлекетінің шекаралас ауданында _____ бекінісі салынып, оған Ресей империясының қарулы күштері орналасты.

3. 1821 жылғы ұлт-азаттық көтеріліс барысында көтерілісшілердің базасына айналған бекініс
- A) Шымкент
 B) Әулиеата
 C) Түркістан
 D) Сайрам
 E) Құрама
4. 1851 ж. Таушүбек бекінісін алған қолды кім басқарды ?
- A) подполковник Карбышев
 B) генерал-губернатор Перовский
 C) би Тайнеке Дәсетұлы
 D) капитан Гутковский
 E) подполковник Шубин
5. Қоқанд хандығының Ақмешіт бекінісін жаулап алудың маңызы
- A) Ұлы жүзді Қоқанд отарлауынан босатты
 B) Ресей империясының әскерінің Іле өңіріне өтуіне жол ашты
 C) Қазақстанның Ресей империясының құрамына өту процессі тездетілді
 D) Жоғарыдағы жауаптардың бәрі дұрыс
 E) Сырдария және Сібір әскери шептері қосылды

6. Сырдария және Сібір шептерін қосу туралы ұсыныс жасаған кім?
- A) Орынбор генерал-губернатор Перовский
 - B) Батыс Сібір генерал-губернаторы Гасфорт
 - C) Түркістан генерал-губернаторы Куропаткин
 - D) Александр II
 - E) Шоқан Уалиханов
7. 1855 ж. Ресей империясының билік орталығы орналасты:
- A) Қапалда
 - B) Сергиопольде
 - C) Лепсіде
 - D) Верныйда
 - E) Караталда
8. Қазақстан территориясында Қапал бекінісін салу қашан басталды?
- A) 1831 ж.
 - B) 1842 ж.
 - C) 1847 ж.
 - D) 1849 ж.
 - E) 1852 ж.
9. Қай жылы Ресей империясының Ұлы жүздегі билік орталығы Верный қаласына көшірілді?
- A) 1854 ж.
 - B) 1855 ж.
 - C) 1857 ж.
 - D) 1862 ж.
 - E) 1864 ж.
10. 1855 ж. Сібірден Верныйға көшірілген жанұя саны қанша болды?
- A) 100
 - B) 200
 - C) 300
 - D) 400
 - E) 500
11. 1857 жылы Верныйдағы татар кварталында алғашқы рет салынды:
- A) Мешіт
 - B) Ара балын жинау мануфактурасы
 - C) Кеме
 - D) Су диірмені
 - E) Церковь

Жаттықтыру тапсырмасы

1858 жылы Верный бекінісінің территориясында _____ заводы салынып, жергілікті өнеркәсіп негізі қаланды.

12. Ұзынағаш шайқасының тарихи маңызы неде?
- A) Оңтүстік Қазақстан территориясы Хиуаның отарлау саясатынан босатылды
 B) Ұлы жүз Орта Азия хандықтарының отарлау саясатынан құтқарылды
 C) Қазақстанның Ресей империясына қосылуы аяқталды
 D) Жетісу Қоқанд хандығының отарлау саясатынан азат етілді
 E) Жоғарыда көрсетілген жауаптардың бәрі дұрыс

Ресей империясы мен Қоқанд хандығы арасындағы әскери қарсы тұрушылық

___ жылы полковника _____ қолбасшылық жасаған орыс әскери құрылымы Шу өңіріне кірді.

26 тамыз ___ жылы орыс әскері Қоқанд территориясындағы _____ бекінісін басып алды.

4 қыркүйек 1860 орыс әскері _____ қаласын басып алды.

___ қазан 1860 жылы _____ шайқасы болды.

Г. А. Колпаковский қолбасшылық жасаған орыс әскері разбила Қоқанд әскерін талқандап, Жетісу қазақтарын Қоқанд хандығының зорлық-зомбылық саясатынан азат етті.

1862 жылдың қазан айында орыс әскерлері _____ екінші рет басып алды. Қоқанд қазақтар мен қырғыздарға билік жүргізуін тоқтатты.

Ұлы жүз қазақтары мен қырғыздарды Қоқанд хандығының отарлау саясатынан азат еткеннен кейін, орыс әскері оңтүстікке қарай жылжыды.

13. 1863 жылы төрт мың жанұя Ресей империясының бодандығын қабылдады. Бұл қай рудың қазақтары еді?
- A) Бестаңбалы
 B) Шапрашты
 C) Коңырат
 D) Дулат
 E) Сіргелі

14. Қай жылы патшалық ресей әскері Қазақ хандығының бұрынғы астанасы — Түркістан қаласын жаулап алды?
- A) 12 маусым 1864 ж.
 B) 12 маусым 1867 ж.
 C) 12 маусым 1865 ж.
 D) 12 маусым 1868 ж.
 E) 12 маусым 1866 ж.

15. 22 қыркүйек 1864 жылы Шымкентті жаулап алған әскери құрылымды кім басқарды?
- A) Ларке
 - B) Черняев
 - C) Дюгамель
 - D) Колпаковский
 - E) Веревкин
16. Қай жылы Ресей империясының құрамына Бұқара әмірлігі кірді?
- A) 1864 ж.
 - B) 1865 ж.
 - C) 1866 ж.
 - D) 1867 ж.
 - E) 1868 ж.
17. 1867 жылы Қоқанд хандығына тәуелді қазақ жерлері қай генерал-губернаторлықтың құрамына кірді?
- A) Дала генерал-губернаторлығының
 - B) Түркістан генерал-губернаторлығының
 - C) орынбор генерал-губернаторлығының
 - D) Батыс Сібір генерал-губернаторлығының
 - E) Омск басқармасының
18. Қазақстанның толығымен Ресей империясының құрамдас бөлігіне айналу кезеңі:
- A) 1731 ж.
 - B) XVIII ғасырдың 60-шы жылдары
 - C) XVIII ғасырдың 90-шы жылдары
 - D) XIX ғасырдың 30-шы жылдары
 - E) XIX ғасырдың 60-шы жылдары
19. Қазақстанды Ресей империясының жаулап алуы қанша уақытқа созылды?
- A) жүз жыл
 - B) бір жарым ғасыр
 - C) екі ғасыр
 - D) екі жарым ғасыр
 - E) үш ғасыр

60–70-ші жылдардағы орыс әскерінің Орта Азиядағы іс-қимылы.

4 мамыр ____ жылы Черняев бастаған орыс әскері _____ шабуыл жасады

12 маусым ____ жылы Веревкин бастаған орыс әскері _____ қаланы жаулап алды.

22 қыркүйек ____ жылы орыс әскері Шымкент қаласын басып алды.

____ жылдың көктемінде орыс әскері _____ әмірлігін жаулап алды.

____ жылы _____ хандығы Ресей бодандығын қабылдады.

Жаттығу тапсырмасы

Ресей империясының _____, _____ хандықтары мен _____ әмірлігін жаулап алғаннан кейін, Ресей империясы Қазақстанды бөлігімен жаулап алды. Жаулап алу ____ жылға созылды.

Қазақстанның ХІХ ғ. екінші жартысындағы әлеуметтік-экономикалық дамуы

1. Қазақстанға ресейлік шаруалардың қоныс аударуына қолайлы жағдай жасады:
 - А) Жоңғарияның жойылуы
 - В) Кенесары Қасымұлының көтерілісіне жол берілмеуі
 - С) Исатай Тайманұлының көтерілісінің басылуы
 - Д) Ресейдегі крепостнойлық құқықтың жойылуы
 - Е) Петербург келісімі
2. Ресейлік шаруалардың Қазақстанға қашан басталды?
 - А) 1731 жылдан кейін
 - В) Хан билігінің жойылуынан кейін
 - С) 1867–1868 жылдардағы реформадан кейін
 - Д) 1890 жылдан кейін
 - Е) Столыпин кезінде
3. ХІХ ғасырдың екінші жартысында көші-қон саясатының басталу жағдайлары қазақстандық жерлерді қалай атады:
 - А) Орал казактарының аумағы
 - В) Чингизидтердің меншігі
 - С) қазақ халқының меншігі
 - Д) мемлекеттік меншік
 - Е) Жетісу казактарының аумағы
4. 1868 жылғы «Орталық Азиядағы шаруа қоныс аудару туралы алдын-ала ережелерге» сәйкес, қоныс аударылған шаруаларға мынандай мөлшерде жер берілді:
 - А) әр адамға 20 десятина
 - В) әр адамға 10 десятина
 - С) әр адамға 30 десятина
 - Д) әр адамға 5 десятина
 - Е) әр адамға 15 десятина
5. ХІХ ғасырдың екінші жартысында көшіп келушілердің үлкен ағыны мына жерде шоғырланды:
 - А) Орал өңірі
 - В) Семей облысы
 - С) Жетісу ауданы
 - Д) Маңғыстау облысы
 - Е) Орынбор облысы

Жаттығу тапсрмасы

Ресейлік шаруалардың Қазақстанға қоныс аударуының негізгі кезеңдерін атап өтіңіз. Олардың әрқайсысына тән ерекшеліктер қандай?

Кезең	Ерекшеліктері
1868–1883	
1883–1889	
1889–1891	

6. XIX ғасырдың екінші жартысында қандай мал саны артты?
- A) ешкі
 - B) сиыр
 - C) қой
 - D) түйе
 - E) жылқы
7. Қазақ шаруалардың әлеуметтік бөлінуін мына саясат жеделдетілді:
- A) шетелдік экспансия
 - B) халықты орыстандыру
 - C) қазақ жерін зорлықпен басып алу
 - D) тайпалық билік өкілдеріне қарсы қудалау
 - E) теміржолдың дамуы
8. XIX ғасырдың екінші жартысында әулет, патриархалды ортадан бөлінген, класстық күреске бейім болғандар:
- A) казактар
 - B) туленгүттер
 - C) көшіп қонған шаруалар
 - D) кедей шаруалар
 - E) бай шаруалар
9. XIX ғасырдың қазақстандықтары негізінен келесі салаларда жұмыс істеді:
- A) тау-кен өнеркәсібі
 - C) тамақ өнеркәсібі
 - C) автокөлік өнеркәсібі
 - D) білдек жасау саласы
 - E) құрылыс материалдарын жасау саласы

10. XIX ғасырдың аяғында қазақстандық жұмысшылардың алғашқы ереуілдері мынандай талаптардың басым болуымен өтті:
- A) экономикалық
 - B) әлеуметтік
 - C) саяси
 - D) колониалдыққа қарсы
 - E) феодалдыққа қарсы
11. XIX ғасырдың екінші жартысында Қазақстандағы банктер мен несие мекемелер ұйымдарының құрылуына мынандай жағдайлар өз үлесін қосты:
- A) халықтың экономикалық қажеттіліктерінің арттыруы.
 - B) табиғи ресурстарды игеру
 - C) ауыл шаруашылығын дамыту
 - D) Ресей-Қытай қарым-қатынастарын нығайту
 - E) қоныс аудару саясатын жүзеге асыру
12. XIX ғасырдың аяғында қандай Қазақстанның қалаларында Ресей Мемлекеттік Банкінің филиалдары ашылды:
- A) Ақ мешіт, Касалы
 - B) Әулие-ата, Перовск
 - C) Петропавл, Семей
 - D) Павлодар, Ақсу
 - E) Орал, Орынбор
13. 1897 жылғы халық санағының деректері бойынша ірі қалалар:
- A) Атбасар, Зайсан
 - B) Ақ мешіт, Көкшетау
 - C) Өскемен, Павлодар
 - D) Орал, Семей
 - E) Әулие-Ата
14. Қазақ жерінде XX ғасырдың басында пайда болған жаңа қалалар саны:
- A) 16
 - B) 18
 - C) 19
 - D) 17
 - E) 15
15. Келесі іс-шараларды іске асыру 19-шы ғасырдың аяғында Қазақстан мен Қытай арасындағы саудасаттықты дамытты:
- A) Ертіс су жолын
 - B) Сібір темір жолын
 - C) Түрксіб темір жолын
 - D) Орынбор темір тармағын
 - E) Қиыр Шығыс темір жолын

16. 1848 жылы Қазақстанда жәрмеңке ашылды, кейінірек ол халықтың мәдени-ойын-сауық орталығы ретінде танымал болды. Ол қалай аталды?
- A) Екатеринбург
 - B) Қарқара
 - C) Виль
 - D) Гальдинская
 - E) Кояндинская

Жаттығу тапсырмасы

XIX ғасырдың екінші жартысында өткізілген кем дегенде бір ірі жәрмеңкені атаңыз:

Ақмола обл.	Семей обл.	Жетісу обл.	Сырдария обл.	Орал обл.

1860–1870 жылдары қазақ халқының азаттық күресі

Кестені толтырыңыз:

<i>Ресей империясының және Қоқан хандығының қарсыласуы</i>	<i>1860–1870 жж. Орыс әскерлерінің Орта Азияға шығуы</i>

1. Ұзынағаш шайқасының тарихи мәні қандай?
 - A) Оңтүстік Қазақстанды Хива үкіметінен азат ету
 - B) Орта Азия хандығының мөрінен ұлы жүзді босату
 - C) Қазақстанның Ресейге қосылуын аяқтау
 - D) Жетісуды Қоқан мөрінен босату
 - E) Жоғарыда аталғандардың барлығы

2. Ресейлік әскерлер Қазақ хандығының бұрынғы астанасы Түркістан қаласын қашан басып алды?
 - A) 1864 жылы 12 маусым
 - B) 1867 жылы 12 маусым
 - C) 1865 жылы 12 маусым
 - D) 1866 жылы 12 маусым
 - E) 1868 жылы 12 маусым

3. 1863 жылы 4 мың отбасынан қандай қазақ тайпасы орыс азаматтығын қабылдады?
 - A) Бестанбалы
 - B) Шапырашты
 - C) Қоңырат
 - D) Дулат
 - E) Сірегелі

4. 1864 жылы 22 қыркүйекте Шымкентті басып алған команданы кім басқарады?

- A) Ларке;
- B) Дюгамель
- C) Колпаковский
- D) Веревкин
- E) Черняев

5. Орыс әскерлері Бухараның эмиратын қай жылы басып алды?

- A) 1863 ж.
- B) 1866 ж.
- C) 1873 ж.
- D) 1882 ж.
- E) 1885 ж.

Орал және Торғай өңірлерінде көтеріліс: себептері

1	
2	
3	

Көтеріліс хронологиясы

3. Бөлім. Жаңа кезеңдегі Қазақстан тарихы. Қазақстанды Ресей империясының отарлауы

6. Орал мен Торғай аймақтарында көтеріліс қашан басталды?
- A) 1968 жылы желтоқсан
B) 1966 жылы қаңтар
C) 1969 жылы наурыз
D) 1969 жылы желтоқсан
E) 1970 жылы қаңтар
7. Жайық және Торғай облыстарының көтеріліс өкілдері қандай талаптармен әрекет етті?
- A) адамдардың салық төлеуден босату
B) жерді сатудан бас тарту
C) қоныс аудару еркіндігін сақтау
D) аудан басшыларын тағайындау принципін жою
E) жоғарыда аталғандардың барлығы
8. Орал және Торғай облыстарындағы көтерілісті кім басқарды?
- A) Сейл Түркібайұлы және Беркін Оспаұлы
B) Исатай Тайманұлы және Махамбет Өтемісұлы
C) Кенесары Қасымұлы
D) Досан Тәжіұлы и Иса Тіленбайұлы
E) жоғарыда көрсетілген бәрі
9. Орал және Торғай өңірлеріндегі халықтың қандай санаттары көтерілісшілердің негізгі бөлігін құрды?
- A) аталық басшылары
B) билер мен старшынлар
C) шаруалар
D) жалдамалы қызметкерлер
E) жоғарыда аталғандардың барлығы
10. Орал және Торғай аймақтарындағы көтерілістердің нәтижесі қандай болды?
- A) көтерілісшілер солтүстік-батысқа қарай қашты, көтеріліс басылды
B) көтерілісшілер елдің солтүстік-шығысында қалды
C) көтерілісшілер оңтүстікке қашып кетіп, көтеріліс басылды
D) әскери губернатор Н.А. Веревкин көтерілісшілерге жеңілдік жасады
E) үкіметтік әскерлер көтерілісшілер жағына ауысты

Көтерілістің салдары

1	
2	
3	

Маңғыстаудағы көтеріліс: себептер

1	
2	
3	

Көтеріліс хронологиясы

Көтеріліс хронологиясы

11. Маңғыстауда көтеріліс қашан басталды?

- A) 1868 жылы желтоқсан
- B) 1870 жылы қыркүйек
- C) 1870 жылы наурыз
- D) 1871 жылы сәуір
- E) 1874 жылы тамыз

12. Маңғыстаудағы көтерілістің басталуына не себеп болды?

- A) жетілмеген салық жүйесі
- B) 1867–1868 жылдардағы әкімшілік реформа
- C) Көшіп-қонып жүрген қазақтарды тоқтату
- D) аудан басшыларын тағайындау қағидасының болуы
- E) халықтың барлық санаттарын болып жатқан саясатқа наразылық

13. Маңғышлақ полициясының подполковнигі Рукиннің отрядын жеңген қарулы қазақтарды кім басқарады?
- A) Сейл Түркібайұлы
 - B) Досан Тәжіұлы және Иса Тленбайұлы
 - C) Кенесары Қасымов
 - D) Исатай Тайманов пен Махамбет Өтемісұлы
 - E) Беркін Әспенұлы
14. Маңғыстау көтерілісіндегі халықтың қандай санаты өздерінің құқықтары үшін күреске алғаш рет қатысты?
- A) билер
 - B) шаруалар
 - C) жалдамалы қызметкерлер
 - D) аталық басшылар
 - E) шеберлер
15. Маңғыстаудағы көтерілістің басылуына не себеп болды?
- A) бүлікшілер ақсақалдардан қолдау таппады
 - B) оқ-дәрілердің жетіспеушілігі
 - C) мемлекеттік күштердің әскери артықшылығы
 - D) жергілікті ерекшелік
 - E) жоғарыда аталғандардың барлығы

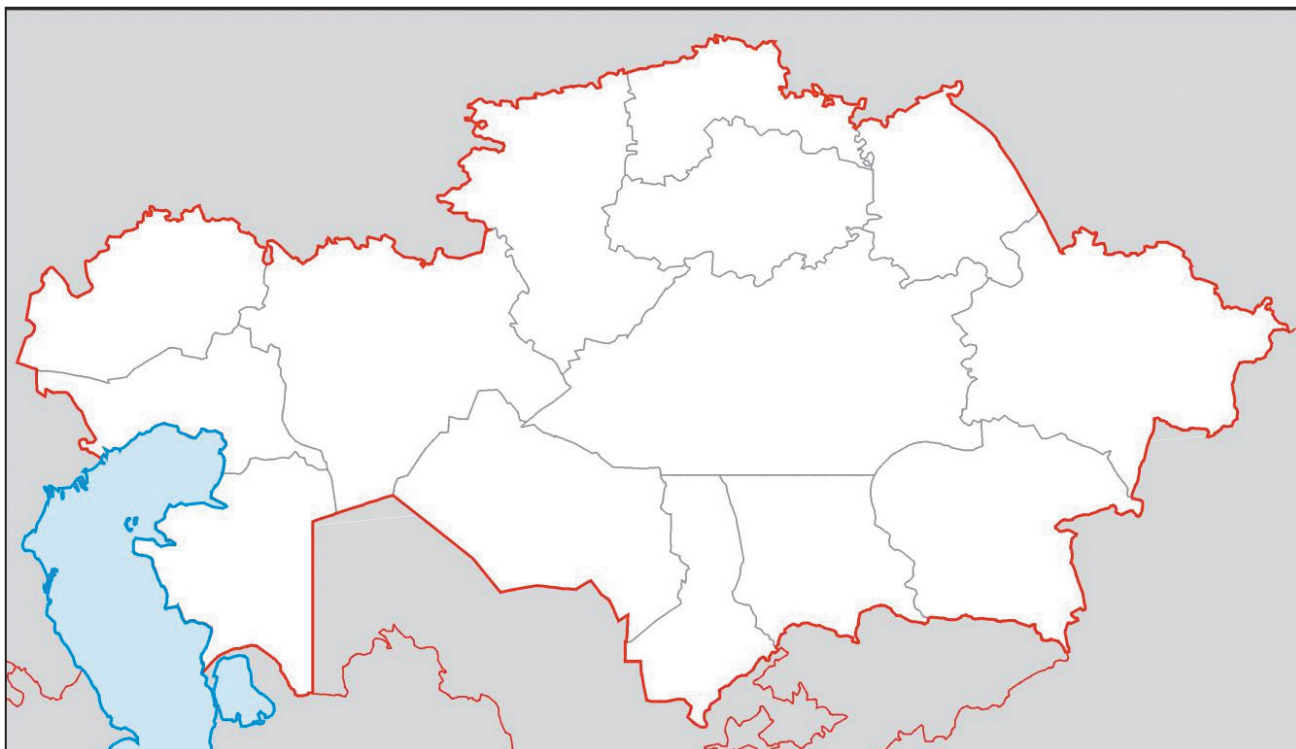
Көтеріліс салдары

1	
2	
3	

Жаттығу тапсырмасы

Картадан белгілеңіз:

1. 1868–1869 жж. Көтерілістің аумағы.
2. Көтерілісшілердің және жазалау әскерлерінің негізгі шайқастарының орындарын және күндерін белгілеңіз
3. 1870 жылғы көтерілістерге байланысты территориялар
4. Көтерілісшілер мен жазалайтын әскерлердің негізгі шайқастары мен орындарын белгілеңіз



XVIII — XIX ғғ. Қазақстандағы мәдениет

Жаттығу тапсырмасы

XVIII ғасырдағы қазақ мәдениетін дамуының негізгі бағыттарын көрсетіңіз.

Жаттығу тапсырмасы

Терминді көрсетіңіз

_____ — ақын-импровизатор, өлеңдердегі ойлау мен нұсқауларлардың жазушысы

Жаттығу тапсырмасы

XVIII ғасырдағы қазақ ақындарының шығармаларындағы қандай тақырыптар ең жиі кездесетін?

Жаттығу тапсырмасы

Кестені толтырыңыз

Жыраулар	Мәдениетке қандай үлес қосқандығы туралы қысқаша сипаттама
Жиёмбет	
Үмбетей	
Ақтамберді	
Бұхар	
Қожаберген	

Жаттығу тапсырмасы

Терминді көрсетіңіз

_____ — қысқа, біртекті ритм әуендері, оның негізінде акындар өздерінің поэтикалық импровизациясын құрды, жыршылар эпикалық және тарихи өлеңдер, ертегілер, аңыздар таратты.

1. 1789 жылы қазақ даласында ашылған «Азия мектебі» дайындады
 - A) топографтарды
 - C) дәрігерлерді
 - C) аудармашылар мен клерктерді
 - D) мұғалімдерді
 - E) мердігерлерді
2. XVIII ғасырдағы қандай әйгілі ақын өзінің шығармаларында Хан Абылайдың атын мадақтады?
 - A) Шернияз
 - C) Махамбет
 - C) Тәттіқара
 - D) Сүйінбай
 - E) Шөже

Жаттығу тапсырмасы

XIX ғасырдағы қазақ мәдениетінің дамуының негізгі бағыттарын көрсетіңіз.

--

Жаттығу тапсырмасы

Кестені толтырыңыз

Қоғам қайраткері	Мәдениетке қандай үлес қосқандығы жайлы қысқаша сипаттама
Ш. Уалиханов	
М. Бабаджанов	
Ы. Алтынсарин	
Д. Бабатайұлы	
М. Өтемісұлы	
Сегіз Сері	
Даулеткерей Шығаев	
Абай Құнанбаев	

3. Алтынсарин қай жылы қазақ мектебін ашты?
- A) 1834 ж.
 - B) 1854 ж.
 - C) 1864 ж.
 - D) 1884 ж.
 - E) 1914 ж.
4. XIX ғасырда қандай музыкалық шығармалар кең таратылды?
- A) күй
 - B) жыр
 - C) толғау
 - D) терме
 - E) жоғарыда аталғандардың барлығы
5. “Мені” мен “менікінің” айрылғанын “Өлді” деп ат қойыпты өңкей білмес.” өлең сөздерінің вторы кім?
- A) Ы. Алтынсарин
 - B) А. Байтұрсынов
 - C) С. Муханов
 - D) А. Құнанбаев
 - E) М. Өтемісұлы
6. Абай Семейдің қандай оқу мекемесінде оқыды?
- A) бастауыш мектеп
 - B) орта мектеп
 - C) училище
 - D) діни оқу орны
 - E) медресе
7. XIX ғасырдың екінші жартысында медреселерде қандай пәндер оқытылды?
- A) фараиз — мүлікті мұра ету және бөлу туралы заң
 - B) усул-фиких — мұсылман заңдарын зерттеу
 - C) акаид — догматика
 - D) мантик-логика
 - E) жоғарыда аталғандардың барлығы
8. Абайдың қазақ әдебиетінің дамуындағы сіңірген еңбегі қандай?
- A) білім беру бағытының негізін қалаушы болды
 - B) қазақстандық журналдардың негізін қалаушы болды
 - C) алғашқы қазақ романының авторы
 - D) қазақ драмасының негізін қалаушы
 - E) жазбаша әдебиеттің негізін салушы
9. XIX ғасырдың бірінші жартысындағы Қазақстандағы орыс-қазақ мектептерінің ашылуының басты мақсаты қандай болды?
- A) байырғы халықтардың арасынан әскери қызметкерлерді оқыту
 - B) ғылыми дайындық
 - C) байырғы халықтардың арасынан дипломаттарды дайындау
 - D) жергілікті халықты отарлауды үйрету
 - E) байырғы тұрғындар бұл мектептерге қабылданбады.

10. XIX ғасырдың бірінші жартысында орыс тарихшыларының қайсысы қазақтардың тарихы туралы еңбек жазды?
- A) Барстолд
 - B) Мейер
 - C) Левшин
 - D) Завалишин
 - E) Веляминов-Зернов
11. Ақын Махамбет Өтемісұлы қанша уақыт бойы Хан Жәңгірдің ұлына тәлімгер болған?
- A) 3 жыл
 - B) 4 жыл
 - C) 5 жыл
 - D) 7 жыл
 - E) 8 жыл
12. Махамбет Өтемісұлы патша үкіметінің бұйрығы бойынша қашан өлтірілді?
- A) 1842 ж.
 - C) 1844 ж.
 - C) 1846 ж.
 - D) 1848 ж.
 - E) 1853 ж.
13. Жәңгір Ханның тапсырысы бойынша жібектен, күмістен, алтыннан жасалған киіз үй кімге сыйға тартылды?
- A) Борис Годуновқа
 - C) Алексей Михайловичке
 - C) Екатерина II
 - D) Павел I
 - E) Николай I
14. XIX ғасырдың бірінші жартысындағы қай ақынның шығармаларында импровизациян дәстүрі дамуын алды?
- A) Махамбет
 - B) Шөже
 - C) Сүйінбай
 - D) Шернияз
 - E) Мұрат
15. XIX ғасырда қазақтың ірі композиторы, сыбызғы шеберін атаңыз
- A) Тәттімбет Қазанұлы
 - C) Ықылас Дүкенұлы
 - C) Сармалай
 - D) Абыл
 - E) Байсерке
16. Ш. Уалихановтың бүкіл әлемге танымал ғылыми жұмысы қандай?
- A) «Манас»
 - C) қазақтар туралы этнографиялық жұмыстар
 - C) Ыстықкөл картасы
 - D) Қашқарияға сапардың қорытындысы туралы еңбегі
 - E) Алатау қырғыз туралы еңбегі

17. XIX ғасырдың екінші жартысында қандай қалада алғашқы қоғамдық кітапхана ашылды?
- A) Ақмолада
 - B) Қазалыда
 - C) Шымкентте
 - D) Семейде
 - E) Әулие-атада
18. 1841 жылы қандай Хандықта орыс тілі мектебі ашылды?
- A) Моғұлыстанда
 - B) Ішкі Ордада
 - C) Орта жүзде
 - D) Ұлы жүзде
 - E) Түркістанда
19. Орыс жазушысы — «Бөкей және Мәулен» еңбегінің авторы?
- A) А.С. Пушкин
 - B) И. Крылов
 - C) Н.В. Гоголь
 - D) В. Даль
 - E) М. Ю. Лермонтов
20. Семейге көшірілген жазушы Достоевскийдың осы аймақтың тарихына қалай назар аударды?
- A) халықтың әндері мен күйеулерін жазуымен
 - B) археологиялық ескерткіштерді жинауымен
 - C) облыстың флорасы мен фаунасын зерттеуімен
 - D) музыкалық аспаптарды жинауымен
 - E) көркем эскиздер жинағын құрастырғанымен
21. XIX ғасырдың екінші жартысындағы қай қазақстандық музыкант және әнші қудаланды?
- A) Тәттімбет
 - B) Ихлас
 - C) Дәулеткерей
 - D) Жаяу Мұса
 - E) Біржансал Қожамғұлұлы
22. Ыбырай Аотынсаринның білім беру қызметінің ең маңызды бағыттарының бірі қандай болды?
- A) қолөнер және ауылшаруашылық мектептерін ұйымдастыруы
 - B) қазақ қыздарына арналған мектеп-интернаттардың ашылуы
 - C) баспа қызметі
 - D) мұғалімдерді оқытушылық қызметке таңдауы
 - E) ауыл және болыстық мектептерді ашуы
23. Өзінің өлеңінде Қазақстанға жер аударылған Т. Г. Шевченко кімнің өмірлерін салыстырды
- A) қазақ және орыстың
 - B) қазақ және украинның
 - C) қазақ және белорустың
 - D) қазақ және қырғыздың
 - E) қазақ және башқұрттың

XX ғасырдың басындағы ұлттық-азаттық қозғалыстар

XX ғасырдың басында ұлттық-азаттық қозғалысты күшейтудің экономикалық себептері

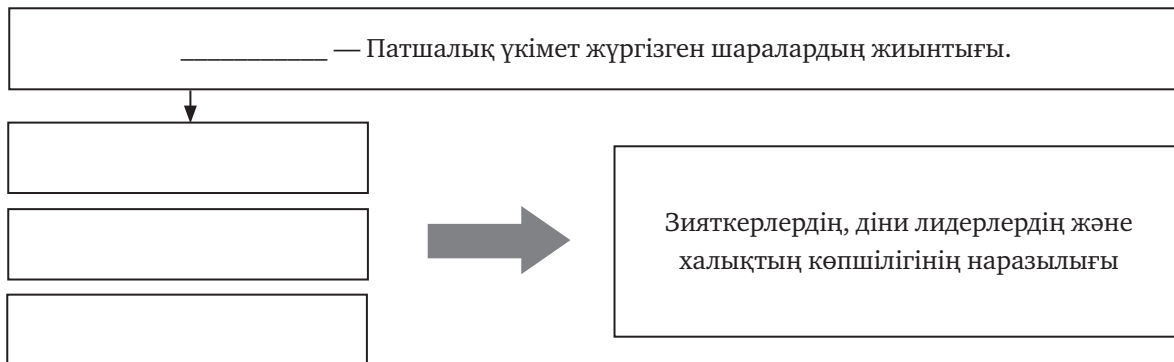
Көші-қон саясаты:

Жер тәрлеу:

Шаруалардың жағдайы:

1. Орыс және украиндық шаруалардың Қазақстанға жаппай қоныстануы қашан басталды?
 - A) 60-жылдары. XIX ғасыр.
 - B) XIX ғасыр басында.
 - C) XX ғасыр басында.
 - D) XVIII ғасырда.
 - E) 60-жылдары. XVIII ғасыр.
2. Қазақстандағы Столыпин аграрлық саясаты:
 - A) ауыл шаруашылығы мамандарының біліктілігін арттыру
 - B) байырғы халықтардың үлесіне келеді
 - C) әлеуметтік қатынастарды тұрақтандыру
 - D) еңбек өнімділігінің күрт артуы.
 - E) көшпенділердің толық қоныстануы
3. 1897 жылғы санақ бойынша Ресей халқының дала аймағында 20% болды, ал 1917 жылғы 1 қаңтарда:
 - A) 15%
 - B) 7%
 - C) 35%
 - D) 42%
 - E) мүлдем болмады
4. Тұрар Рысқұлов 20-шы ғасырдың басында қазақ жерінің жаппай басып алуы салдарынан далада өмірдің мынандай ерекшелігі туралы жазған:
 - A) стихиялық қозғалыстар
 - B) саяси сөздер
 - C) әлеуметтік қайшылықтар
 - D) этникалық жанжалдар
 - E) жаппай қоныс аудару

Жаттығу тапсырмасы

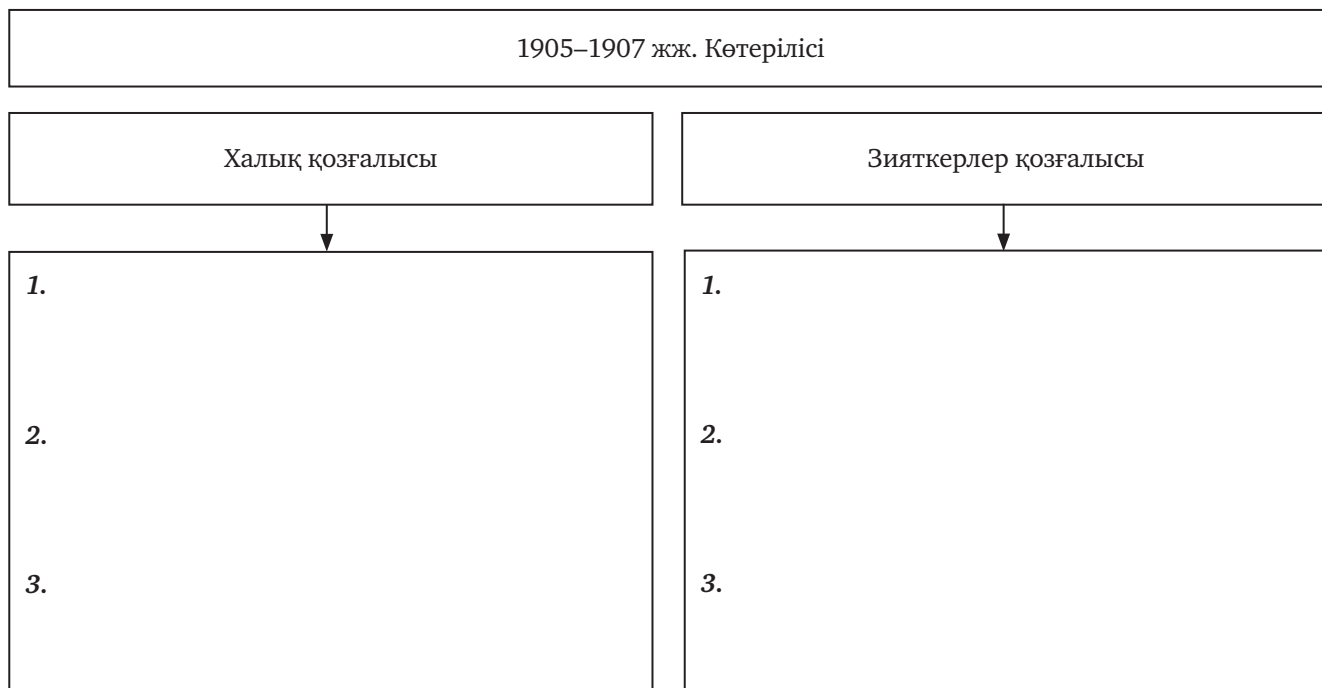


5. Қазақстандағы революциялық идеялардың таралуына көмектесті:

- A) үкіметтік емес қозғалыстардың қаза тапқан мүшелері
- B) дінбасылар
- C) жергілікті әкімшіліктің өкілдері
- D) хзияткерлер
- E) зерттеу экспедициясының қатысушылары

6. 1905–1907 жылдардағы Қазақстанда революциялық көтерілістердің басталу себебі:

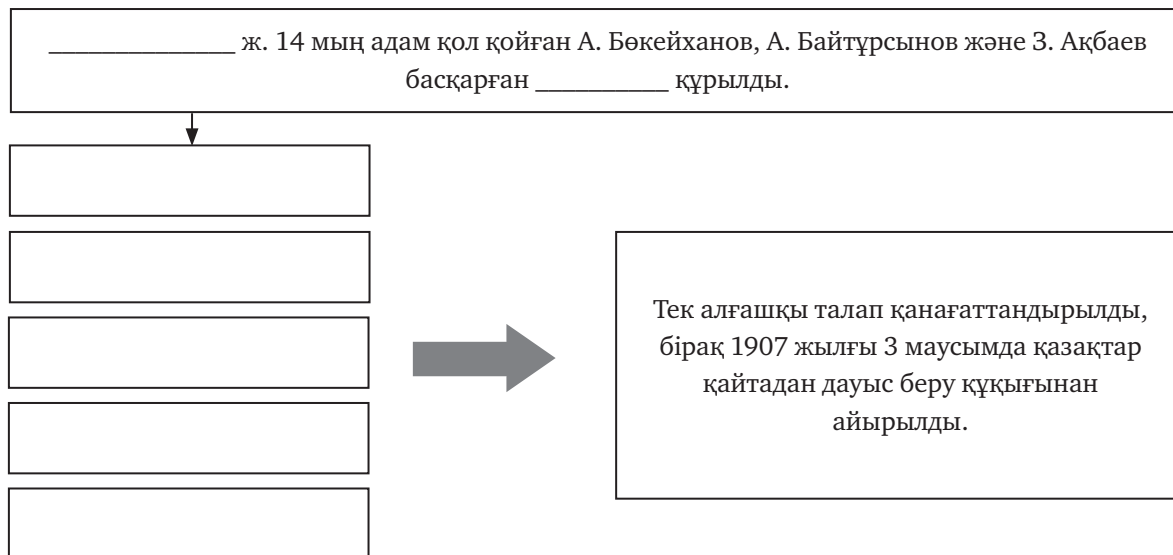
- A) Марксисттік топтарды құру
- B) «Искра» газетінің таратылуы
- C) «Қанды жексенбі»
- D) Орынбор–Ташкент тас жолының құрылысы
- E) 17 қазандағы Корольдік манифест



7. 1905 жылдың қазанында Батыс Қазақстан облысының бас әкімшілік-саяси орталығында жаппай саяси ереуіл өтті:
- A) Орынборда
 - B) Верныйда
 - C) Көкшетауда
 - D) Оралда
 - E) Семейде
8. 1905 жылғы 21 қарашада қай қалалық гарнизонның сарбаздары патша билігіне қарсы наразылық білдірді:
- A) Верный
 - B) Әулие-ата
 - C) Жаркент
 - D) Орал
 - E) Өскемен
9. Бірінші орыс революциясының жылдарында қазақ және орыс жұмысшыларының ең үлкен халықаралық әрекеті:
- A) Успен шахтасындағы ереуіл
 - B) Омбыдағы саяси демонстрация
 - C) Семейдегі шабуыл
 - D) Өскемендегі жұмысшылар раллиі
 - E) Орынборда жаппай саяси ереуіл
10. 1905 жылы Успен шахтасында құрылған алғашқы жұмысшы ұйым:
- A) Кеншілер шахтерлерінің одағы
 - B) «Бірлік» одағы
 - C) «Ресей-Қырғызстан жұмыскерлерінің кәсіподағы»
 - D) Әлеуметтік-демократиялық ұйым
 - E) Өнеркәсіпшілердің кәсіподағы
11. 1905 жылғы 17 қазандағы патшаның «Манифестін» қазақ ұлттық-демократиялық интеллигенциясы:
- A) халық арасында алға бастады
 - B) сынға ұшыратты
 - C) Корольдік «мейірімділік» ретінде қабылдамады
 - D) Қолдады
 - E) сенімсіздікпен қарсы алды
12. Қарқаралыдағы үкіметке қарсы акция ұйымдастырушыларының бірі кім болды?
- A) Ә. Бөкейханов
 - B) А. Байтұрсынов
 - C) Ж. Аймауытов
 - D) М. Дулатов
 - E) С. Мендешев

13. Қазақстандағы царизмнің отаршылдық саясатын, қазақ халқының ұлттық сәйкестілігін жандандыруда қандай баспасөз маңызды рөл атқарды?
- A) Айгап
 B) «Қазақ»
 C) «Ұшқын»
 D) «Түркістан уалаяттары»
 E) «Дала уалаяттары»

Жаттығу тапсырмасы



14. Бірінші дүниежүзілік соғыс кезіндегі соғыс әрекеттерінің салдарының көрінісі:
- A) салықтарды жою
 B) үй алымының азаюы
 C) үй алымын көбейді
 D) банктердің жабылуы
 E) несие беру басталды
15. Бірінші дүниежүзілік соғыстың кезінде еңбектің болмауы салдарынан мемлекеттік және жеке жұмыстарға тартылды:
- A) майданнан шақырылған жауынгерлер
 B) зияткерлер
 C) мектептің және медресенің оқушылары
 D) Австро-Венгрия және Неміс соғысынан қалған тұтқындар
 E) лауазымды тұлғалар
16. Бірінші дүниежүзілік соғыс кезіндегі соғыс әрекеттерінің салдарының көрінісі:
- A) салықтарды жою
 B) үй алымының азаюы
 C) үй алымын көбейді
 D) банктердің жабылуы
 E) несие беру басталды

Жаттығу тапсырмасы

Контур картасында 1916 жылғы Қазақ ұлт-азаттық көтерілістің негізгі мәселелерін белгілеп, схемадағы бланкілерді толтырыңыз.

облысы
(Арал теңізінен Теңгіз өзеңіне дей.):

Басшылар:

Оқиғалар:

облысы
(Чу өзеңінен Зайсан көліне дей.):

Басшылар:

Оқиғалар:

17. 1916 жылғы көтерілістің себебі:
- А) маңызды билеушінің өлтірілуі
 - Б) колониялық саясат
 - С) либералдық демократиялық интеллигенцияның өтініштері
 - Д) шетелдіктерді «реквизициялау туралы» қаулы
 - Е) жерді сатып алу
18. 1916 жылғы 23 тамызда қазақ қоғамының аристократтық элитасын әскерге шақырудан босату туралы құпия бұйрыққа қол қойылды:
- А) Хлынновскийдің көмекшісі
 - Б) император Николай II
 - С) әскери губернатор М. Фолбоум
 - Д) губернатор Генерал Куропанкин
 - Е) Есаул Бақуревич

19. 1916 жылғы ұлт-азаттық көтеріліс аумақты қамтыды:

- A) Ақмола облысы
- B) Жетісу және Торғай облысы
- C) Жалпы Қазақстан
- D) Семей облысы
- E) Торғай облысы

20. Торғай көтеріліс орталығының көтерілісшілері өздерінің сардарбегі етіп таңдады:

- A) Қошымбай Кеики
- B) Алиби Жангелдин
- C) Амангелді Иманов
- D) Ұзақ Саурықов
- E) Абдугафар Жанбосынов

Мағынасы	→	1. 2. 3.
1916 ж. көтеріліс басылды		
Салдары	→	1. 2. 3.

4. БӨЛІМ. КЕҢЕСТЕР ДӘУІРІНДЕГІ ҚАЗАҚСТАН

1917 жылғы революция және Азаматтық соғыс

1. Самодержавие қай кезде жойылды?
- A) 1917 жылы 20 ақпан
 - B) 1917 жылы 22 ақпан
 - C) 1917 жылы 24 ақпан
 - D) 1917 жылы 25 ақпан
 - E) 1917 жылы 27 ақпан
2. Ресейдегі 1917 жылғы ақпандағы көтерілістің сипаты қандай?
- A) Социалистік
 - B) Буржуазиялық
 - C) Демократиялық
 - D) Буржуазия-демократиялық
 - E) Либералды-демократиялық
3. Ақпан көтерілісінің басты мәні қандай?
- A) Тартып алынған жерлерді қазақтарға қайтару
 - B) Республикадан қоныс аударған қазақтардың оралуы
 - C) Экономикалық жоспарлауға көшу
 - D) Оппозициялық күштердің қызметін күшейту
 - E) Патша жасаған геноцид саясатын тоқтату



4. Уақытша үкімет қандай әлеуметтік топты қорғалды?
- A) солдаттарды
 - B) шаруаларды
 - C) жұмысшыларды
 - D) Буржуазияны
 - E) ру басыларын

5. Қазақстандағы Уақытша үкіметтің комиссарларын атаңыз?
- A) Дулатов, Байтұрсынов
 B) Бөкейханов, Тынышпаев
 C) Жангелдин, Бокин
 D) Сейфуллин, Мендешов
 E) Шоқай, Рысқұлов
6. Қос өкімет кезеңінде үкімет құрамы қандай болды?
- A) Пролетариат диктатурасы және уақытша үкімет
 B) Пролетариат диктатурасы және монархиялық үкімет
 C) Уақытша үкімет пен монархиялық үкімет
 D) Уақытша үкімет пен жұмысшылар, сарбаздар мен шаруалар депутаттарының кеңестері
 E) Кеңестер мен монархиялық үкімет
7. Уақытша үкімет 1917 жылғы 7 қыркүйекте қандай қаулы қабылдады?
- A) Қазақтарға зорлық-зомбылық көрсеткен ресейліктерге рақымшылық туралы
 B) 1916 жылғы патшаның Жарлығымен жұмылдырылған ерлердің үйіне оралуы туралы
 C) Уақытша үкімет пен монархиялық үкімет туралы
 D) Ресейдің барлық халықтарының дінінің, тілінің және мәдениетінің еркіндігі туралы
 E) Саяси партиялар мен ұйымдарды құру еркіндігі туралы
8. 1917 жылдың жазында Кеңестердің жергілікті органдарында эсерлер партиясының табыстылығына не себеп болды?
- A) Мұсылман партияларының одағын қалыптастыру
 B) Отаршылдық патшалық саясатын айыптау
 C) Одақтағы ұлттық көпшілік
 D) Қарулы күреске шақыру
 E) Ұлттық мемлекетті құруға шақыру
9. Бүкілқазақстандық конгресс қайда және қашан өтті?
- A) 1917 жылғы 20–25 наурызда Семей қаласында
 B) 1917 жылғы 21–26 шілдеде Орынбор қаласында
 C) 1917 жылғы 1–6 тамызда Орал қаласында
 D) 1917 жылғы 19 қарашада Торғай қаласында
 E) 1917 жылғы 5–13 маусымда Верный қаласында

Партия	«Алаш»	«Үш Жүз»
Лидер		
Әлеуметтік негіз		
Ел дамуының жолы		

10. 1917 жылғы қарашада Қазақстанда қалыптасқан қандай партия большевиктерді жүрісін қолдады?
- A) «Алаш»
 - B) «Мұсылмандар одағы»
 - C) «Үш Жүз»
 - D) Кадеттер
 - E) Эсерлер
11. «Үш Жүз» партиясының лидеры кім?
- A) С. Сейфуллин
 - B) Қ. Тоғысов
 - C) Т. Рысқұлов
 - D) М. Шоқай
 - E) Ә. Бөкейханов
12. Кімнің бастамасы бойынша 1917 жылдың жазында Қазақстан кәсіпорындарының көпшілігінде 8 сағаттық жұмыс күні болды.
- A) «Алаш» партиясы
 - B) Эсерлер партиясы
 - C) Жұмысшы депутаттар кеңесі
 - D) «Үш Жүз» партиясы
 - E) Әлеуметтік демократиялық қозғалыс
13. Алаш қозғалысы қандай оқиғалардан кейін өз қызметін бастады?
- A) Ақпан көтерілісінен кейін
 - B) 1916 жылғы көтеріліс кезінде
 - C) Октябрь революциясынан кейін
 - D) Қазақ КСР-нің қалыптасқанынан кейін
 - E) 1916 жылғы көтеріліс басталғаннан кейін
14. «Алаш партиясы» бағдарламасы қандай экономикалық даму жолын қарастырды?
- A) аграрлық
 - B) өнеркәсіптік
 - C) социалистік
 - D) капиталистік
 - E) аграрлық-өнеркәсіптік

Алаш-Орда

→

→

→

15. Алаш-Ордад қазақ аймақтарының автономиясы қашан жарияланды?

- A) 1916 жылы 5–13 желтоқсан
- B) 1917 жылы 5–13 желтоқсан
- C) 1918 жылы 5–13 желтоқсан
- D) 1919 жылы 5–13 желтоқсан
- E) 1920 жылы 5–13 желтоқсан

16. Алаш-Орда қашан жойылды?

- A) 1920 жылы 9 наурыз
- B) 1921 жылы 9 наурыз
- C) 1922 жылы 9 наурыз
- D) 1919 жылы 9 наурыз
- E) 1918 жылы 9 наурыз

Азаматтық соғыс: себептер

1	
2	
3	

Азаматтық соғыс және шетелдік басқыншылық кезінде Қазақстан			
Қазақстандағы азаматтық соғыс ерекшеліктері	Қазақстандағы азаматтық соғыс зардаптары	Қазақстандағы майдандар	Қазақстандағы партизандардың қозғалысы

Азаматтық соғыс: қорытынды

1

2

3

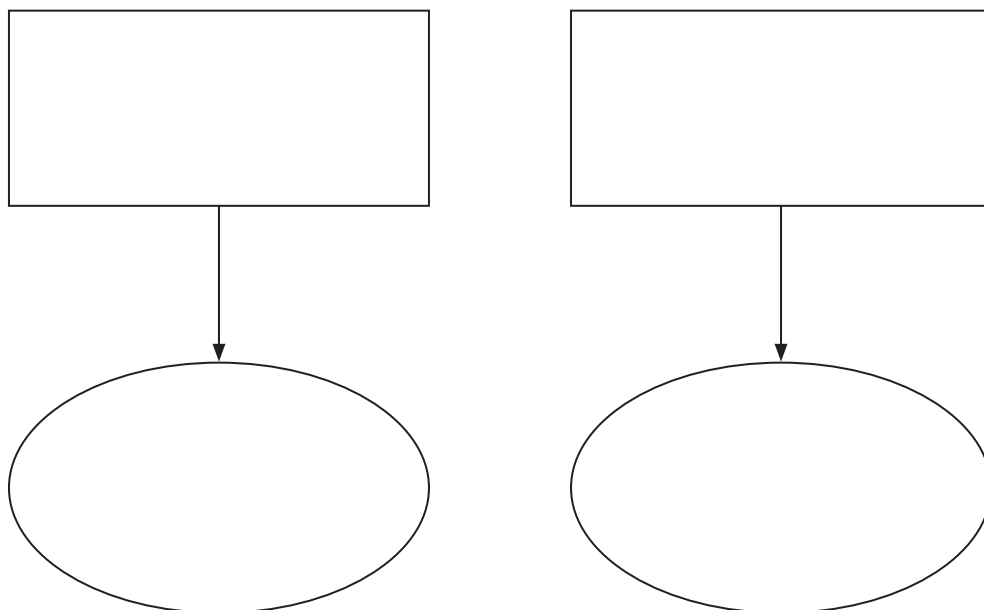
17. Бүкілресейлік Орталық атқарушы комитетінің «Міндетті әскери қызметтің негізінде қызметкерлерді жұмылдыру туралы» декреті қашан қабылданды?
- A) 1920 жылы 17 мамыр
 - B) 1918 жылы 29 мамыр
 - C) 1919 жылы 1 қаңтар
 - D) 1919 жылы 9 мамыр
 - E) 1918 жылғы 9 наурыз
18. Дала өңірінің әскери бөлімдерін қалыптастыруға кім қатысқан?
- A) А. Байтұрсынов
 - B) С. Пестковский
 - C) А. Жангелдин
 - D) Д. Фурманов
 - E) Б. Қаратаев

Қазақ АКСР аумағын қалыптастыру және 1920 жылдардағы ашаршылық

1. Революциялық комитеттің жарлығымен Қазақстандағы ең жоғары әскери-азаматтық билік ретінде:
- A) Қорғаныс Кеңесі
 - B) Халық комиссарлары кеңесі
 - C) Чака
 - D) ОСК
 - E) Казревком
2. Қырғыз (қазақ) аймағын басқару жөніндегі революциялық комитеттің В.Ленин туралы жарлығы:
- A) 1919 жылғы 10 шілде
 - B) 1919 жылғы 10 маусымдағы
 - C) 1918 жылғы 10 маусым
 - D) 1918 жылғы 10 шілде
 - E) 1919 жылғы 10 наурыз
3. Қазақ АССР-нің қалыптасуы туралы жариялаған Кеңестердің құрылтай съезі 1920 жылғы 4 қазанда өтті:
- A) Семейде
 - B) Уфада
 - C) Алматыда
 - D) Орынборда
 - E) Қызылордада
4. Қай құжат Қазақ АКСР-нің қалыптасуын растады:
- A) Қазақ АССР-нің Конституциясы
 - B) Қазақ Автономиялық Кеңес Социалистік Республикасының жарлығы
 - C) Қазақ автономиялық социалистік республикасының жұмысшыларының құқығы конвенциясы
 - D) Қазақ автономиялық социалистік республикасының жұмыскерлерінің құқықтарының декларациясы
 - E) Қазақ автономиялық социалистік республикасы туралы заң
5. ҚазССР-нің алғашқы үкіметінде В. Радус-Зенкович лауазымы:
- A) ОСК төрағасы
 - B) КҚК төрағасы
 - C) Ішкі істер комиссары
 - D) Қаржы комиссары
 - E) Депутат. Орталық сайлау комиссиясының төрағасы

Жаттығу тапсырмасы

Қазақ АССР құру кезінде қалыптасқан жоғары билік органдарын, сондай-ақ бірінші төрағалардың аттарын көрсетіңіз.

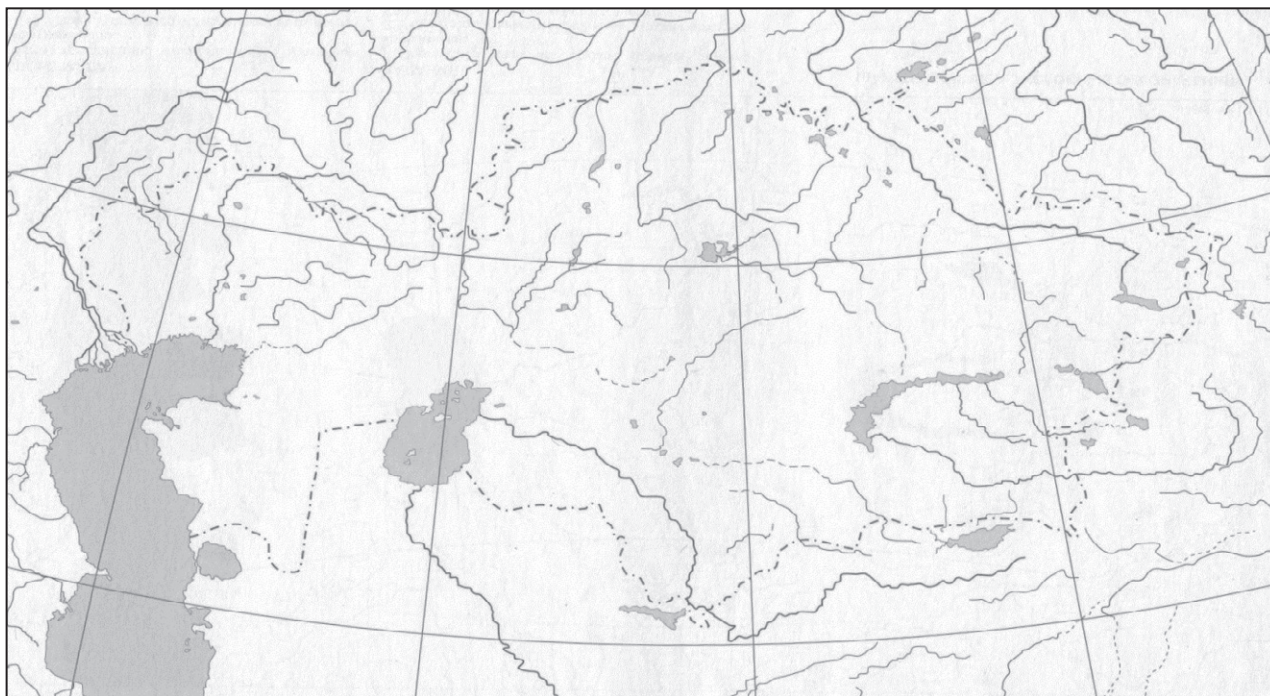


6. 1924 жылы Қазақ АССР-ның астанасы болған қала:
- A) Қызылорда
 - B) Орынбор
 - C) Астана
 - D) Ақмола
 - E) Алматы
7. В.И. Ленин, республикалардың ұлттық ерекшеліктерін ескере отырып, дау тудырған мәселелерді осының пайдасына шешу керектігін айтты:
- A) кәсіподақ орталықтарына
 - B) құрылып жатқан республикаларға
 - C) даулы аумақта тұратын этникалық көпшіліктерге
 - D) пролетариатқа
 - E) РСФСР-ға
8. 1924 жылы ұлттық-мемлекеттік межелеу кезеңінде Қазақ АССР-на келесі облыстар кірді:
- A) Семей және Ақмола
 - B) Транскаспий және Торғай
 - C) Маңғышлақ ауданы мен Бөкей ордасы
 - D) Семей және Жетісу
 - E) Ақмола және Орал
9. ҚазССР-да қазақ жерін біріктіру нәтижесінде 1925 жылға қарай республика аумағы болды:
- A) 2,7 млн. км²
 - B) 2,5 миллион км²
 - C) 3,1 млн. км²
 - D) 2,9 млн. км²
 - E) 2,8 млн. км²

Жаттығу тапсырмасы

Картадан белгілеңіз:

- Қырғыз (Қазақ) АССР шекарасы
- республиканың 1920 жылдан 1929 жылға дейінгі астаналары.
- 1920 жылдары аштықтан зардап шеккен аудандар



- 10.** 1921–22 жылдардағы ашаршылықтың нәтижесінде демографиялық жағдай әсіресе қиындады. оның ішінде:
- A) ауыл шаруашылығы алқаптары
 - B) оңтүстік аудандар
 - C) ірі өнеркәсіптік орталықтар
 - D) көшпелі және жартылай көшпелі аудандар
 - E) Орал маңы
- 11.** Егіндік губернияларда азық-түлік бөлімшелерінен толығымен тәркіленді:
- A) ет өнімдері
 - B) ауылшаруашылық өнімдері
 - C) мал қалдықтары
 - D) мал басы
 - E) жоғарыда аталғандардың барлығы
- 12.** Азық-түлік салымын азық-түлік салығымен ауыстыру туралы шешім қабылданды:
- A) РСР X съезі
 - B) РСР (В) IX Конгресі
 - C) РЦП-ның XII съезі
 - D) КОКП IX конгресі
 - E) КПСС-ның X Съезі

13. 1921 жылғы 14 маусымдағы «Табиғи ет салығы туралы» жарлығы:
- A) ҚазАСС-тың барлық тұрғындарын ет салығынан босатты
 - С) ауыл шаруашылығының тұрғындарын ет салығынан босатты
 - С) көшпенді және жартылай көшпелі халыққа ет салығы бойынша салық салды
 - D) көшпелі және жартылай көшпелі халықты ет салығынан босатты
 - E) аштық аудандарында аз зардап шеккен тұрғындарға қосымша ет салығын енгізді
14. XX ғасырдың 20-шы жылдарында кеңес өкіметі шаруа қожалықтарына мынаны сатып алу үшін ақша берді:
- A) азық-түлік өнімдері
 - B) астық
 - С) ірі қара мал
 - D) жер
 - E) ауылшаруашылық техникасы
15. 1921–1922 жылдардағы ашаршылық нәтижесінде, Республиканың көшпелі және жартылай көшпелі аймақтарында мына жағдай өте күрделі болды:
- A) экономикалық
 - B) саясат
 - С) демографиялық
 - D) әлеуметтік
 - E) мәдениет

Қазақстанның 1920–1930 жылдардағы әлеуметтік-экономикалық дамуы: «Әскери коммунизмі», ЖЭС, ұжымдастыру, индустрияландыру

«Әскери коммунизм» —

→	
→	
→	
→	

Қазақстандағы «әскеркоммунизмінің» саясатының мақсаттарының бірі Қызыл армияны ауыл шаруашылығы және тоқыма өнімдерімен қамтамасыз ету болды.

1. Азаматтық соғыс жылдарында азық-түлік салымы қашан еңгізілді?

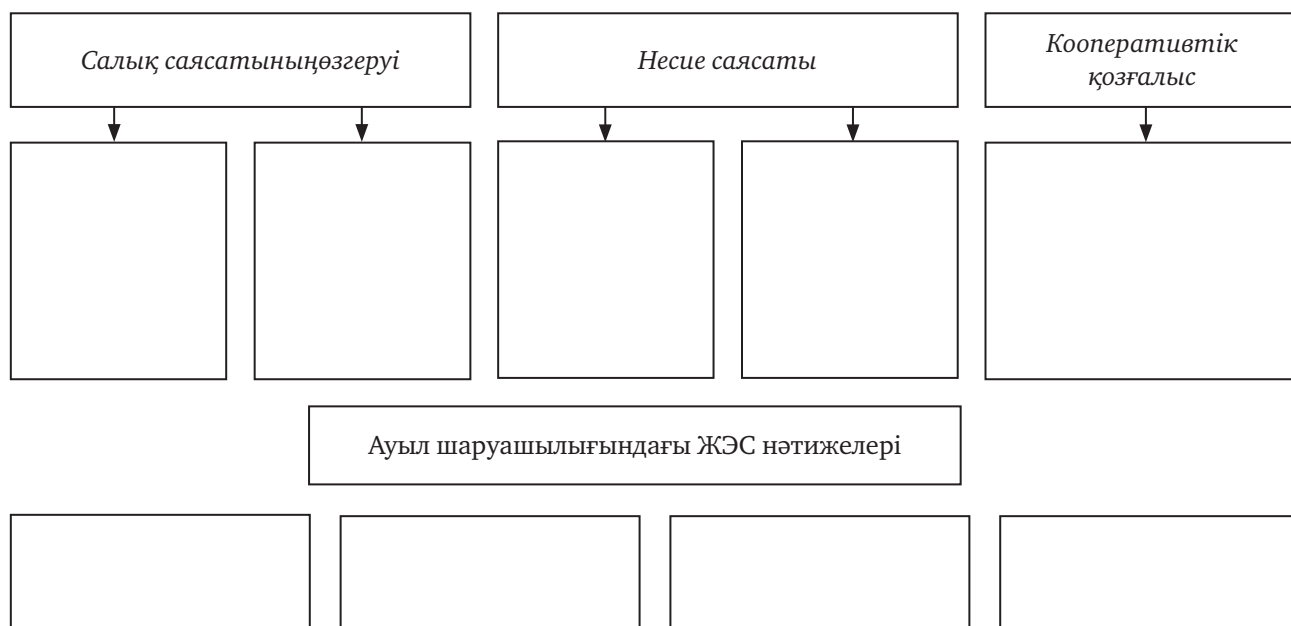
- A) 1918 жылғы сәуір
- B) 1918 жылғы мамыр
- C) 1918 жылғы қараша
- D) 1919 жылғы қаңтар
- E) 1919 жылғы наурыз

ЖЭС —

2. Жаңа экономикалық саясат қандай мүмкіндік берді?

- A) Жерді жалдау және жалға беру рұқсаты берілді
- B) жалдамалы еңбек қолданылды
- C) ынтымақтастық дамыды
- D) азық-түлік салығы еңгізілді
- E) жоғарыда аталғандардың барлығы

Ауыл шаруашылығы



3. 1924 жылғы 1 қаңтардың үкіметтің шешімі бойынша шаруалардың ауыл шаруашылық салығы қандай нысанда алынады?
- A) өз болмысы мен ақша
 B) тек ақша
 C) тек мал
 D) тек астық
 E) тек жылқы
4. ЖЭС-тың жылдары жиналған салық қайда жұмсалды?
- A) қорғанықа
 B) білім беруді дамытуға
 C) ауыл шаруашылығын қолдауға
 D) ірі индустрияны дамытуға
 E) жоғарыда аталғандардың барлығы
5. ЖЭС-ке көшу кезінде мал шаруашылығы жағдайы дағдарыстан шықты. 1925 жылы 1922 жылмен салыстырғанда мал саны қанша есе өсті?
- A) 5 есе
 B) 3 есе
 C) 2,5 есе
 D) 2 есе
 E) 4 есе
6. ЖЭС жылдарында ауыл шаруашылығын жетілдіру шараларын іске асыру нәтижесінде республикада 1928 жылы егіс алқабы 1913 ж. деңгейіне жетті, атап айтқанда:
- A) 2 млн. га.
 B) 2,5 млн. га.
 C) 3 миллион га.
 D) 4,4 млн. га.
 E) 5 миллион га.



7. 1939 жылы еліміздің өндірістік қуатын кеңейтуге арналған курс өткізілді. Қазақстанға қандай орын берілді?
- A) түсті металдарды өндіру орталығына айналдыру
 B) көмір өндіру ауданына айналдыру
 C) мұнай өндіру орталығына айналдыру
 D) ауыл шаруашылығын дамыту
 E) жоғарыда аталғандардың барлығы
8. Индустрияландырудың өте жоғары қарқынын қамтамасыз етуге бағытталған шаралар:
- A) репрессивтік шаралардан бас тарту
 B) экономиканың барлық аспектілерін ұлттандыру
 C) жалақыны өсіру
 D) өмір сүру жағдайларын жақсарту
 E) кәсіпорындардың бір бөлігін жеке қолға беру
9. Қазақстанның индустрияландыруының қиындықтары қандай болды?
- A) биліктегілердің командалық-бюрократиялық әдістері
 B) халықтың билігін жеке диктатуралық билікпен ауыстыру
 C) ЖЭС-тың бұрмалануы
 D) аймақтың экономикалық және мәдени тұрғыдан артта қалуы
 E) жоғарыда аталғандардың барлығы
10. Индустрияландыру жылдары республикада дамыған өнеркәсіп:
- A) машина жасау
 B) химиялық өндіру
 C) энергетика
 D) азық-түлік және жеңіл өнеркәсіп
 E) металлургия

11. Елді индустрияландырудың бағасы қандай:
- A) лагерьлерді тігілген сыммен қоршау
 - B) халықтардың дәстүрлерін бұзу
 - C) шаруалардың кедейлігі мен аштығы
 - D) Қазақстанды Ресейдің шикізат көзіне айналуы
 - E) жоғарыда аталғандардың барлығы

Жаттығу тапсырмасы

Индустрияландыру жылдары Қазақстанда «екінші Баку» деп аталатын жаңа мұнай базасы құрылды — _____.

С. Садвокасовтың сөзін растайтын Қазақстандағы индустрияландырудың нәтижелері: «Қазақстан колониясы болды және болып қалды»: _____.

Қазақстандағы Стаханов қозғалысының ізбасары — _____.

Республиканың түсті өнеркәсіп саласының озаттарының алғашқы слеті 1935 жылы _____ қаласында өтті.

12. Ұжымдастыру жылдардың ішінде Қазақстанның мал жайылымдарында колхоздық құрылыстың негізгі нысаны:
- A) артель
 - B) коммуна
 - C) фактория
 - D) бірлескен өңдеу және шөп шабу қауымдастығы
 - E) жоғарыда аталғандардың барлығы

Қазақстандағы дәнді дақылдардың егіс алқаптарының негізгі нысандары _____.

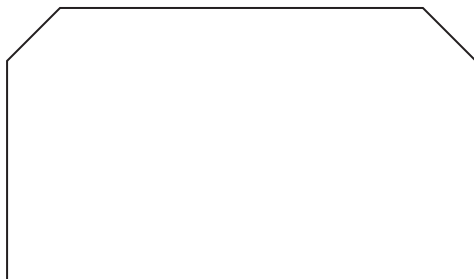
13. Қазақстан аумағында ауыл шаруашылығын ұжымдастыру барысында қай жылы алғашқы машина-трактор станциялары (МТС) құрылды?
- A) 1925 жылы
 - B) 1927 жылы
 - C) 1928 жылы
 - D) 1929 жж
 - E) 1930 жылы

14. ЖЭС кезеңінде мал шаруашылығында келесідей өзгерістер болды:
- A) Барлық малдың көбеюі
 - B) Жылқы өсіру ғана іске асты
 - C) Мал азайды
 - D) Тек қой шаруашылығы дамыды
 - E) Малшылардың жұмыс жағдайы өзгерді

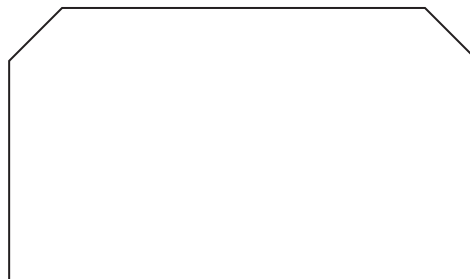
15. Ауыл шаруашылығын ұжымдастыру барысында кооперативтік қозғалыстың қандай принципі бұзылды?

- A) еріктілік
- B) тәуелсіздік
- C) материалдық қызығушылық
- D) шаруалардың ынтымақтастықтың ең жоғары түріне кезеңдік өтуі
- E) жоғарыда аталғандардың барлығы

Ұжымдастырудың
жағымды жақтары



Ұжымдастырудың
жағымсыз жақтары



Жаттығу тапсырмасы

Ұжымдастыру жылдарында пайда болған мын ұран кімдікі?

«Асыра сілтеулікке жол бермеңіз — айыр тұяқтыларды тастамаңыз!» _____.

1933 жылдың наурызында Сталинге ұжымдастыру нәтижесінде орын алған апаттың ауқымы туралы жазған белгілі мемлекеттік қайраткер — _____.

Қазақстанның 1920–1930 жылдардағы әлеуметтік-саяси өмірі

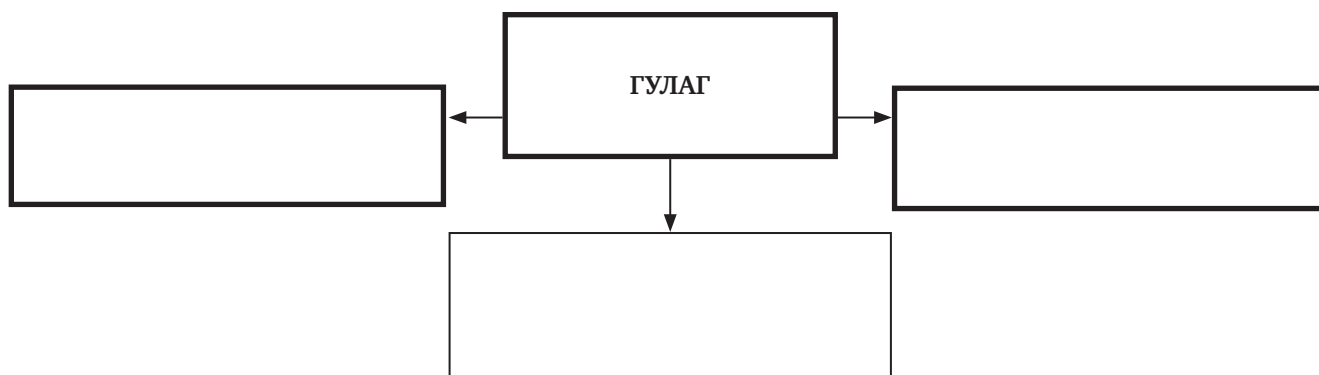
Кестені толтырыңыз:

Қазақстанда тоталитаризмнің пайда болуы		
Экономикада	Саясатта	Әлеуметтік өмірде

1. 30 ғасырдың соңына қарай жеке басқа табыну идеологиясы мен тәжірибесінің көрінісі саясатта қандай болды?
- A) өзекті мәселелерді шешуге командалық-бюрократиялық көзқараста
 - B) халықтың ұлттық идентификациясын басуда
 - C) жұмысшылар мен шаруалардың мүліктен бас тартуы және оларды наемникалық пролетарларға айналдыруда
 - D) партиямен бірлестікте
 - E) одақтық республикалар алдында көрінетін ұлттық мемлекеттілікті құруда
2. И. В. Сталиннің «социализм жолында» дамыған кездегі класстық күрестің қарқындылығы туралы «теориясы» үлес қосты:
- A) жазалаушы органдардың функцияларын кеңейтуге
 - B) Кеңестердің рөлін мемлекеттік органдар ретінде шектеуге
 - C) жеке құқықтарды бұзуға
 - D) репрессиялық шараларға
 - E) жоғарыда аталғандардың бәрі шындық
3. Одақ құрамындағы республикалар айырылған:
- A) Заң шығару бастамасынан
 - B) ұлттық байлыққа иелік ету, пайдалану және билік ету құқығынан
 - C) Мемлекеттік және қоғамдық істерді басқаруға қатысу құқығынан
 - D) өзанықтама құқығынан
 - E) Барлық жауаптар дұрыс

4. 1930 жылдары ұлттық мәселеде жеке басқа табынушылық идеологиясы мына саясатты іске асырды:
- A) Теңдік және бауырластық
 - B) геноцид (ұлттық, этникалық, нәсілдік немесе діни топтардың жойылуы)
 - C) этносаралық келісім
 - D) этноссиялық (этникалық немесе ұлттық ерекшеліктерді бұзу, халықтың өзін-өзі танудан шектеу)
 - E) ұлттық азаптау

Қазақстандағы ең үлкен концентрациялық лагерлерді көрсететін схеманы толтырыңыз:



5. Орталық Атқару комитеті мен КСРО Халық Комиссарларының Кеңесі «қас жәбірленушілерді отанға» және «халықтың жауларына» оқшаулау үшін түзету еңбек лагерін құру туралы шешім қабылдады?
- A) 1929 жылғы 6 қарашада
 - B) 1919 жылғы 8 тамызда
 - C) 1930 жылғы 13 қазанда
 - D) 1926 жылғы 6 қарашада
 - E) 1938 жылғы 1 шілдеде
6. Қазақстандағы ең үлкен еңбек-түзету лагері?
- A) Алыс
 - B) Құмды
 - C) Қарлаг
 - D) Кеңгір
 - E) Камышлаг
7. «Отанға сатқындық жасайтын» әйелдерге арналған лагерь:
- A) Қарлаг
 - B) Кеңгір
 - C) Алжир
 - D) Степлаг
 - E) Өріс

Кестені толтырыңыз:

Қазақстандағы жаппай қуғын-сүргін	
Себептер	
Салдар	
Есімнамалар	

8. Қазақ Совет әдебиетінің негізін қалаушылардың бірі, 1930 жылы 4 сәуірде қайтыс болған кім?
- A) А. Байтұрсынов
 - B) М. Дулатов
 - C) Ж. Аймауытов
 - D) С. Сейфуллин
 - E) Б. Майлин
9. Мәскеуде өткен «индустриялық партияның» сынағы аяқталғаннан кейін 1928 жылы Қызылордада кімнің «қаскөйлігі» ашылды:
- A) «қызыл киіз үйдің» құрылысшылары
 - B) «қызыл зауыттың» құрылысшылары
 - C) «қызыл капиталдың» құрылысшылары
 - D) «жарқын жолдың» құрылысшылары;
 - E) «жарқын болашақ» құрылысшылары

10. Қиыр Шығыс кәрістерін Қазақстанға қай жылы қоныс аудартты?
- A) 1938 жылғы қараша
 - B) 1933 жылғы қазан
 - C) 1932 жылғы наурыз
 - D) 1936 жылғы қараша
 - E) 1937 жылғы сәуір
11. 1930 жылы сәуір айында өлім жазасына кесілген, бірақ кейін жазасы 10 жыл түрмеде отырумен ауысқан, сонында 1935 жылы Соловец лагерінде қайтыс болған қоғам қайраткері?
- A) Ж. Аймауытов
 - B) М. Дулатов
 - C) А. Байтұрсынов
 - D) А. Бөкейханов
 - E) І. Жансүгіров
12. 1930 жылы интеллигенция тобы репрессияға ұшырады, оның ішінде?
- A) М. Жұмабаев және Ж. Аймауытов
 - B) Қ. Жұбанов пен С. Асфендияров
 - C) Т. Рысқұлов пен Д. Сәдуақасов
 - D) М. Тынышпаев және Х. Досмұхамедов
 - E) У. А. Исаев пен У. Жандосов
13. Күрділер, түріктер, азербайжандықтар, ирандықтар Қазақстанға жіберілді:
- A) совхоздар жерінен депортациялауға байланысты
 - B) шекара сызығын тазалауға байланысты
 - C) көмір және металлургия өнеркәсібін дамыту үшін
 - D) ең арзан еңбек күші ретінде
 - E) шетелдік барлаушы мен сатқындар агенті ретінде
14. Қазақ лингвистикасының негізін қалаушы, екі мәрте репрессияға ұшыраған ғалым?
- A) А. Байтұрсынов
 - B) Ж. Аймауытов
 - C) М. Дулатов
 - D) Ж. Жұбанов
 - E) С. Сейфуллин
15. 1930 жылдары қуғындалған қазақ тарих мектебінің негізін қалаушы?
- A) Н. Нұрмақов
 - B) С. Асфендияров
 - C) М. Төлепов
 - D) Д. Бекмаханов
 - E) М. Тынышпаев

Ұлы Отан соғысы жылдарындағы Қазақстан

Жаттықтыру тапсырма

Екінші дүниежүзілік соғыс — _____.

Ұлы Отан соғысы — _____.

Уақыт	Оқиға	Қазақстан батырлары
<i>Стратегиялық қорғаныс</i>		
22.06.1941	Германияның КСРО-ға басып кіруі, _____ бекінісінің қорғанысы	— А. Наганов, В. Фурсов, К. Турдыев, Ш. Чультуров (_____); — _____ (А. Маслова экипажының құрамында жау танктерінің шоғырланған жеріне отқа оранған ұшағын бағыттады)
24.06.1941	Эвакуация ұйымдастыру туралы Кеңес	—
30.06.1941	(МҚК) _____ _____ құрылды	—
08.09.1941	Ленинград блокадасы басталды	— С. Баймағамбетов (Матросов ерлігін қайталады _____); — Д. Шыныбеков (48 атқыштар дивизиясының снайпері)
30.09.1941– 20.04.1942	Москва үшін шайқас	— _____-ші атқыштар дивизиясы _____ қолбасшылығымен (соның ішінде М. Ғабдуллин, Т. Тохтаров); — Б. Момышұлы ботальоны.

17.07.1942– 02.02.1943	_____ шайқас	— 29-шы және 38-ші Алматы атқыштар дивизиясы; — _____ (Павловтар үйі горнизонында); — Танк колоннасы «Қазақстан комсомолы»; — Н. Абдіров (_____); — _____ (қолына граната алып, танк астына ұмтылды); — Т. С. Позолотин (17-ші гвардиялық полк)
05.07– 23.08.1943	Курск шайқасы	—
осень 1943	_____ үшін шайқас	— _____ (Кеңестер Одағының ең жасы кіші Батыры); — К. Аухадиев (жаудың танктері шабуылын тоқтатты)

Уақыт	Оқиға	Қазақстан батырлары
<i>КСРО және Европа мемлекеттері территориясын жаудан азат ету</i>		
23.06– 29.09.1944	«Багратион» операциясы	—
12.01– 03.02.1945	Висла-Одер операциясы	—
16.04– 02.05.1945	Берлин үшін шайқас	— танк колоннасы «_____»; — С. Нұрмағамбетов (батальон командирі) — Р. Қошқарбаев және Г. Булатов (_____).

1. 1940 жылы желтоқсанда қабылданған фашистердің «Барбаросса» операциясының мәні неде?

- A) КСРО-дан Белоруссия және Украина территорияларын бөліп алу
- B) Қазақстан территориясын Үшінші Рейх құрамына қосу
- C) КСРО-ны жою нәтижесінде Шығыста «өмір сүру кеңістігін» қалыптастыру
- D) Жалғыз шекаралық шайқаста кеңестер әскерін жою
- E) Каспий және Кавказ төңірегіндегі мұнай аймағына жол ашу

2. Фашистердің жоспары бойынша Қазақстан отар аймақтар құрамына енуі керек:

- A) Үлкен Түркістан
- B) Тұран
- C) Кавказ
- D) Қазақстан-Азия
- E) Идель-Урал

Жаттығу тапсырма

Ұлы Отан соғысы жылдарында _____ адам әскер құрамына кіруі керек еді.

Командирлер құрамын дайындау үлкен қарқынмен жүзеге асты: Ұлы Отан соғысы жылдарында Қазақстанға эвакуациямен келген 27 әскери оқу орнында, _____ офицерлер дайындалды.

Ұлы Отан соғысы жылдарында қазақстандық партизандар саны 3,5 мыңға жетті. Олар _____

_____ мемлекеттер территорияларындағы қарсылық күштері құрамында болды.

3. Қазақстанға ең жақын майдан?

- A) Московка
- B) Курск
- C) Ленинград
- D) Сталинград
- E) Брянск

4. А. Маслов экипажының мүшесі, «Рессей Батыры» атағын иеленген:
- A) С. Луганский
 - B) Л. Беда
 - C) Т. Бегельдинов
 - D) Б. Бейсекбаев
 - E) Т. Тохтаров
5. Ленинград түбіндегі шайқаста Султан Баймағамбетов батырлықпен қаза тапты:
- A) Жаудың танк шабуылына тойтарыс беру барысында
 - B) Атқыштар дивизиясының командирі ретінде
 - C) Рейхстагқа тігілген туды шешу барысында
 - D) Жау дзотын кеудесімен жапты
 - E) Жау ұшағын таранмен құлатты
6. 1942 жылдың қыркүйегінде «Қазақстан комсомолы» танк колоннасын құру қай қала комсомолдарының ұсынысы:
- A) Павлодар
 - B) Орал
 - C) Шымкент
 - D) Ақтөбе
 - E) Алматы
7. Қазақ жауынгерлері жауға бермеген «Шығыстың он бір батырының биіктігі» мына қалада:
- A) Ленинградта
 - B) Москвада
 - C) Берлинде
 - D) Курскде
 - E) Сталинградта
8. «Павлов үйі» горнизонын қорғаған батырлардың бірі Оңтүстік Қазақстаннан болды. Ол:
- A) Койгелді Аухадиев
 - B) Нүркен Абдіров
 - C) Толыбай Мурзаев
 - D) Қасым Қайсенов
 - E) Әди Шарипов
9. Қарағанды облысының тумасы Нүркен Абдіров асқан батырлық үлгісін танытып, қайтыс болды:
- A) Отқа оранған ұшағын жау танктері шоғырланған жерге қондырды
 - B) Сталинградтағы «Павловтар үйін» қорғау барысында
 - C) Партизан қозғалысының мүшесі ретінде
 - D) Батальонды шабуылға көтеру барысында
 - E) Қолына граната алып, танк астына секірді
10. Берлин қаласын алуға қатысқан танк коллонасының құрамында болған танк:
- A) «Қарағанды пионері»
 - B) «Қазақстан комсомолы»
 - C) «Павлодар университеті»
 - D) «Қазақстан пионері»
 - E) «Киров»

11. Ұлы Отан соғысы жылдарында қанша қазақстандықтар ҰОС Батыры атағын алды:

- A) 200 адам
- B) 400 адам
- C) 300 адам
- D) 600 адам
- E) 500 адам

Жаттықтыру тапсырма

Ұлы Отан соғысы Батыры атағын екі рет алды:





С. Д. Луганский





И. Ф. Павлов

Ұлы Отан соғысы Батыры атағын иеленген қазақ қыздары:





Қарсылық қозғалысының мүшелері — Ұлы Отан соғысы батырлары:



А.С. Егоров



12. Ұлы Отан соғысы жылдарында 102 мың поляктар, 360 мың немістер, 507 мың Солтүстік Кавказ тұрғындары депортация саясаты аясында Қазақстан территориясына қоныс аударды. Нәтижесінде Қазақстанға 1,5 млн адам қоныстанды. Депортация деген не?
- A) Жер аудару
B) Миграция
C) Иммиграция
D) Уақытша жер аудару
E) Репатриация

13. Ұлы Отан соғысы жылдарында Волга маңынан Қазақстанға қоныс аударды:

- A) Поляктар
B) Немістер
C) Кәрістер
D) Қарачайшылықтар
E) Шешендер

28.08.1941 – _____

Жаттықтыру тапсырма



14. Қазақ КСР территориясына өнеркәсіп мекемелерін эвакуациялау қалай жүзеге асты:

- A) Соғыс жылдары барысында
B) Бір ағынмен
C) Екі ағынмен
D) Үш ағынмен
E) Бес ағынмен

15. Батыс облыстардан эвакуацияланған өндіріс орындары қай қалаға көп шоғырланды?

- A) Кзылорда
B) Шымкент
C) Алматы
D) Павлодар
E) Арқалық

Жаттығу тапсырма

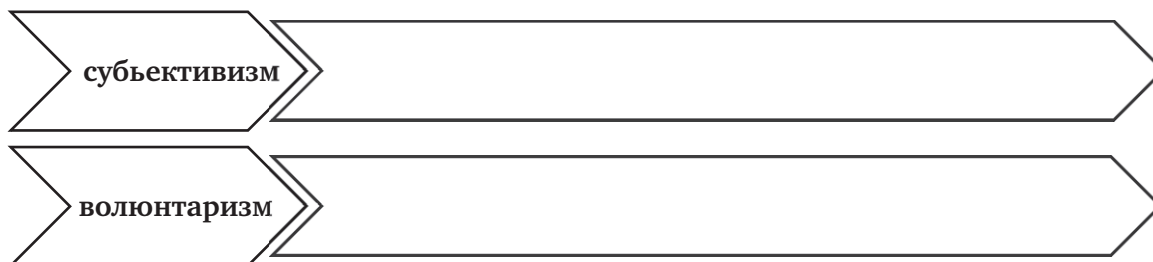
Соғыс жылдары Қазақстан Одақ бойынша ___% мыс, 50% мыс рудасын, 60% марганец рудасын, 65% висмут металын, 70% полиметал рудасын, ___% қорғасын өндірді.

Қазақстанның 1950-1980 жылдардағы әлеуметтік-саяси өмірі

Кестені толтырыңыз:

50-жылдардың екінші жартысында және 60-шы жылдардың басындағы кеңестік қоғамның дамуы.	
Қоғамдағы жаңа үрдістер	
Әміршіл-әкімшіл жүйесінің сақталған ерекшеліктері	

Тұжырымдарды ашыңыз:



1. 1953–1954 жылдардағы талқыланған тақырыптар тізімінде қоғамның назарын аудартқан қателерді табыңыз:
 - A) Социалистік қоғамдағы қайшылықтардың сипаты
 - B) Тарихтағы адам мен халықтың рөлі
 - C) Партиядағы жеке тұлғаға табынуды айыптау
 - D) Теория мен практиканың қатынасы
 - E) Ұжымдық басшылық
2. 1950-ші жылдардың ортасында қоғамның құрылымы қандай принципке негізделген?
 - A) демократиялы
 - B) аумақтық
 - C) әкімшілік
 - D) «Жоғарыдан төмен»
 - E) әкімшілік-аумақтық
3. Н. С. Хрущевтің И. В Сталиннің жеке табынушылықты айыптаған тізіміндегі қатені табыңыз:
 - A) Іс тек бірнеше адамдарға табынушылықты сынға алу мен бұзумен шектелді.
 - B) Тек бірнеше партиялық жетекшілер ғана қалпына келтірілді, мыңдаған адамдар түрмелерде және лагерьлерде азаптауды жалғастырды;
 - C) Тарихтағы қайғылы оқиғалар айтылмады
 - D) Одақтық республикалардың құқықтарын кеңейту тұжырымдамасы әзірленбеген
 - E) Елдің экономикалық қалдырауының себебін талдауға бағытталған әрекеттер тез жүзеге асырылды.

4. Неге 1950 жылдардың ортасында орын алған озық іс-әрекеттердің ешқайсысы нәтиже әкелмеді?
- A) Ғылыми болжау саясатының болмауы
 - B) көптеген басшылардың саяси мәдениетінің төмен деңгейі
 - C) Сталин режимінің төтенше көріністерін жою кеңестік халықтың коммунизмді құруға күш-жігерін жұмсайтындығы туралы елес
 - D) теориялық мәселелерді шешудегі жеңіл тәсілдер
 - E) Жоғарыда аталғандардың барлығы
5. КОКП-тың қандай съезінде Н. С. Хрущев социализмнің толық жеңісі мен «коммунистік қоғамның ауқымды құрылысы» кезеңінің басталуына қатысты сөз сөйледі?
- A) КОКП ІХХ съезінде
 - B) КОКП ХХ съезінде
 - C) КОКП ХХІ съезінде
 - D) КОКП ХХІІ съезінде
 - E) КОКП ХХІV съезінде

Сызбаны толтырыңыз:

Қоғамдық ұйымдар

Кәсіподақ дегеніміз —

Комсомол дегеніміз —

6. Кәсіподақтардың негізгі міндеттерінің бірін атаңыз:
- A) Мәдени қызметтерді басқару
 - B) ұжымдық келіссөздер жүргізу әкімшілігімен қорытынды
 - C) барлық санаторийлер мен демалыс үйлерін басқару
 - D) қызметкерлердің әлеуметтік жағдайын жақсарту
 - E) әлеуметтік сақтандыру мәселелерін шешу
7. 1965 жылдың соңына қарай республиканың комсомолына қанша адам қосылды?
- A) 1 миллион адам
 - B) 2 миллион адам
 - C) 3 миллион адам
 - D) 4 миллион адам
 - E) 5 миллион адам
8. 1962 жылы Қазақстан комсомолының 10-съезінде комсомол республикалық экономиканың қандай саласын қамқорлыққа алды?
- A) сауда
 - B) металлургия
 - C) жеңіл өнеркәсіп
 - D) мал шаруашылығы
 - E) құрылыс

9. 1950–1960 жылдарда Қазақстанда қанша жаңа қоныс пайда болды?
- A) 15 қала және 86 қалашық
 B) 10 қала және 75 қалашық
 C) 8 қала және 92 қалашық
 D) 13 қала және 60 қалашық
 E) 25 қала және 80 қалашық
10. 1956–1960 жылдардағы бесжылдықтың жоспарында қанша жаңа еңбек маманы дайындалды?
- A) 30 мың адам.
 B) 50 мың адам.
 C) 48 мың адам.
 D) 63 мың адам.
 E) 32 мың адам.

Қазақ КСР-нің екінші Конституциясы

→	
→	
→	
→	

11. Қазақ КСР-нің екінші Конституциясы қашан қабылданды?
- A) 1980 жылы 8 қыркүйек
 B) 1979 жылы 23 наурыз
 C) 1978 жылы 20 сәуір
 D) 1977 жылы 15 қыркүйек
 E) 1978 жылы 8 ақпан
12. 60-шы жылдардың екінші жартысында және 80-ші жылдардың бірінші жартысында елде көтеріле бастаған тұжырымның атауы қандай болды?
- A) «сталинизмнің апогеясы»
 B) «жылымық»
 C) «коммунизм»
 D) «социализм дамыды»
 E) «жеңімпаз социализм»

Қазақстанның ХХ ғ. 1950–1980 ж. әлеуметтік-экономикалық дамуы

1. ХХ ғасырдың 50–60 жылдарындағы тың және тыңайған жерлерді игеру мақсаты:
- A) кең ауқымды басқару әдістерінен бас тарту.
 - B) басқарудың әкімшілік әдістерінен бас тарту.
 - C) астық және ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіруді арттыру.
 - D) қызметкерлердің өмір сүру деңгейін арттыру.
 - E) ауыл шаруашылығының жаңа әдістерін тексеру.
2. «Тың және тыңайған» түсінігіне кіретін аймақтарды көрсетіңіз:
- A) Украина, Сібір, Қазақстан, Солтүстік Қазақстан
 - C) Сібір, Солтүстік Кавказ, Қазақстан, Қиыр Шығыс
 - C) Оңтүстік Сібір, Қазақстан, Орал, Еділ облысы, Солтүстік Кавказ
 - D) Еділ облысы, Қазақстан, Орал, Ресей
 - E) Солтүстік Өзбекстан, Оңтүстік Сібір, Қазақстан, Украина
3. Бір миллиард фунт астық қай жылы жиналды:
- A) 1953 ж.
 - B) 1954 ж.
 - C) 1955 ж.
 - D) 1956 ж.
 - E) 1957 ж.
4. Топырақэрозиясы, экологиялық тепе-теңдікті бұзу, шөп пен жайылым жерлерін азайту, елді мекендерді салу үшін жерді алу — ненің салдары болды?
- A) Ұлы Отан соғысының
 - C) Ұжымдастырудың
 - C) Индустрияландырудың
 - D) Жүгерінің эпопеясының
 - E) Тың және тыңайған жерлерді игеру

Жаттығу тапсырмасы

Тың және тыңайған жерлерді игеру науқанының табыстары мен жағымсыз салдарын көрсетіңіз:

Табыстар

Жағымсыз салдар

5. 1965 жылға қарай Қазақстандағы соғыстан кейінгі мына салалардағы артта қалушылық жойылды:
- A) мал шаруашылығы саласында
 - B) ауыр өнеркәсіп дамыту саласында
 - C) тобының кәсіпорындарын дамыту саласында
 - D) ауыл шаруашылығы саласында
 - E) сүт және ет өнімдерін өндіру саласында
6. 1950 жылдарда қандай жерлерде республикада байырғы халықтар өкілдерін ұстау үрдісі байқалды?
- A) мәдени орталықтарда
 - B) қалаларда
 - C) ірі өнеркәсіптік кешендерде
 - D) коммерциялық және өнеркәсіптік секторларда
 - E) ауылдық жерлерде
7. Соғыс жылдарынан кейін 60-шы жылдардың ортасына дейін республика пайда болған және қарқынды дами бастаған сала:
- A) химия өнеркәсібі
 - B) тоқыма өнеркәсібі
 - C) отын-энергетика саласы
 - D) теміржол саласы
 - E) тау-кен өнеркәсібі
8. 1954–1962 жылдары жасанды түрде қоныс аудару, индустриалды өндірістердің қарқынды дамуы және халықтың күрт өсуі нәтижесінде Қазақстанда қарқынды дами бастады:
- A) ұлттық сана
 - B) білім және мәдениет
 - C) энергия, көлік, құрылыс
 - D) экологиялық дағдарыс
 - E) өңірлер арасындағы сауда-экономикалық алмасу
9. 1965 жылы Қазақстан КСРО-да өндірілген жалпы өнімнің 79% -ын өндірді:
- A) астықтың
 - B) еттің
 - C) уранның
 - D) темір рудалардың
 - E) көмірдің
10. Орталықтың өнеркәсіптің құрылымын құрудағы негізгі мақсаттарының бірі:
- A) халықты тұтыну тауарларымен қамтамасыз ету
 - B) Қазақстанның табиғи ресурстарын барынша пайдалану
 - C) республикалар арасында экономикалық алмасуды орнату
 - D) түрлі салалардың дамуындағы теңгерімсіздікті жою
 - E) АҚШ-тан ғылыми-техникалық алшақтықты еңсеру

11. 1965 жылғы наурызда КОКП ОК-нің ауыл шаруашылығын дамыту жөніндегі пленумында шешім қабылданды:
- A) ұжымдық шаруашылықтардан МТС жабдықтарын сатып алу талап етіледі
 - B) егістік алқабын кеңейту
 - C) шаруашылық басқармашылыққа көшу
 - D) мемлекеттік сатып алу бағасын екі есеге арттыру
 - E) салалық басқару принципіне көшу
12. 70-ші жылдары Қазақстан ненің өндіріс көлемі бойынша Ресейден кейінгі екінші орында болды?
- A) қой шаруашылығы
 - B) жылқы өсіру
 - C) шошқа өсіру
 - D) түйе өсіру
 - E) ақбөкенді өсіру
13. Еңбекшіқазақ ауданындағы 70-ші жылдары шаруашылықтарды құрғаны үшін ресми билік Иван Худенконы:
- A) сотқа тартты
 - B) Ленин орденімен марапаттады
 - C) елден құды
 - D) түрмеге соттады
 - E) алғыс білдірді

XX ғ. 60–80 жылдардың ортасында ауыл шаруашылығындағы дағдарыстың себептері:

14. Қандай кезеңде Қазақстанда шығындарды есепке алу әрекеттері болды?
- A) 50-ші жылдардың бірінші жартысы.
 - C) 50-ші жылдардың екінші жартысы.
 - C) 60-жылдардың ортасы.
 - D) 70-ші жылдар.
 - E) 80-ші жылдардың ортасы.
15. 1965 жылы алғашқы мұнай өндірілді:
- A) Теміртауда
 - B) Жаңаөзенде
 - C) Жаңажолда
 - D) Қаламқаста
 - E) Теңгізде

Жаттығу тапсырмасы

Картадан белгілеңіз:

- ҚазССР шекаралары
- ядролық сынақ полигондары
- тың және тыңайған жерлер
- ірі өнеркәсіптік кәсіпорындардың ең көп саны бар аудандар
- Байқоңыр космостанциясы



16. 70-жылдардағы ірі қалаларда: Алматы, Қарағанды, Теміртау және т.б. экологиялық жағдайдың нашарлауының негізгі себебі:
- A) табиғи ресурстарды үнемсіз пайдалану
 - B) экологиялық ұйымдардың жеткіліксіз қаржыландыруы
 - C) урбанизация мәселелері
 - D) өнеркәсіптік технологияларды енгізу
 - E) табиғат қорғау ұйымдарының болмауы
17. Қазақстан халқының жері, фаунасы, флорасы мен халық денсаулығына үлкен залал келтірді:
- A) ядролық жарылыстар
 - B) ғылыми-зерттеу жұмысы
 - C) металлургиялық зауыттар
 - D) мұздықтарды еріту
 - E) әлсіз медицина
18. 1980-жылдардың ортасына қарай Қазақстандағы қалаларда негізінен шоғырланғандар:
- A) қазақ интеллигенциясы
 - B) славян ұлттары
 - C) қазақ ұлты
 - D) байырғы халық
 - E) техникалық мамандар

5. БӨЛІМ. ТӘУЕЛСІЗ ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ

Қазіргі заманғы Қазақстан

1. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік тәуелсіздігі туралы» конституциялық заң қабылданды және күшіне енді:
- A) 1990 жылы 15 сәуір;
 - B) 1991 жылы 10 желтоқсан;
 - C) 1991 жылы 16 желтоқсан;
 - D) 1989 жылы 30 қараша;
 - E) 1992 жылы 24 қыркүйек
2. Қазақстан Республикасының ұлттық Конституциясы республикалық референдумда қабылданды:
- A) 1991 жылы 16 желтоқсан;
 - B) 1993 жылы 28 қаңтар;
 - C) 1993 жылы 12 желтоқсан;
 - D) 1995 жылы 30 тамыз;
 - E) 1998 жылы 7 маусым

Жаттығу тапсырмасы

Қолданыстағы Конституция қабылданғаннан бері өткен уақыт ішінде оған _____, _____, _____ және _____ жылдағы өзгерістер мен толықтырулар енгізілді.

3. Ұлттық валюта — теңге — Қазақстан Республикасында енгізілді:
- A) 1992 жылы 8 шілде;
 - B) 1993 жылы 1 қаңтар;
 - C) 1991 жылы 1 қаңтар;
 - D) 1993 жылы 15 қараша;
 - E) 1994 жылы 30 мамыр.
4. 1996 жылдың шілде айында Қазақстан Республикасында қандай заңы қабылданды?
- A) Саяси партиялар туралы заң;
 - B) Мемлекеттік кәсіпорын туралы Заң;
 - C) Бағаны ырықтандыру туралы заң;
 - D) Қазақстан Республикасының тәуелсіздігі туралы заң;
 - E) Шетелдік инвестициялар туралы заң.
5. 1997 жылғы 10 желтоқсандағы қандай қала Қазақстан Республикасының астанасы болып бекітілді?
- A) Астана;
 - B) Алма-Ата;
 - C) Ақмола;
 - D) Нұрсұлтан;
 - E) Ақтау.

Қазақстанның халықаралық ұйымдарға мүшелігі және халықаралық шарттарға қатысу

6. Қазақстан халық Ассамблеясы қашан құрылды?
- A) 1992 жылы 1 наурыз;
 B) 1993 жылы 1 қаңтар;
 C) 1995 жылы 1 наурыз;
 D) 2000 жылы 1 қыркүйек;
 E) 2001 жылы 1 ақпан
7. Елдің Стратегиялық даму бағдарламасы «Қазақстан-2030» қай жылы жарияланды?
- A) 1995;
 B) 1996;
 C) 1997;
 D) 2000;
 E) 2030
8. Елбасы Н.Назарбаев 2012 жылғы 14 желтоқсанда Қазақстан халқына қандай жолдауын айтты?
- A) «Нұр Отан»;
 B) «Қазақстан-2040» стратегиясы;
 C) «Жасыл көпір»;
 D) «Астана — әлемнің қаласы»;
 E) «Қазақстан-2050» стратегиясы.

Жаттығу тапсырмасы

Қазақстан Республикасындағы конфессияаралық келісімі _____ жылы қабылданған «Діни сенім бостандығы және діни бірлестіктер туралы» заңына негізделген.



Бүгінгі таңда Қазақстан Республикасында әртүрлі конфессиялар саны _____ жетеді.



Сонымен бірге, республика халқының 70% -дан астамы _____ дінің ұстанады.



Республиканың діни алуан түрлілігінің дәлелі 2003 жылы Астанада өткен _____ болып табылады.

Қазақстанның халықаралық ұйымдарға мүшелігі және халықаралық шарттарға қатысу

21.12.1991		Алматыда қол қойылған келісім негізінде
30.01.1992	_____ мүше болу (ЕҚЫҰ)	2010 — _____
02.03.1992	Біріккен Ұлттар Ұйымына мүше болу (БҰҰ)	
Мамыр 1992	Біріккен Ұлттар Ұйымының білім, ғылым және мәдениет мәселелері жөніндегі ұйымына қосылу (_____)	_____ — Қазақстан Республикасының тұрақты өкілдігінің ашылуы
Қараша 1992	Экономикалық ынтымақтастықты Ұйымдастыру жөніндегі ұйымға мүше болу (ЭБҰ)	
02.02.1993	Еуропалық Одақпен (ЕО) дипломатиялық қарым-қатынас ұйымдастыру	
1994	НАТО бағдарламасына қосылу «_____»	
1995	Ислам ынтымақтастығы Ұйымына (ИБҰ) мүше болу	_____ — Қазақстан Республикасының төрағалық жылы
30.05.2001	_____ құрылтай шартының күшіне енуі (ЕурАзЭҚ)	Шартқа _____ жылы қол қойылды
14.06.2001	Шанхай ынтымақтастық ұйымының (ШЫҰ) құрылуы	
18.09.2003	Ұжымдық қауіпсіздік шарты ұйымы (ҰҚШҰ) Жарғысының күшіне енуі туралы	
01.07.2010	_____ мүше болу	
01.01.2015	Еуразиялық экономикалық одақты құру (ЕАЭО)	
27.07.2015	_____ мүше болу	
12.08.2018	_____ туралы Конвенцияға қол қою	Ақтауда «Каспий бестігі» мүшелерінің қодары қойылды

9. 1991 жылғы 21 желтоқсанда қандай қалада Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығын құру туралы хаттамаға қол қойылды?
- A) Астана;
 - B) Киев;
 - C) Мәскеу;
 - D) Минск;
 - E) Алма-Ата.
10. 1993 жылы Қазақстан Республикасының Президенті қол қойған Лиссабон хаттамасы:
- A) Қазақстанның МАГАТЭ-ге қосылуы;
 - B) Қазақстан Республикасы ядролық қарудан тәуелсіз аумағы болып табылады;
 - C) Қазақстан Республикасының Еуропалық Одаққа қосылу тәртібінің басталуы;
 - D) Көрші мемлекеттермен аумақтық шекараларды реттеудің жалпы принциптері;
 - E) Варшава пактінің таратылуы.
11. 1996 жылы Қазақстан көптеген беделді халықаралық ұйымдармен байланыстарын нығайтты, атап айтқанда:
- A) Азия Парламенттік Ассамблеясы (АПА), Азия-Тынық мұхиттық парламенттік форумы (APPF), Оңтүстік-Шығыс Азия мемлекеттерінің қауымдастығы (АСЕАН);
 - B) Солтүстік Атлант Шарты Ұйымы (НАТО), өзара экономикалық көмек жөніндегі Кеңес (ВМБ), Варшава Шарт Ұйымы (АТС);
 - C) Ислам Конференциясы Ұйымы, мұнай өндіруші және экспорттаушы елдер (ОПЕК) ұйымы, Шанхай Ынтымақтастық Ұйымы (ШЫҰ);
 - D) Біріккен Ұлттар Ұйымы (БҰҰ), Біріккен Ұлттар Ұйымының Білім, ғылым және мәдениет ұйымы (ЮНЕСКО), Еуропадағы қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымы (ЕҚЫҰ);
 - E) Араб Лигасы (LAS), Еуропалық Одақ (ЕО), Дүниежүзілік сауда ұйымы (ДСҰ).
12. Қазақстан Республикасының Президенті Н.А. Н.Назарбаев Еуразиялық мемлекеттер одағын құру идеясын ұсынды.
- A) 1993;
 - B) 1994;
 - C) 1999;
 - D) 2001;
 - E) 2006 ж
13. ШЫҰ орындайтын міндеттеріне не жатпайды?
- A) қоршаған ортаны қорғау;
 - B) энергетикалық серіктестік;
 - C) терроризмге қарсы күрес;
 - D) экономикалық ынтымақтастықты дамыту;
 - E) ғылыми және мәдени өзара әрекеттесу.
14. Еуропадағы қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымына (ЕҚЫҰ) Қазақстан Республикасы төрағалық еткен жыл қандай болды?
- A) 2000;
 - B) 2001;
 - C) 2004;
 - D) 2010;
 - E) 2012.

15. Кеңес Одағы ыдырағаннан кейін Каспий теңізінің мәртебесін қандай құжаттарында анықталды?

- A) 1921 және 1940 жылдардағы совет-иран келісімдері;
- B) 1950 және 1960 жылдардағы орыс-иран келісімдері;
- C) 1921 және 1940 жылдардағы орыс-қазақ-иран келісімдері;
- D) 1950 және 1960 жылдардағы совет-иран келісімдері;
- E) 1921 және 1940 жылдардағы қазақстан-ресей келісімдері.

16. Қазақстан Республикасы қанша мемлекетпен шекаралас?

- A) 4;
- B) 5;
- C) 6;
- D) 7;
- E) 8.

Жаттығу тапсырмасы

Нұрсұлтан (Астана) және Алматы қалаларының аттарын жазыңыз.

Картада Қазақстанның барлық көршілес елдерінің атын белгілеңіз.



XX ғ. Қазақстан мәдениеті

1. Қазақстанда қай жылы орыс-қазақ аралас мектептері пайда болды?
- A) 1904 ж.
 - B) 1903 ж.
 - C) 1907 ж.
 - D) 1906 ж.
 - E) 1905 ж.
2. “Сауатсыздық жойылсын” қоғамы қашан жұмыс істей бастады?
- A) 1922 ж.
 - B) 1924 ж.
 - C) 1926 ж.
 - D) 1928 ж.
 - E) 1925 ж.
3. Ташкент педагогикалық институтында қазақ факультеті қай жылы ашылды?
- A) 1922 ж.
 - B) 1924 ж.
 - C) 1926 ж.
 - D) 1928 ж.
 - E) 1925 ж.
4. Мақсаты сауатсыздықты жою болған Бүкілқазақтық мәдени шарасы қашан басталды?
- A) 1922 ж.
 - B) 1924 ж.
 - C) 1926 ж.
 - D) 1928 ж.
 - E) 1925 ж.
5. 15 жастан 50 жасқа дейінгі қазақстандықтарға міндетті білім беру бағдарламасы қашан енгізілді?
- A) 1930 ж.
 - B) 1931 ж.
 - C) 1933 ж.
 - D) 1928 ж.
 - E) 1932 ж.
6. «Еспеп Құралы», «Тіл»
«Есеп құралы», «Тіл құралы», «География», «Қазақстан тарихы», «Дидактика» сияқты алғашқы әдістемелік нұсқаулар мен оқулықтар пайда болды
- A) 1930 жылдары.
 - B) 1920 жылдары.
 - C) 1940 жылдары.
 - D) 1910 жылдары.
 - E) 1950 жылдары.

7. Шимкент пен Алма-Ата, Түркістан және Орда қалаларында қандай жылдарда тек қыздар оқытылды арнайы мектептер пайда болды?
- A) 1930 жылдары.
 - B) 1920 жылдары.
 - C) 1940 жылдары.
 - D) 1910 жылдары.
 - E) 1950 жылдары.
8. «Абай» журналын шығарылымы қпй жылыбасталды?
- A) 1920 ж.
 - B) 1918 ж.
 - C) 1917 ж.
 - D) 1916 ж.
 - E) 1915 ж.
9. Қазақ тіліндегі «Айқап» журналын кім басқарды?
- A) С.Торайғыров
 - B) С. Дөнеңтаев
 - C) Т. Жомартбаев
 - D) А.Байтұрсынов
 - E) М.Сералыұлы
10. Нәтижесінде араб жазуын латын жазуы ауыстырған қазақ жазуын реформалау үдірісі қандай уақытқа созылды?
- A) 1930–1940 жж.
 - B) 1920–1930 жж.
 - C) 1940–1950 жж.
 - D) 1910–1920 жж.
 - E) 1950–1960 жж.

Жаттығу тапсырмасы

Ашық жерлерді толтырыңыз

- а) _____ жылы Максим Горький әдебиетті насихаттау мен манипуляция құралына айналдырып, социалистік реализм тұжырымдамасын қалыптастырады.
- б) Жазушыларды бақылауды жеңілдету үшін пролетарлық жазушылардың ұлттық бірлестігі құрылды. Оның “_____» деген баспасөз органы әдебиеттегі буржуаздық ұлтшылдықты айыптаушылардың трибунасы болды.
- в) Көптеген қазақстандық жазушылар _____ және _____ ұшырады. Қысқа мерзімде қазақ әдебиетінің негізін қалаушылары жойылды.

11. «Конил Ашар» күйінің авторы кім?
- A) Д. Нұрпейісова
 - B) У. Ибрай
 - C) Б. Шолақ
 - D) Т. Амренов
 - E) Н. Байғанин

12. Қазақ ақындарының арасында кімді «бұлбұл» деп атаған?
- А) У. Ибрай
 В) Д. Нұрпейісова
 С) И. Байзақов
 D) Ж. Жабаяев
 E) М. Шамсутдинова
13. А.Затаевич қазақ халқының мыңнан астам әндерін жинап, басып шығарды?
- А) 1920 ж.
 В) 1922 ж.
 С) 1923 ж.
 D) 1925 ж.
 E) 1926 ж.
14. Қарқалы халық әншілерінің конкурсы қай жылы өткізілді?
- А) 1920 ж.
 В) 1922 ж.
 С) 1923 ж.
 D) 1925 ж.
 E) 1926 ж.

Жаттығу тапсырмасы

Кестені толтырыңыз

Ғалым, жазушы немесе ақынның аты	Еңбектерінің қысқаша сипаттамасы
	Қазақ әдебиетінің негізін қалаған ақын және прозалық жазушы. Ол — «Бақытсыз Жамал» шығармасының авторы. Бұл жұмыс бірнеше рет қайта басылып шығарылған.
Мұхамеджан Сералыұлы	
	Әлеуметтік теңсіздік туралы еңбектерінің және «Қамар сұлу» романының авторы.
Ахмет Байтұрсынов	
	Ол И.Крыловтың әңгімелерінің аудармашы ретінде танымал болды. Ол «Қалым» романының авторы.
Шәкәрім Құдайбердіұлы	

15. Қызылордада алғашқы кәсіби театр қашан ашылады?
- A) 1925 ж.
 - B) 1930 ж.
 - C) 1921 ж.
 - D) 1928 ж.
 - E) 1924 ж.
16. Қай жылы А.Кастеев, А.Исмаилов, К.Ходжиковтың картиналары ұсынылған ұлттық галерея ашылды?
- A) 1928 ж.
 - B) 1932 ж.
 - C) 1933 ж.
 - D) 1935 ж.
 - E) 1926 ж.
17. Республикада сауаттылық деңгейі қай жылы 65% (қазақтар арасында 40%) болды?
- A) 1938 ж.
 - B) 1932 ж.
 - C) 1933 ж.
 - D) 1935 ж.
 - E) 1939 ж.
18. 1913–1917 жылдардағы Орынборда жарияланған «Қазақ» газетінің редакторы кім болды?
- A) С. Торайғыров
 - B) С. Дөнеңтаев
 - C) Т. Жомартбаев
 - D) А. Байтұрсынов
 - E) М. Сералыұлы
19. 1916–1917 жылдардағы Ташкентте Қ.Тоғысов апта сайын шығарлған газет қалай аталды?
- A) «Алаш»
 - B) «Қалым»
 - C) «Айкап»
 - D) «Абай»
 - E) «Қазақ»
20. С.Асфендияровтың «Ежелден бері келе жатқан Қазақстан тарихы» атты еңбегі қай жылы жарияланды?
- A) 1938 ж.
 - B) 1932 ж.
 - C) 1933 ж.
 - D) 1935 ж.
 - E) 1939 ж.

Жаттығу тапсырмасы

Хронологиялық кестені толтырыңыз

Оқиға	Жыл
Кейін Абай есімі берілген алғашқы педагогикалық институт ашылды.	
Алматыда ветеринарлық-зоотехникалық, ауылшаруашылық және медициналық институттар ашылды.	
Алматыда Қазақ Ұлттық Университеті ашылды.	
Алматыда Пушкин атындағы мемлекеттік кітапхана ашылды.	
Қазақстан үшін кадрлар даярлау туралы РСФСР ХКК қаулысы қабылданды.	
КСРО Ғылым Академиясының Қазақстандық базасы пайда болды, ол бастапқыда екі бағытта болды: зоологиялық және ботаникалық.	
Алматыда тіл зерттеу, әдебиет және өнер институты құрылды.	

- 21.** Алматыда уйғыр музыкалық драма театры қай жылы ашылды?
- A) 1938 ж.
 B) 1937 ж.
 C) 1933 ж.
 D) 1935 ж.
 E) 1939 ж.
- 22.** Қызылордада корей театры қай жылы ашылды?
- A) 1938 ж.
 B) 1937 ж.
 C) 1933 ж.
 D) 1935 ж.
 E) 1939 ж.
- 23.** Ленфильмдегі алғашқы «Амангелді» қазақ фильмі қай жылы көрсетілді?
- A) 1938 ж.
 B) 1937 ж.
 C) 1933 ж.
 D) 1935 ж.
 E) 1939 ж.
- 24.** Мәскеуде «Қыз-Жібек» және «Жалбыр» опералары қойылған қазақ өнерінің алғашқы онкүндігінде қай жылы болды?
- A) 1939 ж.
 B) 1937 ж.
 C) 1936 ж.
 D) 1934 ж.
 E) 1933 ж.

25. Қай жылы Жамбыл атындағы қазақ мемлекеттік филармониясының ашылуы болды?
- A) 1939 ж.
 - B) 1937 ж.
 - C) 1936 ж.
 - D) 1934 ж.
 - E) 1933 ж.
26. Қазақ драма театрында В. Голубович М. Әуезовтың «Абай» драмасын қай жылы қойды?
- A) 1948 ж.
 - B) 1947 ж.
 - C) 1946 ж.
 - D) 1954 ж.
 - E) 1952 ж.
27. «Біржан-Сара» операсының алғашқы қойылымы қай жылы болды?
- A) 1948 ж.
 - B) 1947 ж.
 - C) 1946 ж.
 - D) 1954 ж.
 - E) 1952 ж.

Жаттығу тапсырмасы

Сұрақтарға жауап беріңіз

1. «Абай жолы» романының авторы кім?
2. «Оянған жер» романының авторы кім?
3. «Сырдария» романының авторы кім? _____
4. «Шығанақ» пен «Миллионер» әңгімелердің авторы кім?
5. «Целинники» эссе кітабының авторы кім? _____

28. Мұхтар Әуезовтың «Абай жолы» қай жылы Лениндік сыйлығын алды?
- A) 1948 ж.
 - B) 1947 ж.
 - C) 1946 ж.
 - D) 1954 ж.
 - E) 1952 ж.
29. «Марксизм-ленинизмнің шығармашылық шеберлік» негізінде шындықты зерттеуге шақырған Қазақстан жазушыларының 3-ші съезі және Бүкілодақтық 2-ші съезі қай жылы өтті?
- A) 1948 ж.
 - B) 1969 ж.
 - C) 1976 ж.
 - D) 1954 ж.
 - E) 1952 ж.
30. Теміртауда неміс драма театры қай жылы ашылды?
- A) 1968 ж.
 - B) 1974 ж.
 - C) 1980 ж.
 - D) 1964 ж.
 - E) 1972 ж.